

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

HANDELINGEN 33-34-35-36-37-38

VERGADERINGEN VAN APRIL 1995

ACTUELE INTERPELLATIE
ACTUELE VRAGEN
BEGROTINGSAANPASSINGEN
BIJZONDER DECREET ARGO
DECREET ALGEMENE BEPALINGEN MILIEUBELEID
DECREET BEHEER AFVALSTOFFEN
DECREET BESCHERMING LANDSCHAPPEN
DECREET LOODSDIENST
DECREET OFFICIELE SCHRIJFWIJZE NEDERLANDSE TAAL
DECREET OPLEIDING WIELERSPORT
DECREET REGELING ARBEIDSBEMIDDELING
DECREET VERWAARLOOSDE BEDRIJFSRUIMTEN
DECRETEN SOCIAAL-CULTUREEL WERK
GOEDKEURING VERDRAGEN
REGLEMENT – AANPASSINGEN
REPARATIEDECREET HOBU
RESOLUTIE ECONOMISCHE COMPENSATIES
RESOLUTIE ONTZUILING
RESOLUTIE RIO-CONFERENTIE
STATUUT EN PENSIOENFONDS LEDEN RAAD
VRAGEN OM UITLEG
WERKINGSBEGROTING

Inhoud

Nr. 33

Dinsdag 4 april 1995
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1491

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1491

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1491

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1491

Verslagen

Indiening, blz. 1491

Jaarverslag

Indiening, blz. 1493

Kennisgevingen van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 1493

Indiening, blz. 1493

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1494

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1494

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1494

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1494

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1494

Spreker : de heer E. Van Rompuy

Reglement - aanpassingen

- 8 (1994-1995) - Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 1495

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever, de heren L. Hancké, J. Geysels, J. Van Hauthem en E. Van Rompuy

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1500

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 19-A (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

- 20-A (1994-1995) - Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)

- 21 (1994-1995) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Algemene bespreking, blz. 1508

Sprekers : de heer E. Van Rompuy, verslaggever, de heren S. Platteau, L. Hancké, J. Timmermans, L. Barbé, W. De Vlieghe, A. Denys en minister W. Demeester-De Meyer

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1517

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en

de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting

-711 (1994-1995)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1522

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1522

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

- 696 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1522

Sprekers : de heer W. De Vlieghe, verslaggever en de heer M. Olivier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1523

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992

- 702 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1524

Sprekers : de heren L. Barbé en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1527

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1527

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controle van de Vlaamse regering op de besteding van de middelen van het Sociaal Fonds van de Scheepsherstellers van Antwerpen v.z.w., blz. 1530

Vraag om uitleg van de heer E. Van Varenbergh tot de heer L. Peeters, Vlaams minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de invloed van hoogspanningslijnen op kanker, blz. 1532

Vraag om uitleg van de heer L. Gouty tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de toepassing van het decreet op het georganiseerd vrijwilligerswerk op de zelfhulpgroepen, blz. 1534

Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de reiskostenvergoeding voor de consultants van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtsbank, blz. 1536

Vraag om uitleg van de heer J. Tavemier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het HOBU-decreet, blz. 1538

Vraag om uitleg van de heer J. Tavemier

tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over leasingovereenkomsten afgesloten door de gemeenten, blz. 1542

Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de hoogspanningslijn Eksel-Overpelt, blz. 1551

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gewestplanwijziging Tienen-Landen, blz. 1555

Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de eigendomstitel van het strand van Lombardsijde (Middelkerke) en de gevolgen voor de kustbeveiliging door de Vlaamse Gemeenschap, blz. 1557

Vraag om uitleg van de heer F. Vergote tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overpopulatie en de bestrijding van muskusratten in Vlaanderen, blz. 1562

Vraag om uitleg van de heer B. Vandriessche tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de slijbvervuiling van de Schelde tussen Melle en Gent, blz. 1564

Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overtredingen van de decreten op reliëf- en vegetatiewijziging op het strand van Lombardsijde, blz. 1567

Nr. 34

Dinsdag 4 april 1995
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1569

Ontwerp van decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- 718 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1570

Sprekers : de heer H. Brouns, verslaggever, de heren L. Barbé, J. Timmermans, M. Capoen en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1576

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en van de bijlagen I en II, ondertekend in New York op 9 mei 1992

- 723 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1584

Sprekers : de heren L. Barbé, J. De Mol en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1590

Voorstel van decreet van de heren H. Brouns, G. Swennen, M. Verwilghen en M. Capoen houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

- 717 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1590

Sprekers : de heren L. Barbé, J. Timmermans, J. Geysels, H. Brouns en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1593

Ontwerp van decreet tot regeling van de arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest

- 700 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heer E. Schuermans c.s. houdende bepalingen inzake arbeidsbemiddeling door arbeidsbemiddelingsbureaus opgericht naar privaatrecht

- 367 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 7

Algemene bespreking, blz. 1593

Sprekers : de heer E. Schuermans, verslaggever, de heren J. Laverge en minister L. Peeters

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1597

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging, blz. 1603

Spreker : de heer C. Moors, verslaggever

Rouwhulde, blz. 1604

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1604

Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Sleetckx, J. Peeters, H. Ollaerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellijnen in het eewestelijke economische beleid

- 734 (1994-1995) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1605

Spreker : de heer A. Denys

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1605

Spreker : de heer J. De Mol

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 19-A (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

- 20-A (1994-1995) - Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)

- 21 (1994-1995) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmen, blz. 1605

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Hoofdelijke stemming, blz. 1606

Spreker : de heer P. Dewael

Voorstel van motie van overeenstemming

Hoofdelijke stemming, blz. 1607

Werkingsbegroting van de Raad, blz. 1609

Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting

- 711 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1609

Spreker : de heer J. Van Hautem

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

- 6% (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1610

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992

- 702 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1611

Ontwerp van decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- 718 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1612

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en van de bijlagen I en II, ondertekend in New York op 9 mei 1992

- 723 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1613

Sprekers : de heren L. Barbé en minister-president L. Van den Brande

Voorstel van decreet van de heren H. Brouns, G. Swennen, M. Verwilghen en M. Capoen houdend; wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen

- 717 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1615

Ontwerp van decreet tot regeling van de

arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest

- 700 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1616

Met redenen omklede motie van de heer R. Van Hooland c.s. tot besluit van de op 21 maart 1995 door de heer R. Van Hooland in commissie eehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de aangekondigde evaluatie van de fusies van gemeenten

- 730 (1994-1995) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1617

Met redenen omklede motie van de heren L. Van Nieuwenhuysen en G. Annemans tot besluit van de op 22 maart 1995 door de heer G. Annemans gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de TGV ten noorden van Antwerpen

- 733 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1619

Sprekers : de heren M. Bartholomeeussen, H. Lauwers, J. Ansoms, H. Van Dienderen, L. Van Nieuwenhuysen en minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 22 maart 1995 door de heren G. Annemans en H. Van Dienderen gehouden interpellaties respectievelijk tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de TGV ten noorden van Antwerpen en tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de afbraak van de binnenlandse trein ten voordele van de TGV

- 735 (1994-1995) -Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1621

Ontwen> van **decreet** houdende de bestrijding van de voorkoming van de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten

- 591(1993-1994) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1623

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, verslaggever, de heren J. Devolder, L. Steenwegen en minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1627

Voorstel van resolutie van de heer J. De Mol c.s. betreffende de voortgangsbewaking van de Rio-conferentie en de uitvoering van Agenda 21

- 551 (1993-1994) -Nr. 1

Bespreking, blz. 1636

Sprekers : de heer J. De Mol, ver-

slaggever en de heer L. Barbé

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1637

Nr. 35 **Woensdag 5 april 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1639

Ontwerp van **decreet** houdende vaststelling van de voorwaarden inzake de opleiding voor de wielersport

- 724 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1639

Sprekers : de heren M. Seghers en minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1640

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 november 1972 tot vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse Taal

- 728 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1640

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1640

Voorstel van decreet van de heren M. Van Peel, P. Hostekint en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk

- 664 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heren L. Goutry en A. Schellens houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk

- 665 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 6

Voorstel van decreet van de heren L. Martens en J. De Bremaeker houdende een subsidieregeling voor diensten en coördinatiecentra voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen

- 666 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 houdende de subsidieregeling van projecten en organisaties inzake het Nederlandstalig ontwikkelingswerk voor volwassenen en specifieke subsidieregeling voor bijzondere doelgroepen en problemen in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormings- en ontwikkelingswerk

- 524 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling voor het nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen

- 525 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren J. Geysels en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor organisaties voor

ontwikkelingswerk

- 610 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren J. Geysels en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor het Nederlandstalig vormingswerk met volwassenen in instellingen

- 611 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1641

Sprekers : mevrouw R. Van Cleuvenbergen, verslaggever, de heer P. Hostekint, verslaggever, de heer H. Lauwers, verslaggever, de heren W. Seeuws, J. Geysels, M. Van Peel, M. Seghers, A. Denys en minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1666

Sprekers : de heren J. Geysels, W. Seeuws en minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1674

Spreker : minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1681

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1687

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer P. Desmet tot de heer N. De Batselier! vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het ontbreken van diensten, die in dringende noodgevallen onmiddellijk vaststellingen en metingen van luchtverontreiniging kunnen doen, blz. 1690

Vraag om uitleg van de heer M. Didden tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de harmonisatie van de openingsdata voor de visvangst op de Berwijn, de Voer en de Geul, blz. 1693

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van het Boswetboek in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, blz. 1695

Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het uitblijven van een bouwvergunning voor de ophoging van het stort te Pellenberg, blz. 1697

Nr. 36 **Woensdag 5 april 1995**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1699

Ontwerp van decreet betreffende de or-

ganisatie en de werking van de loodsdiens van het Vlaamse Gewest en betreffende het brevet van havenloods

- 716 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1699

Sprekers : de heren E. Beysen en minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1700

Ontwerp van decreet tot bescherming van **lanj**schappen

- 731 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1705

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heren M. Seghers, J. Timmermans, J. Caudron, L. Steenwegen, F. Van den Eynde, A. Denys, J. De Seranno, F. Vermeiren en minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1720

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. Denys, J. De Mol en minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1729

Nr. 37 **Donderdag 5 april 1995**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1731

Ontwerp van **decreet** tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg

- 719 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1731

Sprekers : de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren L. Barbé, M. Capoen en minister N. De Batselier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1734

Voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap

- 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1738

Sprekers : de heer R. Swinnen, verslaggever, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen, de heren L. Appeltans, J. Tavemier, V. Anciaux, A. Denys, C. Moors en minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1748

Berichten van verhindering, blz. 1751

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen tot de geplande vestiging van een nieuw stort door een internationaal afvalverwerkingsbedrijf op het grondgebied van Steendorp-Temse, blz. 1752

Actuele vraag van de heer W. Verreycken tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de verkiezingsprogramma's bij de BRTN, blz. 1752

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het Vlaams standpunt inzake de Europese richtlijn Televisie Zonder Grenzen, blz. 1753

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het antwoord van de Vlaamse regering op het tweede jaarverslag van de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap, blz. 1754

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de eis tot schadevergoeding van de minister van Ambtenarenzaken tegen de Vlaamse Uitgeversmaatschappij, blz. 1757

Actuele vraag van de heer J. Tavemier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de aangekondigde verhoging van de inschrijvingsgelden in het HOBV, blz. 1758

Actuele vraag van de heer M. Didden tot de heer J. Säuwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de plotse aanwerving van tien medewerkers, blz. 1759

Actuele vraag van mevrouw M.-J. Bauwen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de moeilijkheden naar aanleiding van het strategisch actieplan van Kind en Gezin, blz. 1760

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de intrekking van de Olympische licentie van een Gents hoogleraar door het BOIC, blz. 1761

Actuele vraag van de heer L. Goutry tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de aanwending van de middelen van het Eurooëes Sociaal Fonds, blz. 1762

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over Ultimate fighting als verantwoordde sportbeoefening, blz. 1763

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over Ultimate fighting als verantwoordde sportbeoefening, blz. 1763

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over een nieuw contract voor aëroteledetectische waarnemingen betreffende het overstromingsgevaar van het mijnverzakkingsgebied te Maasmechelen, blz. 1764

Sprekers : de heren J. De Mol en T. Kelchtermans

Voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap - 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1768

*Spreker : minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1769

Spreker : de heer J. Tavemier

Voorstel van bijzonder decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen en de heren P. Hostekint en J. Tavemier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs - 732 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1787

Spreker : de heer J. Tavemier

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1788

Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Slecckx, J. Peeters, H. Olaerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellingen in het gewestelijke economische beleid - 734 (1994-1995) -Nr. 1

Bespreking, blz. 1789

Sprekers : de heren H. Candries en H. Coveliers

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, A. Denys, H. Lauwers en J. Geysels betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak - 677 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1792

Sprekers : de heer L. Martens, verslaggever, de heren M. Van Peel, L. Hancké, F. Van den Eynde, J. Geysels en H. Lauwers

Werkgroep belast met het opmaken van

een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffen van de repressie

Mededeling, blz. 1800

Statuut van het lid van de Vlaamse Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1800

Sprekers : de heer C. Moors, verslaggever en de heer H. Schiltz

Reglement van het pensioenfonds van de leden van de Vlaamse Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1803

Personeelsformatie van de Vlaamse Raad

Beraadslaging, blz. 1803

Ontwerp van decreet houdende de bestrijding van de voorkoming van de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten

- 591 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1803

Voorstel van resolutie van de heer J. De Mol c.s. betreffende de voortgangsbewaking van de Rio-conferentie en de uitvoering van Agenda 21

- 551 (1993-1994) -Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1804

Ontwerp van decreet houdende vaststelling van de voorwaarden inzake de opleiding voor de wielersport

- 724 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1806

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 november 1972 tot vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse Taal

- 728 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1807

Voorstel van decreet van de heren M. Van Peel, P. Hostekint en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volksontwikkelingswerk - 664 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 1808
Hoofdelijke stemming, blz. 1811

Voorstel van decreet van de heren L. Goutry en A. Schellens houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkelingswerk

- 665 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 6
Aangehouden stemmen, blz. 1812
Hoofdelijke stemming, blz. 1818

Voorstel van decreet van de heren L. Martens en J. De Bremeaeker houdende een subsidieregeling voor diensten en coördinatiecentra voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen

- 666 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 5
Aangehouden stemmen, blz. 1819

Hoofdelijke stemming, blz. 1823

Ontwerp van **decreet** betreffende de organisatie en de werking van de loodsdiens van het Vlaamse Gewest en betreffende het brevet van havenloods
- 716 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1824

Ontwerp van **decreet** tot bescherming van landschappen
- 731 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Aangehouden stemmings, blz. 1825
Sprekers : de heren J. De Seranno, J. Timmermans en minister Sauwens

Ontwerp van **decreet** tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg
- 719 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3
Hoofdelijke stemming, blz. 1829
Spreker : de heer L. Barbé

Voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap
- 710 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4
Hoofdelijke stemming, blz. 1831

Voorstel van bijzonder decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen en de heren P. Hos-

tekint en J. Tavemier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs
- 732 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1832

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, A. Denvs, H. Lauwers en J. Geysels betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak
- 677 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2
Aangehouden stemmings, blz. 1833
Hoofdelijke stemming, blz. 1834
Spreker : de heer W. Seeuws

Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Sleenckx, J. Peeters, H. O-laerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellingen in het gewestelijke economische beleid
- 734 (1994-1995) - Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 1836

Verklaring van de voorzitter, blz. 1837

Reglement - Aanpassingen
- 8 (1994-1995)

Aangehouden stemmings, blz. 1837
Sprekers : de heren F. Dewinter en H. Suykerbuyk

Hoofdelijke stemming, blz. 1839

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1840

Verzoekschriften (Regl. art. 82-83)
blz. 1840

Bijlage

Vraagom uitleg van de heer P. Breyne tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de voorwaarden inzake erkenning van huurdersbonden en een overleg- en investeringscentrum, blz. 18

VOORZITTER : de heer E. Balde- wijns

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

G. Cardoen, G. Geens : gezondheidsredenen ;

M. Verwilghen : ambtsverplichtingen ;

P. Berben, J. Valkeniers : buitenslands.

ONTWERP VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet tot bescherming van landschappen
— 731 (1994-1995) - Nr. 1.
Verwezen naar de commissie

voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van bijzonder decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen en de heren P. Hostekint en J. Tavemier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs
— 732 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

- Voorstel van decreet van mevrouw M. De Meyer en de heer F. Dielens houdende regeling van de erkenning van instellingen die schuldbemiddeling verrichten
— 736 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.

VOORSTELLEN VAN RESOLU- TIE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren H. Candries, J. Sleenckx, J. Peeters, H. Olaerts, A. Denys en H. Coveliers betreffende de inpassing van het systeem van economische compensaties bij legerbestellingen in het gewestelijke economische beleid
— 734 (1994-1995) -Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid.
- Voorstel van resolutie van mevrouw V. Dua c.s. betreffende de problematiek van de vluchthuizen
— 738 (1994-1995) - Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid.

VERSLAGEN

Indiening

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer F. Ghesquière namens de commissie voor Openbare Werken en Vervoer over het

Voorzitter

- ontwerp van decreet betreffende de organisatie en de werking van de loodsdienst van het Vlaamse Gewest en betreffende het brevet van havenloods
— 716 (1994-1995) -Nr. 3.
- door mevrouw R. Van Cleuvenbergen namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren M. Van Peel, P. Hostekint en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor verenigingen voor volkswikkelingswerk
— 664 (1994-1995) -Nr. 3.
- door de heer P. Hostekint namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren L. Goutry en A. Schellens houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volkswikkelingswerk
— 665 (1994-1995) - Nr. 3.
- door de heer H. Lauwers namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren L. Martens en J. De Bremaeker houdende een subsidieregeling voor diensten en coördinatiecentra voor sociaal-cultureel werk voor volwassenen
— 666 (1994-1995) - Nr. 3.
- door de heer H. Marsoul namens de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het voorstel van decreet van de heren H. Brouns, G. Swennen, M. Verwilghen en M. Capoen houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen
— 717 (1994-1995) -Nr. 3.
- door de heer P. Hostekint namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 houdende de subsidieregeling van projecten en organisaties inzake het Nederlandstalig ontwikkelingswerk voor volwassenen en specifieke subsidieregeling voor bijzondere doelgroepen en problemen in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormings- en ontwikkelingswerk
— 524 (1993-1994) - Nr. 2.
- door de heer P. Hostekint namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende wijziging van het decreet van 3 maart 1978 houdende de rijkssubsidieregeling voor het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in instellingen
— 525 (1993-1994) - Nr. 2.
- door de heer P. Hostekint namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren J. Geysels en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor organisaties voor ontwikkelingswerk
— 610 (1994-1995) - Nr. 2.
- door de heer P. Hostekint namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren J. Geysels en H. Lauwers houdende een subsidieregeling voor het Nederlandstalig vormingswerk met volwassenen in instellingen
— 611 (1994-1995) -Nr. 2.
- door de heer C. Moyaerts namens de commissie voor Cultuur over het ontwerp van decreet houdende vaststelling van de voorwaarden inzake de opleiding voor de wielersport
— 724 (1994-1995) -Nr. 2.
- door de heer G. Vanleenhove namens de commissie voor Cultuur over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 november 1972 tot vaststelling van de officiële schrijfwijze van de Nederlandse Taal
— 728 (1994-1995) - Nr. 2.
- door de heer E. Schuermans namens de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid over het voorstel van decreet van de heer E. Schuermans c.s. houdende bepalingen inzake arbeidsbemiddeling door arbeidsbemiddelingsbureaus opgericht naar privaatrecht
— 367 (1992-1993) -Nr. 7.
- door de heer E. Schuermans namens de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid over het ontwerp van decreet tot regeling van de arbeidsbemiddeling tegen betaling in het Vlaamse Gewest
— 700 (1994-1995) -Nr. 3.
- door de heer H. Suykerbuyk namens de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften over de aanpassingen van het Reglement van de Vlaamse Raad
— 8 (1994-1995) -Nr. 1.
- door de heer R. Swinnen namens de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over het voorstel van decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw A. Leysen en de heer P. Hostekint houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap
— 710 (1994-1995) -Nr. 4.
- door de heer R. Swinnen namens de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid over het voorstel van bijzonder decreet van de heer L. Appeltans, mevrouw J. Leduc, mevrouw A. Leysen en de heren P. Hostekint en J. Tavemier houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs
— 732 (1994-1995) - Nr. 2.
- door de heer W. De Vlieghere namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselsse

Voorzitter

- Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting
— 711 (1994-1995) -Nr. 2.
- door de heer W. De Vlieghe namens de commissie voor Financiën en Begroting over het voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
— 6% (1994-1995) - Nr. 3.
- door de heren J. Van Looy en H. Brouns namens de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het ontwerp van decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
— 718 (1994-1995) -Nr. 4.
- door de heer L. Martens namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, A. Denys, H. Lauwers en J. Geysels betreffende de toepassing van de beginselen van non-discriminatie en gewaarborgde inspraak
— 677 (1994-1995) -Nr. 2.
- door de heer J. Geysels namens de commissie voor Cultuur over het voorstel van decreet van de heren H. Lauwers en J. Geysels houdende opheffing van het decreet van 27 juni 1985 houdende de subsidieregeling van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk met volwassenen in politieke vormingsinstellingen
— 523 (1993-1994) - Nr. 2.
- door de heer E. Van Rompuy namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995
— 19-A (1994-1995) - Nr. 3.
- door de heer J. Sleenckx namens de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en van de bijlagen I en II, ondertekend in New York op 9 mei 1992
— 723 (1994-1995) - Nr. 2.
- door de heer J. Sleenckx namens de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgesteld in Parijs op 22 september 1992
— 702 (1994-1995) -Nr. 2.
- door de heer J. Timmermans namens de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het ontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van [...] houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg
— 719 (1994-1995) -Nr. 3.
- door de heer L. Martens namens de werkgroep Ontzuiling over verzuiling, ontzuiling en het Cultuurpact
— 737 (1994-1995) - Nr. 1.
- door de heer J. De Mol namens de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het ontwerp van decreet tot bescherming van landschappen
— 731 (1994-1995) -Nr. 3.

JAARVERSLAG

Indiening

De voorzitter : Het volgende jaarverslag ligt ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Jaarverslag 1994 van de Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie.

KENNISGEVINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende kennisgeving van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Kennisgeving van de Vlaamse regering van 30 maart 1995 van het verslag over het openbaar onderzoek betreffende het decreet van 21 december 1994 houdende de bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 betreffende de definitieve aanwijzing van de beschermde duingebieden en van de voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, en houdende wijziging van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van de Vlaamse regering liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Kennisgeving van de Vlaamse regering van 24 maart 1995 betreffende de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking

Voorzitter

menwerking en technische Bijstand (WOB).

- Kennisgeving van de Vlaamse regering van 28 maart 1995 betreffende de uitvoering van het decreet van 23 maart 1994 houdende regularisatie van de toetreding van de Vlaamse regering tot de verenigingen zonder winstgevend doel : De Singel, Koninklijk Ballet van Vlaanderen, Philharmonie van Vlaanderen en JINT.

van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995.

Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

- Opmerking van het Rekenhof N14-1.104.519 B7 van 28 maart 1995 betreffende het ministerieel besluit van 7 december 1994 houdende gedeeltelijke verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder programma 24.60, basisallocatie 00.10 en 00.11. Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

— Arrest nr. 26/95 van 21 maart 1995 (rolnummer 728) ;

— Arrest nr. 27/95 van 21 maart 1995 (rolnummer 733).

OPMERKINGEN VAN HET REKENHOF

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende opmerkingen van het Rekenhof werden ingediend :

- Opmerking van het Rekenhof N14-1.117.652 B1 van 20 maart 1995 betreffende de besluiten van de Vlaamse regering van 23 november en 14 december 1994 houdende verdeling van provisionele kredieten ingeschreven onder programma 24.60 vanuit de respectieve basisallocaties 00.02, 00.06 en 00.12 van de algemene uitgavenbegroting 1994, en het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 1994 houdende herverdeling van basisallocaties van de algemene uitgavenbegroting 1994.

Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

- Opmerking van het Rekenhof N14-1.138.664 B1 van 20 maart 1995 betreffende de beraadslaging van de Vlaamse regering van 8 maart 1995 houdende machtiging tot het vastkgegen, ordonnanceren en betalen van uitgaven aan te rekenen op de begroting

---

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Rolnummer 818 tot en met 822 ;
- Rolnummer 824 ;
- Rolnummer 826 ;
- Rolnummer 827 ;
- Rolnummer 828.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 25/95 van 21 maart 1995 (rolnummer 695) ;

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 76)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren L. Barbé, M. Bartholomeussen, mevrouw M.-J. Bauwen, de heren P. Breyne, H. Brouns, J. Caubergs, R. Daems, J. Eeman, M. Maertens, H. Olaerts, E. Pinoie, D. Ramoudt, L. Steenwegen, mevrouw R. Van Cleuvenbergen, de heren B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, H. Van Dienderen, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, G. Vanleenhove, D. Vanpoucke, E. Van Vaerenbergh.

MOTIE VAN ORDE

Verzoek tot spoedbehandeling

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik heb het reeds vermeld tijdens de bijeenkomst van het bureau. Ik vraag de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie over de legeraankopen.

De voorzitter : Wij zullen ons daar straks bij de stemmingen over uitspreken.

REGLEMENT - AANPASSINGEN

- 8 (1994-1995) - Nr. 1

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde zijn de aanpassingen in het Reglement voorgesteld door de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Suykerbuyk, verslaggever, heeft het woord.

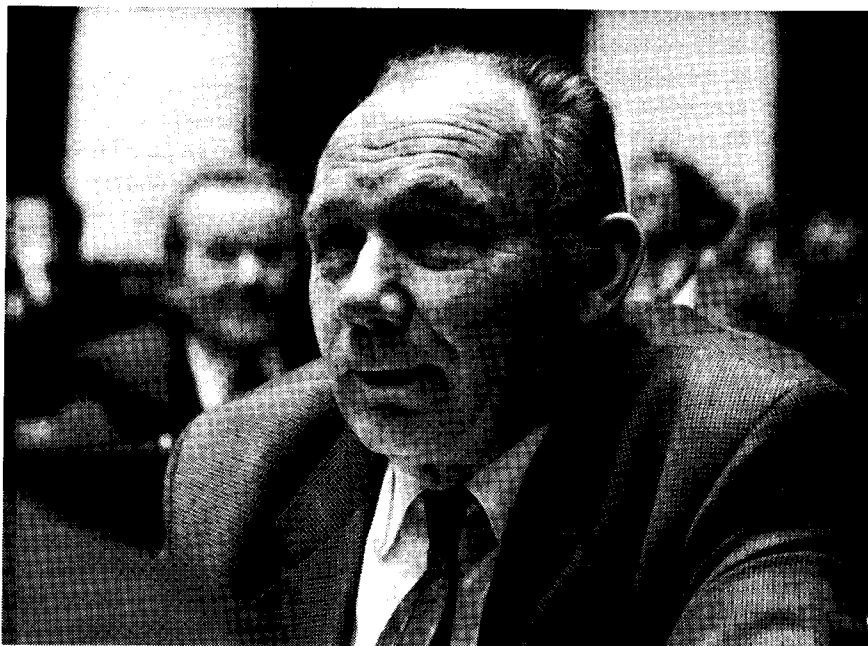
De heer H. Suykerbuyk, verslaggever (op *de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb de eer namens de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften verslag uit te brengen over de bespreking van de reglements-aanpassingen. Het gaat enerzijds om wijzigingen die het gevolg zijn van de nieuwe staatsstructuur en anderzijds om technische verbeteringen.

Ik zal trachten enkele krachtlijnen weer te geven aangezien een synthese van alle apart besproken punten zeer moeilijk is.

Er is, onder andere de vervanging van het woord "executieve" door "regering". Voorts zal bij de installatie van de nieuwe Vlaamse Raad, nu hij een zelfstandige wetgevende vergadering wordt, niet een onderzoek naar de taalgroep van het lid dat de eed moet afleggen, worden verricht, maar ook naar zijn geloofsbrieven. Daartoe werden een aantal nieuwe artikelen in het reglement ingelast.

Vermeldenswaard is ook het feit dat er een scheidend bureau is bij de ontbinding van de Raad en niet, zoals vroeger, bij de ontbinding van één of beide federale wetgevende Kamers.

Er is ook de aanpassing van de nummering van de grondwetsartikelen

CVP-Senator Herman Suykerbuyk, ondervoorzitter van de Raad, was verslaggever bij de bespreking tot aanpassing van het Reglement van de Raad

waarnaar het reglement verwijst. Zo worden de grondwetsartikelen nummers 59bis en 107quater vervangen door o.m. de grondwetsartikelen 127,128 en 129.

Een andere wijziging regelt de verkiezing van de gemeenschapssenatoren.

Nog een nieuwe bepaling voorziet in een ander criterium om als fractie te worden erkend. Nu de Raad minder leden zal tellen, wordt het aantal van 10 naar 7 teruggebracht.

Daarnaast wordt ook een vaste commissie voor de Vervolgingen opgericht. Vooralsnog hield de commissie voor de Algemene Zaken zich met die aangelegenheid bezig.

Een ander punt dat eveneens in het reglement wordt ingeschreven, is dat het akkoord van de federale ministerraad moet worden gevraagd voor de invoering in een voorstel of ontwerp van decreet of amendement van een strafbaarstelling die niet in het Strafwetboek voorkomt, bijvoor-

beeld een alternatieve straf zoals maatschappelijke dienstverlening.

Wat de interpellaties in openbare commissie betreft, werd tot nu toe het debat in extenso opgenomen en in de vorm van afzonderlijke Handelingen gedrukt. Het wordt in die zin gewijzigd dat voortaan de uiteenzetting alleen in de Handelingen wordt opgenomen. Het artikel 20 bepaalt dat de Handelingen zo vlug mogelijk worden gedrukt en aan de leden rondgedeeld. Dit betekent dus een vereenvoudiging van de bestaande reglementering.

De regeling van de toegang tot de vergaderingen van anderen dan leden van de Vlaamse Raad, bijvoorbeeld Europese parlementsleden, ge-coöpteerde Senatoren die lid zijn van de Raad van Europa, is weggelaten omdat door middel van een bijzonder decreet kan worden bepaald dat ook anderen dan leden toegang hebben tot de vergaderingen. Dit is een gevolg van de constitutionele autonomie.

Suykerbuyk

Vanaf artikel 37 en volgende verwijs ik naar het bestaande reglement, weliswaar aangepast inzake belangenconflicten en beroep tot vernietiging, ingediend bij het Arbitragehof. Dit is eveneens een gevolg van de staatshervorming.

Een belangrijke wijziging is dat de met redenen omklede motie en de motie van wantrouwen, die in het huidige reglement door elkaar worden gebruikt, in het nieuwe reglement netjes worden gescheiden. De regeling van de met redenen omklede motie wordt slechts op één plaats en in één artikel, namelijk het artikel 56, behandeld. Voor de motie van wantrouwen wordt een artikel 56bis toegevoegd. Wat de vertrouwensmotie betreft, is er een kleine aanpassing. De indiening wordt bepaald met inachtneming van een aanvangsmoment, wat in de toekomst mogelijk belangrijk kan zijn.

Het artikel 61 is belangrijk betreffende de informatie inzake het Europees gemeenschapsrecht. U zal zich herinneren dat in het kader van de besprekingen die hier werden gevoerd over het stemrecht aan EG-burgers, herhaaldelijk werd verwezen naar het artikel 92quater van de bijzondere wet, waarin het volgende is bepaald. "Vanaf een doorzending aan de Raad van de Europese Gemeenschappen worden de voorstellen van verordening en richtlijnen, en in voorkomend geval van de andere normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, overgezonden aan de Kamers en de Raden, elk wat hen betreft. De Kamers kunnen een advies over deze voorstellen aan de koning geven overeenkomstig een aantal bepalingen. De Raden kunnen een advies over deze voorstellen aan hun regering geven." Dit is belangrijk in het kader van de Europese wetgeving. In artikel 61bis wordt daartoe een geëigende procedure uitgewerkt.

In het voorstel wordt bepaald dat het advies aan de Vlaamse regering wordt overgezonden. In feite is het woord "Vlaamse" overbodig. Immers, in ons reglement kan er alleen maar sprake zijn van de Vlaamse regering en niet van de federale regering. In de commissie was echter enige verwarring ontstaan zodat in de tekst "Vlaamse regering" wordt opgenomen. Indien nodig kan deze tekst nog bij amendement worden aangepast. De Raad zou kunnen oordelen dat "de regering" volstaat, wat mijns inziens ook de juiste benaming is.

Er is ook een afzonderlijk hoofdstuk in verband met de machtiging tot vervolging. Dit verdient meer aandacht dan nu, rekening houdend met het dubbelmandaat.

Ten slotte verwijs ik u naar de reflectietermijn die vanaf de installatievergadering van de Vlaamse Raad wordt ingevoerd. De bespreking over deze reflectietermijn heeft blijkbaar tot gevolg dat sommigen nu beginnen te twijfelen aan de constitutionnalité ervan. De commissie heeft voorgesteld de regeling te behouden zoals ze was, maar intussen het advies van drie juristen in te winnen en dan eventueel, al naargelang van het advies, ook dit punt van het reglement aan te passen, zodanig dat het, indien nodig, in het nieuwe reglement kan worden ingelast. Het nieuwe reglement zal wellicht op verscheidene punten worden aangepast. Op dit ogenblik is het onze bedoeling om datgene te wijzigen wat technisch nodig is en waarbij men de nieuwe Raad in staat stelt te starten. Als de huidige Raad die aanpassingen op het einde van deze zittingsperiode - dus op het einde van deze week - goedkeurt, dan kan de nieuwe Raad beginnen. De nieuwe Raad zal zich dan uiteraard moeten beraden over de aanpassingen aan dit nieuwe reglement, al naargelang de evolutie van de werkzaamheden in die Raad.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, dit was het verslag van onze werkzaamheden.

Sta mij toe enkele persoonlijke bedenkingen te formuleren.

Ten eerste, wij kunnen niet in een glazen bol kijken en we weten dus ook niet wat de nieuwe Raad zal zijn. Zal hij anders en beter zijn? Zijn de verwachtingen te hoog gespannen zoals sommigen reeds lang zegden en recent nog is gebleken door bepaalde uitspraken van politologen?

In ieder geval is deze nieuwe Raad een nieuw instrument. Het is een politiek college. Het is, bijvoorbeeld, niet vanzelfsprekend dat de regering het tempo en de kalender van de politieke werkzaamheden, van het politieke moment zal bepalen. Natuurlijk heeft een reglement daarmee niets te maken. Dit zal afhangen van de politieke evoluties die buiten een reglement staan.

Een bijdrage daartoe is wel - en dat is misschien de beperkte, maar niet onbelangrijke betekenis van het reglement - dat regels worden opgesteld, zodat het politieke gesprek op een min of meer geordende manier kan gebeuren.

Ik denk ook dat het belangrijk is - en meer nog voor de toekomst dan voor vandaag - dat in het reglement gewaakt wordt over de rechten van de individuele parlementsleden. Die rechten mogen niet verdwijnen onder de stoomwals van de vele rechten die aan de politieke groepen werden toegekend. Ik meen dat de rechten van het individuele parlements lid ook in een reglement moeten worden gewaarborgd. Dat lijkt mij een belangrijk punt te zijn, vooral voor de toekomst. Veel zal ook afhangen van de ontwikkeling van de nieuwe Raad. Naar mijn gevoel zal hij mobieler zijn, meer moeten vooruitlopen op het politieke werk dan vandaag het geval is.

Ik kan mij voorstellen dat de commissies, meer nog dan thans het

Suykerbuyk

geval is, de stoottroepen moeten zijn van het politieke werk. Wellicht vertel ik niets nieuws wanneer ik zeg dat de wetgevende vergaderingen, ook de federale, het politieke gebeuren te veel volgen en te weinig als trendsetter optreden. Vanuit parlementair democratisch oogpunt gezien zou het aangewezen en belangrijk zijn hierin verandering te brengen. Ik zeg dit niet met het reglement in de hand, want dit heeft een beperkte betekenis, maar ik plaats deze denkbare evoluties tegen de achtergrond van het reglement dat wij thans bespreken.

Ten slotte ben ik van oordeel dat de kracht van een raad ook ligt in een doordacht optreden. Ik zeg dat opzettelijk omdat ons huidig reglement dat herhaaldelijk werd toegepast tussen 1981 en vandaag, moest worden aangepast aan de snelheid waarmee thans wordt gewerkt. Ik ben er niet van overtuigd dat men in een eenkamerstelsel dermate snel moet werken, in die zin dat 's namiddag kan worden gestemd over een decreet dat 's morgen werd ingediend. In het uiterste geval is zulks reglementair zelfs mogelijk, maar ik ben er geen voorstander van. Ik meen dat een doordacht optreden via het reglement moet worden aangemoedigd. In dat verband verwijs ik naar de reflectietermijn waarin zal worden voorzien vanaf de installatie van de nieuwe Vlaamse Raad. Volgens mij moet er een bepaalde termijn - bijvoorbeeld veertien dagen - worden gerespecteerd tussen de ronddeling van het verslag en de behandeling van de materie in plenaire vergadering. Tegenwoordig is het voldoende dat het verslag klaar is om het punt onmiddellijk aan de agenda te plaatsen en het te behandelen.

Mijnheer de voorzitter, tot hier beperken zich mijn algemene bedenkingen en samenvattend nog dit.

Ten eerste, dit beperkte voorstel van aanpassingen werd eenparig aangenomen in de commissie en ik ver-

zoek deze assemblée het eveneens goed te keuren.

Ten tweede is het voorstel dermate beperkt dat de nieuwe Vlaamse Raad vermoedelijk binnen de kortste keren de behoefte zal hebben het reglement andermaal aan te passen. Het lijkt me een bewijs van hoffelijkheid ten opzichte van de nieuwe Vlaamse Raad de zaken op deze manier te regelen en er niet van uit te gaan dat wij nu reeds alles zullen regelen voor onze opvolgers.

Om al deze redenen verzoek ik deze assemblée de voorgestelde reglements-aanpassingen goed te keuren.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn betoog zal eerder dat zijn van een politoloog dan van een politicus.

Naar aanleiding van deze reglementswijziging zal ik mij even buigen over de toekomstige werking van de Vlaamse Raad, daarbij inhakend op een aantal opmerkingen die de Agalev-fractie maakte bij monde van haar voorzitter, de heer Geysels en naar aanleiding waarvan onlangs een studiedag plaatsvond.

Ik ben het eens met de verslaggever, de heer Suykerbuyk, wanneer hij zegt dat de reglements-aanpassingen op dit ogenblik beperkt zijn. Bij vorige gelegenheden zei ik reeds dat een reglement belangrijk is omdat het de werkzaamheden van een legislatieve vergadering regelt en bovendien omdat het waarborgen inhoudt inzake de rechten van elk lid en van elke fractie, met bijzondere aandacht voor de rechten van de partijen van de oppositie.

Ten slotte is het reglement ook een weerspiegeling van een politieke cultuur.

Ik ga akkoord met de heer Suykerbuyk dat de nieuwe Vlaamse Raad

dit reglement nog zal moeten aanpassen.

Mijnheer de voorzitter, inzake de bespiegelingen over de werking van de nieuwe Vlaamse Raad stel ik vast dat naast het optimisme dat gebaseerd is op de autonomie van de Vlaamse Raad en de "zee van tijd" die vrijkomt nu "het dubbele petje" wegvalt ook een toenemend scepticisme waar te nemen is.

Politoloog Deschouwer behandelt twee fundamentele moeilijkheden voor de nieuwe Raad.

Ten eerste, het historisch gegroeid overwicht van de regering ten opzichte van de Vlaamse Raad zal niet gemakkelijk ongedaan worden gemaakt.

Ten tweede, in tegenstelling tot de leden van de Raad die tot op heden een dubbel petje moesten opzetten, hebben de leden van de Vlaamse regering zich wel kunnen profileren als Vlaams politicus. De leden van de Raad moeten dus enige achterstand inlopen.

Bovendien stelt hij eveneens een overwicht van de partijen vast. Particratie is ontstaan na de invoering van de evenredige vertegenwoordiging en de vorming van de lijsten zodat de druk van de partij op de individuele mandataris sterk is toegenomen.

Volgens professor Deschouwer zal de invloed van de partijen binnen het Belgisch federaal systeem noodzakelijk toenemen.

Indien een partij op 2 niveaus, federaal en gemeenschap, aan de macht deelneemt zullen de bevoegdheidsconflicten binnen de partijen toenemen. Deschouwer zegt, ik citeer : "De conflicten tussen de Dehaenes en Van den Brandes zullen nog toenemen".

Indien de partijen slechts op één niveau aan het beleid deelnemen, zal een schizofrene situatie ontstaan. Dergelijke situatie zal ofwel het "federalisme" binnen de partij in de

Hancké

hand werken, ofwel de druk verhogen om de plooiën glad te strijken.

Ik herhaal dat professor Deschouwer van oordeel is dat de macht van de partijen nog zal toenemen.

Mijnheer de voorzitter, uit de uitspraken van Deschouwer meen ik begrepen te hebben dat hij voorstander is van het behoud van de symmetrie op 2 niveaus in de machtsuitoefening.

Hoewel de Grondwet en de politieke filosofie geen graten zien in asymmetrische regeringen is, mijns inziens, een symmetrische machtsuitoefening die het aantal conflicten binnen de partij sterk kan beperken en de homogeniteit van het beleid kracht kan bijzetten, het kleinste kwaad.

Anderzijds heeft de Vlaamse Raad beslist te werken met een legislatuurparlement en -regering.

De oude vrees die een deel van de vorige generatie politici en een aantal van de huidige politici er toe noopte de regering in bescherming te nemen via allerlei procedures uit het reglement, denk maar aan de gewone dagorde die we vorige week in de Kamer opnieuw hebben bevestigd, is daardoor grotendeels weggevallen. Een legislatuurparlement en een legislatuurregering kunnen tegen een stootje. Als de regering niet langer onder druk komt te staan, moet de Raad gebruik maken van die weggevallen druk om meer bevoegdheden op te eisen zodat hij zwaarder kan doorwegen op het beleid. De regering kan niet meer vallen, wat betekent dat de periode van het régime d'assemblée voorbij is in bijna geheel West-Europa. Deze periode was niet enkel kenmerkend voor het interbellum in ons land maar ook voor de derde en de vierde republiek in Frankrijk en tot op vandaag is ze dat nog steeds voor het Italiaanse régime. Daar worden regeringen om de haverklap in het parlement ten val gebracht in het ritme

van zowat één regering per jaar. Dit risico is nu **weggevallen**.

Het huidige probleem van de Vlaamse Raad zal erin bestaan na te gaan op welke wijze hij zich ten opzichte van de uitvoerende macht kan bewijzen. In dat opzicht bevat de nota van de heer Geysels over de werking van de Vlaamse Raad, waarin hij een aantal voorstellen formuleert in verband met de controle van het parlement op de regering, een versterking van het decreetgevend werk, het vormen van een forum voor een publiek debat en het realiseren van een nieuwe politieke cultuur, behartenswaardige voorstellen.

Ik wil die voorstellen graag aanvullen met een paar andere suggesties.

We zullen aandacht moeten hebben voor het gevolg dat wordt gegeven aan de in de Vlaamse Raad goedgekeurde met redenen omklede moties. Nu stemmen wij over die moties en het lijkt vaak moeilijk om een formulering te vinden waar de grootste gemene deler zich achter kan scharen. Ik ben er niet zeker van dat deze moties door de Vlaamse regering consequent worden toegepast. We moeten dit beter opvolgen en er een evaluatiesysteem voor ontwerpen.

Ook voor de controle op de uitvoeringsbesluiten bij de decreten die wij hier goedkeuren moeten we een evaluatiesysteem vinden. Ik wil de heer Suykerbuyk er op wijzen dat als we een tekst hebben gemaakt in verband met de toelage die we de oorlogsslachtoffers zouden toekennen, het voor de werkgroep en de Vlaamse Raad van zeer groot belang zou zijn om kennis te kunnen nemen van de uitvoeringsbesluiten waarin nog een aantal betwiste beginselen zullen moeten worden omschreven. We zullen dan immers precies kunnen vaststellen of het uitvoeringsbesluit overeenstemt met de intentie die aan de basis lag van de inzet van de werkgroep en de Vlaamse Raad.

Uit de inhoud van een aantal interpellaties die gedurende de laatste maanden werden gehouden, blijkt dat de Vlaamse Raad ook aandacht zou moeten kunnen opbrengen voor de procedures van toewijzingen, bijvoorbeeld op het vlak van aanbestedingen. Ik verwijs in dit verband naar Aquafin. In dit geval konden we vooraf een grondig debat voeren. Andere voorbeelden hiervan zijn de zaak Eurosense en andere geschillen.

Ten slotte zouden we ook kunnen denken aan een systeem van evaluatie van decreten. Wat bereiken decreten op het terrein? Zijn we er toe gehouden om ons bij de evaluatie van de uitwerking van decreten alleen te verlaten op het werk van de regering of kan de Vlaamse Raad zelf een dergelijk instrumentarium ontwerpen?

Mijnheer de voorzitter, in het licht van de bemerkingen van de heer Geysels en de beschouwingen van professor Deschouwer meen ik dat het nuttig is om na de verkiezingen onverwijld het debat over de toekomstige werking van de Vlaamse Raad te starten. Hierbij zal wellicht blijken dat een aantal bijkomende reglementswijzigingen noodzakelijk zijn.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zal kort ingaan op wat de heer Hancké heeft gezegd. De heer Suykerbuyk stelt terecht dat de discussies in de werkgroep en in de commissie hebben geleid tot deze aanpassing van het reglement met beperkte draagwijdte.

De heer Hancké herinnert aan de afspraak die werd gemaakt binnen de werkgroep en binnen de commissie, om onmiddellijk na de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad, de discussie verder te zetten. Hij stelt terecht dat men in de communicatie met de burger vaak euforisch stelt

Geysels

dat de rechtstreeks verkozen leden ook rechtstreeks sanctioneerbaar zullen zijn, en dat dus alles in orde zal komen.

De heren Deschouwer en Dewachter hebben deze "euforische stemming" terecht ondermijnd. De heer Deschouwer wilde vrijdag eveneens een aantal verkeerde indrukken ontzenuwen. Hierbij wees hij onder meer op een aantal nieuwe dynamieken die nu worden onderschat en die een hypotheek kunnen leggen op de gestelde verwachtingen. Nu is er bij de parlementairen sprake van een soort schizofrenie, aangezien men tegelijkertijd lid is van een federale kamer en van de Vlaamse Raad. De heer Deschouwer vreest voor een verschuiving van dit probleem naar het niveau van de partijen. Zo kan de heer Hancké bijvoorbeeld lid zijn van de Vlaamse Raad en van de Kamer, terwijl ze lid zijn van dezelfde partij. De schizofrenie zou zich dus kunnen verplaatsen naar de partij, wat de "particratie" kan versterken, terwijl er bij de meeste fracties een tendens is om dit fenomeen af te zwakken.

Ik ben het niet volkomen eens met wat de heer Deschouwer zegt, maar hij vestigt de aandacht op een interessante dynamiek. Tevens deed hij een aantal behartenswaardige voorstellen, onder meer wat de positie van Brussel en de verhouding tussen de Vlaamse Raad en de Vlaamse Brusselaars betreft.

Indien we niet onmiddellijk na 13 juni een debat voeren met betrekking tot de werking van de Vlaamse Raad en het reglement, zal de vanzelfsprekendheid waarmee de werking van de Vlaamse Raad wordt begroet als zijnde een automatische verbetering van de prerogatieven van het Vlaamse parlement, teveel een vrome wens blijven.

Vandaar dat ik nogmaals mijn oproep herhaal om, gelet op de unieke kans die ons met de rechtstreekse verkiezingen van de Vlaamse Raad wordt geboden, in te gaan op de uit-

daging waarvoor wij staan, namelijk de uitbouw van het Vlaamse parlement als een belangrijk gegeven in de democratie. In dit verband kunnen wij zeer creatief werk leveren. Ik denk aan de versterking van de parlementaire controle en het initiatiefrecht ten opzichte van de uitvoerende macht. Collega Hancké heeft reeds enkele goede voorbeelden aangehaald, denken wij aan de opvolging van de moties, de automatische evaluatie van de uitvoering van de decreten, het betrekken van het parlement - inzonderheid de commissies die de heer Suykerbuyk als stoottroepen beschrijft - bij de opstelling van een voorontwerp enzovoort. Het Vlaamse parlement moet bovendien het forum voor maatschappelijke discussies worden.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij moeten zo vlug mogelijk na 21 mei, liefst op 14 juni de discussie over dergelijke vernieuwingen aanvangen, een zo ruim mogelijk reglement opstellen en in ieder geval ter zake afspraken maken om te vermijden dat vanaf 1996 de euforie voor een gelaten cynisme zal hebben plaatsgemaakt, wat zo vaak (in parlementen) voorkomt omdat men een aantal kansen heeft laten voorbijgaan.

Collega's, de kans is er. Laten wij de handschoen opnemen en uit de synthese een reglement maken dat een nieuwe soort democratie in het parlement vrijmaakt. Wij mogen onszelf niet laten hinderen door problemen, zoals dat van de regeringsvorming, noch ons in slaap laten sussen wegens allerhande uitvluchten, zoals de vakantie die in aantocht is enzovoort, dus pure materiële beslommingen. Laten wij bijgevolg vóór het volgende reces de discussie over deze vernieuwing aanvangen om ze in het najaar af te ronden. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik was niet van plan om in dit debat het

woord te voeren. Nochtans dwingen enkele verklaringen van vorige sprekers mij daartoe.

Ten eerste, in het nieuwe reglement wordt bepaald dat een minister bij zijn aanstelling ontslag moet nemen uit de Vlaamse Raad en zich daar door zijn opvolger moet laten vervangen. Deze striktere scheiding tussen wetgevende en uitvoerende macht is inderdaad een nobele doelstelling. Er is evenwel een keerzijde aan de medaille. Zal een Vlaams minister die gedwongen wordt tot ontslag, zich niet vastklampen aan zijn ministerieel ambt ondanks dat men hem in een legislatuurparlement met een constructieve motie van wantrouwen naar huis kan sturen en in een vervanging kan voorzien? De minister in kwestie zal immers niet meer naar de Vlaamse Raad terug kunnen omdat zijn herinstallatie als lid van de Vlaamse Raad niet geregeld is.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Een dergelijke regeling bestaat reeds op federaal niveau : daar kan een ontslagen minister opnieuw als lid in het federaal parlement zitting hebben.

Wij zullen dat voorbeeld ongetwijfeld moeten volgen.

De heer J. Van Hauthem : Indien men er inderdaad op toeziet dat de opvolger dan terugtreedt en de minister opnieuw lid van de Vlaamse Raad wordt, dan is mijn vrees in dit verband weggenomen.

Een tweede opmerking die mij toch doet vrezen voor wat er na 21 mei en 14 juni te gebeuren staat, betreft de verklaring van de heer Hancké. Die heeft hier zopas openlijk in naam van de stabiliteit het principe verdedigd dat de verschillende regeringen best op dezelfde manier worden samengesteld, met andere woorden, dat in de federale en de Vlaamse regering dezelfde regeringspartners mekaar vinden.

Van Hauthem

Welnu, als er één methode is die de autonomie van de Vlaamse regering, die men de komende weken vóór de verkiezingen zal roemen – de euforische klanken zullen niet uit de lucht zijn ; hoera, de eerste rechtstreekse verkiezingen voor de Vlaamse Raad, een historische gebeurtenis ! – uitholt, dan is het toch wel deze. Inderdaad, wanneer men nog vóór de verkiezingen verklaart dat de regeringen op dezelfde manier moeten worden samengesteld, dan is het al uit met de autonomie nog vóór de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad heeft plaatsgevonden.

Ik geef toe dat dit een handig maneuver is van de heer Hancké en zijn partij. Op die manier zou het best kunnen dat de SP deel uitmaakt van de Vlaamse regering, enkel en alleen omdat de Parti Socialiste in Wallonie incontoumable wordt. Waar is dan onze autonomie en onze soevereiniteit ?

Trouwens, niet alleen de partij waartoe de heer **Hancké** behoort, volgt die logica. Ook de liberalen zeggen nu al dat zij best deel willen uitmaken van de Vlaamse regering op voorwaarde dat zij ook in de federale regering zijn vertegenwoordigd. Ik zie het al gebeuren dat zij de aanhangwagen worden van de PRL die dat spel zeer handig speelt en, omdat zij in Brussel incontoumable is, een plaats in de Franse Gemeenschapsregering en bijgevolg Cén in de federale regering opeist. Die zal dan de VLD mee in de boot pakken. Als het vóór de “historische” rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad de mentaliteit is dat alle regeringen op dezelfde manier moeten worden samengesteld, dan gooit men zijn soevereiniteit, die men nog niet eens heeft, al te grabbel ! (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter :

TITEL 1

VESTIGING, INRICHTING EN WERKING VAN DE RAAD

HOOFDSTUK II

Voorlopig Bureau

Artikel 2

1. Bij de opening van iedere zitting treedt het oudste aanwezige lid in jaren als tijdelijk voorzitter op totdat de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 5, punt 1 is benoemd.

Hij verklaart de zitting geopend en heeft uitsluitend tot taak de verrichtingen inzake het in artikel 3 omschreven onderzoek van de geloofsbrieven en de in artikel 5, punt 1 omschreven benoeming van het vast Bureau te leiden.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Onderzoek van de geloofsbrieven

Artikel 3

1. Bij elke vernieuwing spreekt de Raad zich uit over de verkiesbaarheid van zijn leden en hun opvolgers en over de geldigheid van hun verkiezing.

2. Alle gekozen leden nemen aan het onderzoek van de geloofsbrieven deel.

3. Met dit onderzoek worden zes commissies belast. In afwijking van artikel 15, punt 1 tellen die commissies zeven vaste leden, die bij loting worden aangewezen.

4. De processen-verbaal van de verkiezingen, met de stukken tot staving, worden verdeeld onder deze commissies.

5. In afwijking van artikelen 14, punt 2 en 19, punt 2 benoemt iedere commissie een voorzitter en een verslaggever die van de verrichtingen van zijn commissie mededeling doet aan de Raad.

6. De Raad doet uitspraak over de besluiten van de commissies. In voorkomend geval wordt over deze besluiten bij zitten en opstaan gestemd.

De voorzitter roept tot lid van de Raad en opvolger uit degenen wier de geloofsbrieven geldig werden verklaard.

7. In geval van tussentijdse verkiezing of van toelating van een opvolger worden de geloofsbrieven onderzocht door een commissie die wordt samengesteld en haar werkzaamheden verricht overeenkomstig punten 3,4 en 5 van dit artikel.

– *Aangenomen.*

Artikel 3bis

Er is een amendement ingediend door de heer Dewinter dat luidt :

“Ik zweer de wetten van het Vlaamse volk na te leven”.

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK IV

Leden die behoren tot de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad

Artikel 4

De leden die behoren tot de Nederlandse taalgroep van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, nemen aan alle werkzaamheden van de Raad deel maar zijn niet stemgerechtigd inzake aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK V

Bureau en uitgebreid Bureau

AFDELING 1

Bureau

Artikel 5

3. Bij ontbinding van de Raad ofwel wanneer de zitting is gesloten of reeds geopend en er nog geen Bureau overeenkomstig punt 1 is benoemd, handelt het scheidend Bureau de lopende zaken af, onverminderd de bepalingen van artikel 2.

Van rechtswege vervalt het mandaat van een lid van het scheidend Bureau dat niet overeenkomstig artikel 3 opnieuw tot lid van de Raad is uitgeroepen.

— *Aangenomen.*

Artikel 6

Zodra het Bureau is benoemd, verklaart de voorzitter de Raad geconstitueerd en geeft hij hiervan kennis aan de Vlaamse Executieve, hierna te noemen de Executieve, de Wetgevende Kamers, de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

— *Aangenomen.*

AFDELING III

Voorzitter

Artikel 9

1. De voorzitter leidt de werkzaamheden van de Raad en van het Bureau en het uitgebreid Bureau ; oordeelt over de ontvankelijkheid van alle bij de Raad aanhangig gemaakte zaken, behoudens andersluidende be-

palingen ; bepaalt welke onderwerpen betrekking hebben op aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet en welke onderwerpen betrekking hebben op aangelegenheden bedoeld in artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet ; doet het reglement naleven ; handhaaft de orde bij de beraadslagingen ; verleent het woord ; formuleert de punten waaromtrent de Raad een besluit of beslissing moet nemen ; kondigt de uitslag van de stemmingen af ; ondertekent elk besluit van de Raad en elke beslissing van het Bureau en het uitgebreid Bureau ; staat in voor de uitvoering van de door de Raad en het Bureau en het uitgebreid Bureau genomen beslissingen en vertegenwoordigt de Raad naar buiten.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Vlaamse Regering

Benoeming, eedaflegging ontslag en vacature

Artikel 11

1. Zodra de Raad na zijn vernieuwing is geconstitueerd, benoemt hij de Regering die uit ten hoogste elf leden bestaat. Ten minste één lid heeft zijn woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

4. De Raad kan de Regering ofwel leden of een lid ervan ontslaan en vervangen overeenkomstig de bepalingen van artikel 56bis of artikel 57, naar gelang van het geval.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIbis

Verkiezing van gemeenschaps-senatoren

Artikel 11bis

1. Nadat de griffier van de Senaat aan de voorzitter het aan elke fractie toekomstige aantal gemeenschaps-senatoren heeft medegedeeld, bepaalt

de voorzitter de termijn waarbinnen de kandidaten door de fracties moeten worden voorgedragen.

2. Bij wege van een aan de voorzitter gezonden lijst wijst elke fractie evenveel leden als gemeenschaps-senator aan als er zetels aan de fractie toekomen.

De lijsten zijn alleen geldig als ze ondertekend zijn door de meerderheid van de leden waaruit de betrokken fractie bestaat.

3. De voorzitter vergewist zich ervan of de voorwaarden voor het opmaken van de lijsten vervuld zijn en verklaart de gemeenschaps-senatoren gekozen.

4. De voorzitter geeft de griffier van de Senaat kennis van deze lijsten binnen 10 dagen na ontvangst van de in punt 1 bedoelde mededeling of, indien de verkiezing van de Vlaamse Raad plaatsvindt op dezelfde dag als de verkiezing van de Senaat, binnen 10 dagen na het onderzoek van de geloofsbriefjes van de Raad.

5. Indien een fractie aan de voorzitter geen lijst of een lijst met een onvoldoende aantal namen zendt, worden de zetels waarvoor deze fractie geen namen heeft medegedeeld, toegekend aan de fracties waarvan de quotiënten volgen op het laatste quotiënt dat overeenkomstig artikel 211, § 2 van het Kieswetboek in aanmerking werd genomen.

6. In geval van vacature van een gemeenschaps-senator wordt, volgens de hierboven bepaalde regeling, een lid van de Raad aangewezen dat tot de fractie behoort waaraan de vacant geworden zetel toegekend was.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Politieke fracties

Artikel 12

2. Om te worden erkend, moet een fractie uit ten minste zeven leden bestaan.

— *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK VIII

Benoemingen en voordrachten

Evenredige vertegenwoordiging en procedure

Artikel 13

1. Alle door de Raad te verrichten benoemingen en voordrachten geschieden overeenkomstig de evenredige vertegenwoordiging van de fracties zoals samengesteld bij de aanvang van de zittingsperiode, onverminderd de bepalingen van artikelen 11, punt 1 en 11bis, punt 5.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IX

Commissies

AFDELING 1

Samenstelling van de commissies

Artikel 14

1. De Raad kan commissies benoemen, waarvan aantal, samenstelling, bevoegdheid en benaming door het uitgebreid Bureau worden voorgesteld, onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 2, 17, punt 7, littera a), le lid, 29,73, punten 1 en 2, 80, 81, punt 1, 81bis, punt 1, 82, punt 4 en 88, punt 3.

2. Iedere commissie benoemt haar voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaër, na overleg tussen de fracties en onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 3,73, punt 1,80, punt 1 en 88, punt 3.

— *Aangenomen.*

Artikel 15

1. Iedere commissie telt evenveel plaatsvervangende als vaste leden, onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 2 en 81bis, punt 1.

2. Een afwezig vast lid wordt vervangen door een plaatsvervangend lid, onverminderd de bepalingen van artikelen 3, punt 2 en 81bis, punt 1. Aan de voorzitter van de commissie wordt kennis gegeven van deze vervanging.

3. Bovendien kunnen de vaste leden van de commissies en de plaatsvervangende leden worden vervangen door welk lid ook van dezelfde fractie. In dit geval brengt de voorzitter van de betrokken politieke fractie dit voor de opening van de commissievergadering schriftelijk ter kennis van de voorzitter of van de griffier van de Raad. De voorzitter van de commissie wordt hiervan onverwijld op de hoogte gebracht. Die vervanging wordt in het Beknopt Verslag en in de Handelingen van de plenaire vergadering vermeld.

— *Aangenomen.*

AFDELING II

Bijeenroeping, aanwezigheid en orde in de vergaderzaal

Artikel 17

6. c) De medewerker verlaat de vergadering zodra en zolang de commissie aldus beslist.

De medewerker heeft geen toegang tot de vergadering indien geen lid van de betrokken fractie aanwezig is.

De medewerker heeft geen toegang tot de vergaderingen van de in artikelen 3, 81, 81bis en 82 bedoelde commissies noch tot die van de commissies die de voorzitter van de Raad bepaalt.

— *Aangenomen.*

AFDELING IV

Behandeling van ontwerpen van decreet, beleidsnota's, beleidsbrieven, samenwerkingsakkoorden, voorstellen van decreet, voorstellen van

resolutie, voorstellen tot wijziging van het reglement, interpellaties, vragen om uitleg en andere onderwerpen

Artikel 19

4bis. Wanneer in een voorstel van decreet of in een amendement op een ontwerp of voorstel van decreet een straf of een strafbaarstelling is opgenomen waarin Boek 1 van het Strafwetboek niet voorziet, en het betreffende artikel is aangenomen, kan over het ontwerp of voorstel van decreet waarvan dit artikel deel uitmaakt, slechts een eindstemming worden gehouden na eensluidend advies van de Ministerraad.

De voorzitter zendt het in het eerste lid bedoelde voorstel van decreet of amendement op een ontwerp of voorstel van decreet voor eensluidend advies aan de Ministerraad.

In geval van andersluidend advies van de Ministerraad zijn de bepalingen van artikel 64, punten 1, littera c, 2 en 3 van toepassing.

8. a) Met eenparigheid van stemmen kan een commissie beslissen dat over ontwerpen of voorstellen van decreet of resolutie die in de commissie zonder wijzigingen en zonder belangrijke opmerkingen zijn aangenomen, geen verslag wordt uitgebracht.

— *Aangenomen.*

AFDELING V

Interpellaties in commissie

Artikel 20

12. Het debat wordt in extenso opgenomen en in de vorm van Handelingen zo vlug mogelijk gedrukt, aan de leden rondgedeeld en verspreid.

13. [Opgeheven]

— *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING IX

Toegang tot de vergadering

Artikel 28

Behoudens andersluidende bepalingen kunnen de leden van de Raad de vergaderingen van de commissies waar zij geen deel van uitmaken, bijwonen en kunnen zij er het woord voeren, zonder er stemgerechtigd te zijn.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK X

Regeling van de werkzaamheden

Artikel 32

1. Het uitgebreid Bureau bereidt de vergaderingen van de Raad voor en stelt de agenda voor, waarbij wordt vermeld welke onderwerpen betrekking hebben op aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet en welke onderwerpen betrekking hebben op aangelegenheden bedoeld in artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XI

Plenaire vergadering

AFDELING III

Notulen, Handelingen en
Beknopt Verslag

Artikel 35

6. Van de beraadslagingen van de Raad wordt een geredigeerd woordelijk verslag gemaakt. De leden en de ministers zenden uiterlijk vijf dagen na het einde van de vergadering hun opmerkingen over het verslag van het door hen gehouden be-

toog aan de voorzitter. Dit verslag wordt in de vorm van Handelingen zo vlug mogelijk gedrukt, aan de leden en de ministers rondgedeeld en verspreid.

— *Aangenomen.*

AFDELING V

Moties van orde

Artikel 37

1. Een lid kan steeds bij motie van orde het woord vragen om :

c) een voorafgaande vraag over de coördinatie van de werkzaamheden van de Raad met die van de andere parlementaire assemblees te stellen ;

— *Aangenomen.*

TITEL II

BEHANDELING VAN ONTWERPEN VAN DECREET, REGEERAKKOORDEN, BELEIDSNOTA'S, BELEIDS- BRIEVEN, SAMENWERKINGS- AKKOORDEN, ONDERWER- PEN VAN ALGEMEEN BE- LANG, VOORSTELLEN VAN DECREET, VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE, MOTIES EN AMEDEMEMENTEN

HOOFDSTUK 1

Gemeenschaps- of gewestaan-
gelegenheden

Artikel 48

De bij de Raad ingediende ontwerpen of voorstellen van decreet of resolutie en moties vermelden of zij betrekking hebben op aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet dan wel op aangelegenheden bedoeld in artikelen 127, 128 en 129 van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Belangenconflicten

Artikel 52

1. Ieder lid van de Raad heeft het recht bij de voorzitter een met redenen omklede motie in te dienen waarin wordt verklaard dat de Vlaamse Raad door de respectievelijk bij de Wetgevende Kamers, de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aanhangig ontwerp of voorstel van wet, decreet of ordonnantie ofwel amendement hierop in zijn belangen ernstig wordt benadeeld en, behoudens wanneer de Raad van de Duitstalige Gemeenschap is betrokken, derhalve met het oog op overleg schorsing van de procedure in de betrokken instelling vraagt.

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes leden zijn ondertekend.

Elke motie wordt gedrukt en aan de leden van de Vlaamse Raad rondgedeeld.

4. a) Ingeval de motie betrekking heeft op een respectievelijk bij de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aanhangig ontwerp of voorstel van decreet of ordonnantie ofwel amendement hierop, zendt de voorzitter de motie met het oog op overleg onverwijld over aan de betrokken Raad.

b) Indien het overleg met ingang van de dag na de datum van verzending binnen een termijn van zestig dagen tot geen regeling leidt, blijft de procedure geschorst en zendt de voorzitter de motie onverwijld over aan de Senaat, die met ingang van de dag na de datum van verzending binnen een termijn van dertig dagen een met redenen omkleed advies uitbrengt bij

Voorzitter

het Overlegcomité, dat met ingang van de dag na de datum van overzending van het advies binnen een termijn van dertig dagen bij consensus beslist.

— Aangenomen.

Artikel 53

1. De behandeling van een bij de Raad aanhangig ontwerp of voorstel van decreet wordt met het oog op overleg tussen de betrokken instellingen gedurende zestig dagen geschorst door een met drie vierde van de stemmen gesteund verzoek van een Wetgevende Kamer, de Raad van de Franse Gemeenschap, de Waalse Gewestraad, de Raad van de Franse Gemeenschapscommissie, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad of de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie waarin wordt verklaard dat de betrokken instelling in haar belangen ernstig wordt benadeeld door het betrokken ontwerp of voorstel van decreet of amendement hierop.

2. Indien het overleg met ingang van de dag na de datum van kennisgeving van het verzoek binnen een termijn van zestig dagen tot geen regeling leidt, blijft de procedure met ingang van de dag na de datum van vaststelling hiervan gedurende een nieuwe termijn van zestig dagen geschorst tot wanneer het Overlegcomité, in voorkomend geval na advies van de Senaat, bij consensus heeft beslist.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK VI

Beroep tot vernietiging en tussenkomst in een geding bij het Arbitragehof

Artikel 54

1. Ieder lid van de Raad heeft het

recht bij de voorzitter een met redenen omklede en door ten minste twee derde van de leden ondertekende of aan te nemen motie in te dienen die besluit tot beroep bij het Arbitragehof tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel wegens schending van :

a) de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ;

b) de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet.

2. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

3. De voorzitter stelt het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging in bij wege van een door hem ondertekend verzoekschrift binnen de termijn en onder de voorwaarden bepaald door de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

4. Het verzoekschrift maakt melding van het onderwerp van het beroep en bevat een uiteenzetting van de feiten en de middelen.

Het verzoekschrift kan de gehele of gedeeltelijke schorsing vorderen van de wet, het decreet of de in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel waartegen een beroep tot vernietiging is ingesteld.

5. De voorzitter stelt tijdens de eerstvolgende plenaire vergadering de Raad in kennis van de indiening van het verzoekschrift.

—Aangenomen.

Artikel 54bis

1. Wanneer bij het Arbitragehof een beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel is ingesteld door de voorzitter van een der andere

parlementaire assemblees, door de Ministerraad, door een Gemeenschaps- of Gewestregering of door een natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang of wanneer er een prejudiciële vraag is aanhangig gemaakt door een rechtscollege, kan de voorzitter na ontvangst van de kennisgeving door de griffier van het Arbitragehof van het beroep tot geheel of gedeeltelijke vernietiging of van de verwijzingsbeslissing, binnen de termijn en onder de andere voorwaarden bepaald bij de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, een memorie indienen bij het Arbitragehof.

2. Na ontvangst van het afschrift van de memorie ingediend door de in punt 1 vermelde partijen, kan de voorzitter een memorie van antwoord indienen bij het Arbitragehof binnen de termijn en onder de voorwaarden bepaald bij de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

3. De voorzitter stelt de Raad in kennis van de memorie en, in voorkomend geval, van de memorie van antwoord die hij bij het Arbitragehof indiende.

— Aangenomen.

HOOFDSTUK VIII

Met redenen omklede motie

Artikel 56

1. Ieder lid van de Raad heeft het recht bij de voorzitter van de Raad een met redenen omklede motie in te dienen :

a) hetzij tot besluit van een verklaring of een mededeling van de Regering ;

b) hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 20, artikel 78 of artikel 79 behandelde interpellatie na het antwoord van een lid van de Regering.

Voorzitter

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes leden zijn ondertekend en kan uiterlijk vierentwintig uur na de sluiting van de vergadering worden ingediend, voor zover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

2. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

3. Elk lid van de Raad kan voorstellen een met redenen ontklede motie te amenderen zolang zij niet in stemming is gebracht.

4. Over een met redenen omklede motie spreekt de Raad zich bij stemming uit in de eerstvolgende plenaire vergadering waarvoor hoofdelijke stemmen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste vijf dagen vanaf de indiening ervan, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

Ingeval er verscheidene met redenen omklede moties over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, wordeu zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht. In voorkomend geval heeft die welke door de interpellant is ingediend, van rechtswege voorrang op de andere.

-Aangenomen.

HOOFDSTUK VIIIbis

Motie van wantrouwen

Artikel 56bis

1. Ieder lid van de Raad heeft het recht bij de voorzitter van de Raad een motie van wantrouwen in te dienen :

a) hetzij tot besluit van een verklaring of een mededeling van de Regering ;

b) hetzij tot besluit van een overeenkomstig artikel 20, artikel 78 of artikel 79 behandelde interpellatie na het antwoord van een lid van de Regering.

Dergelijke motie mag door ten hoogste zes leden zijn ondertekend en kan uiterlijk vierentwintig uur na de sluiting van de vergadering worden ingediend, voor zover de indiening voor bedoelde sluiting schriftelijk is aangekondigd.

2. Een motie van wantrouwen is alleen dan ontvankelijk indien zij, naar gelang van het geval, ter vervanging van de Regering, van de betrokken leden of van het betrokken lid ervan opvolgers of een opvolger voordraagt, in acht genomen dat ten minste één lid van de Regering zijn woonplaats heeft in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

3. Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

4. Een motie van wantrouwen kan door de indiener worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

5. Over een motie van wantrouwen spreekt de Raad zich bij stemming uit in de eerstvolgende plenaire vergadering waarvoor hoofdelijke stemmen zijn geagendeerd en na verloop van ten minste vijf dagen vanaf de indiening ervan, in voorkomend geval na de indiener en één spreker per fractie respectievelijk met een maximumspreektijd van 10 minuten en 5 minuten te hebben gehoord.

a) Een motie van wantrouwen heeft van rechtswege voorrang op een met redenen omklede motie over hetzelfde onderwerp.

b) Ingeval er verscheidene moties van wantrouwen over hetzelfde onderwerp zijn ingediend, worden zij in chronologische volgorde van indiening in stemming gebracht. In voorkomend geval heeft die welke door

de interpellant is ingediend, van rechtswege voorrang op de andere.

6. Een bij meerderheid van de leden aangenomen motie van wantrouwen brengt :

a) verwerping van alle andere moties over hetzelfde onderwerp mede ;

b) van rechtswege ontslag of vervanging van de Regering ofwel van de betrokken leden of het betrokken lid ervan mede.

De voorgedragen opvolgende Regering of iedere voorgedragen opvolger wordt, in afwijking van artikel 11, punten 1 tot 3; benoemd verklaard.

Onmiddellijk na de benoeming legt ieder lid van de Regering de eed af in handen van de voorzitter van de Raad.

De opvolger voleindigt het mandaat van zijn voorganger.

- Aangenomen.

HOOFDSTUK IX

Vertrouwenskwestie

Artikel 57

3. Over een motie houdende vertrouwenskwestie spreekt de Raad zich na verloop van ten minste achtenveertig uur vanaf de indiening ervan bij stemming uit.

4. Een motie houdende vertrouwenskwestie heeft van rechtswege voorrang op alle in artikelen 56 en 56bis bedoelde moties over hetzelfde onderwerp.

5. Een bij meerderheid van de leden aangenomen motie houdende vertrouwenskwestie brengt verwerping van alle in artikel 56 en 56bis bedoelde moties over hetzelfde onderwerp mede.

- Aangenomen.

Voorzitter

HOOFDSTUK X

Ontwerpen van decreet

Artikel 59

1. De beraadslaging over een ontwerp van decreet omvat de algemene en de artikelsgewijze bespreking, onverminderd de bepalingen van punt 4.

2. De algemene bespreking loopt over het ontwerp van decreet in het algemeen en over het beginsel dat eraan ten grondslag ligt.

3. Behoudens strijdige beslissing van de Raad wordt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de artikelsgewijze bespreking genomen.

4. Indien de commissie het ontwerp van decreet heeft verworpen, kan het alleen op schriftelijk verzoek van de indiener op de agenda van de plenaire vergadering worden geplaatst. In bedoeld geval beslist de Raad vooraf bij zitten en opstaan of de beraadslaging wordt aangevat, in voorkomend geval na de verslaggever en de indiener, met een maximumsprekijd van 10 minuten, en één spreker per fractie, met een maximumsprekijd van 5 minuten, te hebben gehoord.

5. Bij de artikelsgewijze bespreking wordt achtereenvolgens ieder artikel, in voorkomend geval met de desbetreffende amendementen, in de volgorde ervan in bespreking en in stemming gebracht.

Onverminderd de bepalingen van artikel 40, littera b) worden amendementen voor het artikel en subamendementen voor de amendementen in stemming gebracht.

6. Wanneer in een amendement op een ontwerp van decreet een straf of een strafbaarstelling is opgenomen waarin Boek 1 van het Strafwetboek niet voorziet, en het betreffende artikel is aangenomen, kan over het ont-

werp van decreet waarvan dit artikel deel uitmaakt, slechts een eindstemming worden gehouden na eensluidend advies van de Ministerraad.

De voorzitter zendt het in het eerste lid bedoelde amendement op het ontwerp van decreet voor eensluidend advies aan de Ministerraad.

In geval van andersluidend advies van de Ministerraad zijn de bepalingen van artikel 64, punten 1, littera c), 2 en 3 van toepassing.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XI

Voorstellen van decreet

Artikel 60

3. De bepalingen van artikelen 58, punten 2 tot 5 en 59, punten 1 tot 5 gelden ook voor voorstellen van decreet.

4. Wanneer in een voorstel van decreet of in een amendement op een voorstel van decreet een straf of een strafbaarstelling is opgenomen waarin Boek 1 van het Strafwetboek niet voorziet, en het betreffende artikel is aangenomen, kan over het voorstel van decreet waarvan dit artikel deel uitmaakt, slechts een eindstemming worden gehouden na eensluidend advies van de Ministerraad.

De voorzitter zendt het in het eerste lid bedoelde voorstel van decreet of amendement op het voorstel van decreet voor eensluidend advies aan de Ministerraad.

In geval van andersluidend advies van de Ministerraad zijn de bepalingen van artikel 64, punten 1, littera c), 2 en 3 van toepassing.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XIIbis

Informatie inzake het Europees Gemeenschapsrecht

Artikel 61bis

De voorstellen tot herziening van verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen, inbegrepen de verdragen en akten waarbij deze verdragen zijn gewijzigd en aangevuld, en de voorstellen van normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Unie, die aan de Raad worden gezonden, worden door de voorzitter naar een commissie verwezen.

In voorkomend geval werkt de commissie een voorstel van advies uit dat door de plenaire vergadering wordt behandeld.

Bij aanneming zendt de Raad het advies aan de Vlaamse regering over.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK XIV

Tweede lezing

Artikel 64

1. Nadat in commissie of in plenaire vergadering over een ontwerp of voorstel van decreet artikelsgewijs is gestemd en voor de eindstemming :

a) kan ieder lid van de Executieve een tweede lezing vragen over het gehele ontwerp of voorstel van decreet of over de aangewezen bepalingen ervan.

Bij tweede lezing wordt artikelsgewijs beraadslaagd en gestemd over het gehele ontwerp of voorstel van decreet of over de aangewezen bepalingen ervan, alsmede over de eventueel door het betrokken lid van de Executieve ingediende nieuwe amendementen ;

b) kan ieder lid van de commissie of van de Raad, naar gelang van het geval, een tweede lezing vragen indien een of meer artikelen zijn verworpen ofwel een of meer amendementen zijn aangenomen.

Bij tweede lezing wordt alleen artikelsgewijs beraadslaagd en gestemd

Voorzitter

over de verworpen artikelen of aangenomen amendementen en de uit die verwerping of aanneming voortvloeiende nieuwe amendementen die tot doel hebben de tekst naar de vorm en de onderlinge samenhang van de artikelen te verbeteren, met uitsluiting van alle andere nieuwe amendementen ;

c) wordt een tweede lezing gehouden indien de Ministerraad, overeenkomstig artikel 19, punt 4bis, artikel 59, punt 6 of artikel 60, punt 4, een andersluidend advies heeft uitgebracht.

Bij tweede lezing wordt alleen artikelsgewijs beraadslaagd en gestemd over de amendementen die werden ingediend naar aanleiding van het andersluidende advies van de Ministerraad en de hieruit voortvloeiende amendementen die tot doel hebben de tekst naar de vorm en de onderlinge samenhang van de artikelen te verbeteren, met uitsluiting van alle andere nieuwe amendementen.

2. De Raad kan met het oog op tweede lezing beslissen naar gelang van het geval het gehele ontwerp of voorstel van decreet ofwel de aangegeven bepalingen ervan opnieuw te verwijzen naar de bevoegde commissie, die zulks bij voorrang behandelt en een aanvullend verslag bij de Raad uitbrengt. Over dergelijke beslissing wordt bij zitten en opstaan gestemd.

3. Een tweede lezing wordt steeds in een volgende vergadering gehouden en na verloop van ten minste een dag.

— *Aangenomen.*

HOOPDSTUK XVII

Beleidsnota's, beleidsbrieven, onderwerpen van algemeen belang en motie van aanbeveling

AFDELING 1

Beleidsnota's, beleidsbrieven en motie van aanbeveling

Artikel 67

6. Een motie van aanbeveling kan worden geamendeerd zolang zij niet in stemming is gebracht.

— *Aangenomen.*

TITEL VI

BIJZONDERE BEPALINGEN

HOOFDSTUK II

Onderzoek

Artikel 81

1. Ieder lid van de Raad heeft het recht bij de voorzitter een met redenen omklede en door ten hoogste zes leden ondertekende motie in te dienen die, bij aanneming, tot uitoefening van het recht van onderzoek besluit en in voorkomend geval met het oog daarop in afwijking van artikel 14, punt 1 bovendien tot oprichting van een commissie van onderzoek besluit en werkingsduur en opdracht ervan bepaalt, onverminderd de bevoegdheid van het uitgebreid Bureau om de samenstelling en de benaming ervan voor te stellen, inzonderheid met inachtneming van de vertegenwoordiging van iedere erkende fractie.

Over dergelijke motie spreekt de Raad zich bij stemming uit na verloop van ten minste achtenveertig uur vanaf de indiening.

Bij ontvankelijkheid wordt elke motie gedrukt en aan de leden van de Raad rondgedeeld.

— *Aangenomen.*

HOOPDSTUK IIbis

Machtiging tot vervolging

Artikel 81bis

1. Een commissie voor de vervolgingen, samengesteld uit zeven vaste leden aangewezen overeenkomstig artikel 13, wordt belast met het onderzoek van de verzoeken tot machtiging tot vervolging van een lid van de Raad of van de verzoeken tot schorsing van de reeds ingestelde vervolgingen.

2. In afwijking van artikelen 14, punt 2 en 19, punt 2 benoemt de commissie een voorzitter en een verslaggever.

3. Alleen de leden van de commissie hebben het recht de commissievergadering bij te wonen.

4. De commissie kan het betrokken lid horen indien hij er om verzoekt of indien zij het nodig acht. Hij kan zich laten vertegenwoordigen door een ander lid en zich laten bijstaan door een raadsman. Deze hoorzitting heeft plaats op de dag die de commissie bepaalt.

5. De leden van de commissie kunnen het bij het verzoek gevoegde dossier raadplegen zonder er kopies van te nemen.

6. In de beraadslaging in plenaire vergadering over een van de in punt 1 bedoelde verzoeken, mag het woord alleen worden gevoerd door de verslaggever van de commissie, door het betrokken lid of een lid dat hem vertegenwoordigt, alsmede door één spreker voor en één spreker tegen.

— *Aangenomen.*

TITEL VII

Voorlopige bepalingen

Artikel 89

[Opgeheven]

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Voorzitter

De hoofdelijke stemming over de gezamenlijke aanpassingen in het reglement zal overmorgen, donderdag 6 april worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

- 19-A (1994-1995) - Nrs. 1 tot 4

- 20-A (1994-1995) - Nr. 1 (Aangepaste administratieve begroting)

- 21(1994-1995) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Eric Van Rompuy, verslaggever, heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, voorliggend ontwerp van decreet betreft de begrotingscontrole-1995. Hieruit blijkt dat het kasdeficit op hetzelfde niveau zal blijven ondanks het feit dat de ontvangsten uit BTW en personenbelasting zijn gedaald ingevolge de vermindering van de inflatie, en ondanks het feit - en dit is zeer belangrijk - dat er een bijkomende dotatie is voorzien van 440 miljoen frank voor de werking van de Vlaamse Raad. Het federale parlement heeft namelijk verwaarloosd een artikel goed te keuren waarbij de overgedragen middelen aan de gewesten en de gemeenschappen bij de ontbinding van het parlement zouden worden geschrapt. Desondanks blijft de begroting binnen de

vooropgestelde doelstelling. Ik meen dan ook op het einde van deze legislatuur de Vlaamse regering te mogen feliciteren voor het begrotingsbeleid omdat zij blijft binnen de normen vooropgezet door de Hoge Raad voor Financiën en de SERV.

In het verslag wordt vooral nader ingegaan op de discussie over de Liefkenshoektunnel. De minister bevestigt de mogelijke overname door de Vlaamse regering van de Liefkenshoektunnel. Wel wordt in een lening voorzien bij het bankconsortium. Aan die lening kan eventueel de waarborg van het Vlaamse Gewest worden toegekend. Dit laat toe met het bankconsortium te onderhandelen over lagere rentevoeten. Het verlenen van de gewestwaarborg moet evenwel op een decretale basis berusten. Dit is mijns inziens een belangrijke precisering.

In naam van de fractie kan ik zeggen dat door de Vlaamse regering een zeer orthodox begrotingsbeleid werd gevoerd. Wij zijn dan ook goed op weg om tegen 1998 tot een nultekort te komen, wat toch een heel belangrijke doelstelling is. Een paar jaar geleden was het immers nog ondenkbaar de 30 miljard frank tekort tegen 1998 volkomen weg te werken.

Mijnheer de voorzitter, voor de rest kan ik verwijzen ik naar mijn verslag.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, normaliter komt de Vlaamse regering in het voorjaar bijeen om de resultaten van de begrotingscontrole te bespreken. In de verscheidene commissies kan dan daaromtrent een democratisch debat worden gevoerd. Nu heeft de regering het bij een "mini-decreetje" gehouden, dat al voor de tweede maal in vijf maanden tijd a posteriori een begrotingsdeliberatie moet regulariseren.

Mevrouw de minister, wij hebben er alle begrip voor dat men soms onder tijdsdruk niet om die werkwijze heen kan. Ten einde de Vlaamse Raad in staat te stellen zijn democratische rol ten volle te spelen, durven wij er toch met klem op aandringen alleen in gevallen van uiterste nood uw toevlucht te nemen tot een procedure die naar ons gevoelen het democratische debat uitholt.

Naast een aantal bepalingen en herstellingen voortvloeiend uit het mede door de VLD **genegocieerde** HOBU-decreet, vinden wij in het voorliggende decreet drie krachtlijnen terug, met name een waslijst van kleinere bijkredieten, een verhoging van de dotatie aan de Vlaamse Raad van zowat 440 miljoen frank en een niet-gesplitst krediet van 450 miljoen frank voor de Liefkenshoektunnel.

Omdat het al bij al slechts om circa 0,2 percent gaat van de totale uitgavenmassa van de Vlaamse Gemeenschap, zal ik slechts bondig op elk van die drie punten ingaan. Vanuit de oppositie vind ik het toch mijn plicht enkele opmerkingen te formuleren, ook al ben ik het voor een groot gedeelte eens met de verslaggever.

De bijkredieten bedragen ongeveer 100 miljoen frank. Ik geef toe dat dat een relatief klein bedrag is. De laatste jaren hebt u in een systematische daling van de bijkredieten wel eens een bewijs gezien van het feit dat u de begroting steeds beter onder controle weet te houden. Doch, ondanks de screening die uzelf vorig jaar had aangekondigd, is het lijstje van basisallocaties, die uitgaven met betrekking tot vorige jaren moeten dekken, echter evenredig gestegen. De vraag is of al die afwijkingen van het artikel 34 van de gecoördineerde wetten van de rijkscomptabiliteit wel voortvloeien uit de normale voortzetting van de betreffende programma-activiteiten ofwel of u ze wel eens hanteert als een manier om de vraag om bijkredieten kunstmatig laag te houden? De bezwarende omstandigheid is dan wel dat het ditmaal onder an-

Platteau

dere werkingskosten van uw eigen kabinet betreft. Het kabinet Demeester geeft hier inderdaad niet het goede voorbeeld, maar ik heb er in feite geen bezwaar tegen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Platteau, het gaat over bijkredieten die lopen vanaf 1988, dus ook van voorgaande regeringen. Ik meen dus dat het beter is hieromtrent niet te veel commentaar te leveren, ook niet vanuit uw fractie.

De heer S. Platteau : Mevrouw de minister, ik heb uw allusie zeer goed begrepen. Ik heb ook gezegd er geen bezwaar tegen te hebben.

Teneinde de noodzakelijke continuïteit van onze instellingen te waarborgen, is het beter dat de verhoging van het niet-gesplitste krediet nog onder de huidige legislatuur wordt goedgekeurd.

Wel heeft de VLD bedenkingen bij de concrete berekingsmodaliteiten. Dat de toelichting enkele onbegrijpelijke cijfergegevens bevat betreffende het aantal mandatarissen in de diverse assemblées werd al in de commissiebesprekingen opgemerkt, onder meer door de heer Hancké. Daarnaast is het nog de vraag of men in de berekening van de kostprijs per parlamentslid ook de omkadering moest betrekken. Bepaalde vaste kosten hangen immers niet samen met het aantal verkozenen. Iedereen zal er wel mee akkoord gaan dat in de huidige omstandigheden in de sector van de overheidsfinanciën een meer dan gemiddelde soberheid is geboden. De VLD had dan ook liever gezien dat de federale partijgenoten van de meerderheid, die in feite dezelfde zijn als degenen die vandaag in deze vergadering een Vlaams petje hebben opgezet ter gelegenheid van de begrotingscontrole, de dotaties aan Kamer en Senaat opnieuw hadden bekeken. Zoals het er nu naar uitziet, zal de vermindering alleen gebeuren enerzijds door wedden en

aanhorigheden, maar wordt anderzijds de vermeerdering berekend op basis van de totale dotatie, gedeeld door het aantal mandatarissen.

Het netto-resultaat zal uitmonden in een bijkomende verzwaring van de overheidsfinanciën. In tegenstelling tot de minister, zijn de Vlaamse liberalen er absoluut niet van overtuigd dat het globaal financieel evenwicht van alle centrale entiteiten niet in zijn totaliteit zal worden geschaad door deze weliswaar noodzakelijke extra-dotatie aan de Vlaamse Raad.

Met het oog op de onheilspellende berichten in de pers in verband met de toekomstige huisvesting van de Vlaamse overheidsdiensten, verbaast het ons danig dat het vooropgestelde bedrag van 250 miljoen frank op basisallocatie 7101 van het programma 001 niet werd aangepast. De meeruitgaven die er hoogstwaarschijnlijk zullen zijn, worden dus door de huidige bewindsploeg naar de toekomst verwezen. U hebt het alsmaar over vooruitziendheid en verantwoordelijkheid - de grote v's - maar die zijn in dit geval toch wel zoek.

Mevrouw de minister, over het "rampdossier" van de Liefkenshoek-tunnel is al menig woord gezegd. De inhoudelijke discussie moet evenwel eerder worden gevoerd in infrastructuur- dan in begrotingstermen. Toch lijkt het me zinvol de VLD-kritiek nogmaals aan te halen. Het klopt dat de wegen die bepaalde personen zo graag aangelegd willen zien, in het contract niet waren vastgelegd. Beleidsbeslissingen worden evenwel niet louter op basis van contracten genomen. Er komt toch ook altijd een portie gezond verstand bij kijken, iets wat zich uit in bijvoorbeeld kosten-batenanalyses en globale visies, ontwikkeld ten aanzien van een bepaald probleem. De VLD blijft erbij dat het aanleggen van de verbindingsweg met de E17 de mobiliteitsdruk rond Antwerpen wel degelijk zou verminderen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Platteau, vindt de VLD dat

de beslissing van 1985, die toch een zekere boodschap van broederlijkheid moest uitdragen, van gezond verstand getuigt ? Ik beklemtoon dat het de Vlaamse regering is die in dit geval met een oplossing voor de dag komt. Indien men in 1985 het gezond verstand ook echt zou hebben geraadpleegd, dan zouden de onderhandelingen op heel andere beslissingen zijn uitgedraaid. Vooral de VLD moet zich over dit dossier van enige vorm van kritiek onthouden. Ik geef grif toe dat dit niet het meest esthetische dossier is waarover de Vlaamse regering zich heeft moeten buigen om tot een oplossing te komen. We beogen alleen correct te handelen met het oog op het verleden en ten opzichte van alle betrokkenen. Ik heb dit dossier op de voet gevolgd en heb geprobeerd het zo eerlijk en efficiënt mogelijk af te handelen. Vanuit die wetenschap mag ik in elk geval de VLD en zijn kritiek terechtwijzen. (*Applaus*)

De heer S. Platteau : Mevrouw de minister, uw reactie bevreedt me niet, want een dergelijk dossier is erg pijnlijk. De zaken zijn evenwel zoals ze zijn.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Platteau, ik wil het beleefd houden, want anders zou ik een aantal parlamentsleden met de vinger kunnen wijzen. Daar behoort op zijn minst één lid van uw fractie toe. Ik ben evenwel een loyale collega en u was er inderdaad niet bij toen over het dossier werd onderhandeld. Inzake het aanleggen van wegen werd niet één belofte gedaan. Citec heeft daaromtrent een studie verricht waaruit blijkt dat de extra-wegenaanleg, die zogezegd nodig waren om de tunnel rendabel te maken, in feite helemaal niet de toestand verbeteren. De VLD zou als eerste en enige partij als het ware een zekere schroom aan de dag moeten leggen met betrekking tot dit dossier. De Vlaamse regering heeft nu voorstellen gelanceerd om echt aan alternatieve financiering te doen en de

Demeester-De Meyer

VLD vooral moet zichzelf ter zake het zwijgen opleggen. (*Applaus*)

De heer S. Platteau : Mevrouw, u voelt zich ongelooflijk geïnteresseerd, maar het is onmogelijk deze zaak te omzeilen. Het probleem is er en u hebt gedaan wat u nodig achtte. U kon niets anders doen. De veroordeling is er toch. Ik schuil niet achter wat de heer Olivier zegt, want ik was er persoonlijk niet bij.

Minister W. Demeester-De Meyer : U hebt het over de heer Marc Olivier, terwijl ik refereer aan de heer Olivier, lid van de PRL. Hoe denkt u bovendien dat die veroordeling er is gekomen ?

De heer S. Platteau : Het doet er niet toe over wie we het hebben : er is een probleem en u hebt er een uitweg voor gezocht. Dat neemt niet weg dat het probleem daarmee niet verdwijnt en dat ik het ook niet uit de weg ga. De verslaggever heeft het zelf nog aangehaald. Uw reactie wijst er hoe dan ook op dat u zich geïnteresseerd voelt. Indien dat niet zo was, zou u deze opmerkingen niet hebben gemaakt. U kunt er evenwel niet onderuit : de Vlaamse regering moet miljarden frank bijbetalen en zal die verhalen op de belastingbetaler. Bovendien is er in het verleden duidelijk iets gebeurd dat niet strookt met wat het gezond verstand zou doen. Dat heb ik ook altijd gezegd.

De heer L. Hancké : U beseft toch wel dat deze beslissing in 1985 werd genomen op federaal niveau door een liberaal minister en dat de gevolgen op Vlaams niveau voelbaar zullen zijn. Ik sta ervan versteld dat de memorie van toelichting het volgende vermeldt : "Het blijft nog altijd een mysterie hoe, in weerwil van de bestekbepalingen, in het finaal contract toch nog een extra-clausule werd opgenomen, die het risico volledig afwentelde van de privé-promotoren en het verschoof naar de overheid." Mijnheer Platteau, u mag niet uit het oog verliezen dat alterna-

tieve financiering waarbij elk verlies op rekening van de overheid wordt geschreven, iedereen wel aanspreekt. Dan zou iedereen wel pleiten voor zo'n regelingen. Het is en blijft een dossier dat de VLD hoe dan ook moet afsluiten. Zoals de minister al zei, een broederboodschap is hier niet vreemd aan.

De heer S. Platteau : U maant me aan dat ik moet zwijgen over deze feiten, omdat minister Olivier van PRL-signatuur is. Ik behoor niet tot dezelfde partij, of wel ? Als anderen de schuld mee moeten dragen, dan moet u dat ook vermelden. Het gaat trouwens niet op deze zaak naast me neer te leggen, want het betreft hier een belangrijke aangelegenheid die op de rug van de belastingbetaler wordt opgelost. U moest hoe dan ook met een oplossing op de propen komen.

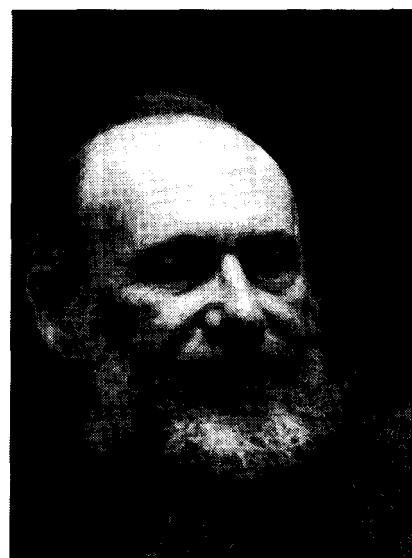
De heer J. Timmermans : Mijnheer Platteau, jullie zijn schaamteloos.

De heer L. Barbé : Mijnheer Platteau, er zijn grenzen aan het politiek fatsoen. Iemand van de VLD behoorde tot dat kabinet en het is die persoon die verantwoordelijk is voor het feit dat de gemeenschap vandaag moet boeten en voor honderden miljoenen frank moet opdraaien, alleen door het inlassen van die ene clausule. Als iemand er in dit dossier het zwijgen moet toe doen, dan is het de VLD wel.

De voorzitter : De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe : Collega Platteau, ik wens er toch op te wijzen dat die beslissing werd genomen door een regering waarvan de vice-premier tot uw partij behoorde. Dezelfde vice-premier zong voortdurend de lof van de vrije markt en het privé-initiatief. Volgens hem zou dit al onze problemen oplossen.

In de praktijk was de markt in dit geval vrij in één richting. Het fundamentele principe van de vrije markt, met name dat de ondernemer ook de risico's neemt, werd in heel deze

A G A L E V-Kamerlid Wilfried De Vlieghe mengde zich in het debat n.a.v. de bespreking van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting

zaak onderuit gehaald op aanvraag van mensen die de vrije markt verdedigden. Ik vind dit een aanfluiting van uw eigen principes. Ik bevind mij in de vervelende situatie van een lid uit de oppositie dat de regering gelijk moet geven. Door alle elementen die mevrouw de minister heeft aangebracht, heb ik de indruk dat zij, binnen het kader van haar mogelijkheden, nog het onderste uit de kan heeft gehaald en nu in feite moet opdraaien voor de politieke fouten die in het verleden werden gemaakt op inspiratie van leden van uw partij en van collega's die tot dezelfde gedachtenstrekking behoorden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Dames en heren, ik vraag u de heer Platteau in staat te stellen zijn betoog voort te zetten.

De heer S. Platteau : Ik neem nota van de uitspraken van collega De Vlieghe. Het woord "inspiratie" vind ik toch een heel gevaarlijk begrip. Als men bepaalde politieke beslissingen gaat afwegen op basis van de inspiraties van een kabinetlid

Platteau

van een bepaalde minister, dan kan men natuurlijk zeer ver gaan.

Degenen die de macht in handen hebben, moeten de verantwoordelijkheid nemen. Bovendien hebben wij het recht om dat vast te stellen.

Onder druk van Wase politici, zoals de heren Willockx en Lenssens, is de idee van de mobiliteit in de koelkast gestopt. Wellicht om hen een plezier te doen, bleef collega Kelchtermans de beslissingen voor zich uitschuiven door steeds nieuwe studies op te dragen en telkens nieuwe mensen met het dossier te belasten. Het immobilisme en het gebrek aan consensus binnen de rooms-rode coalitie - en ik stel vast dat men ter zake elkaar goed begrijpt - is des te onbegrijpelijk omdat het Rekenhof vier jaar geleden al pijnlijke problemen voor de Vlaamse begroting in het vooruitzicht stelde. De Vlaamse regering kan nu wel stellen dat het Vlaamse Gewest in dit dossier geen schuld treft - en dat is ook zo - maar het is een feit dat de rechtbank ter zake een andere visie had. Wij spreken dan over schuldig verzuim. Zo zal de belastingbetaler de komende jaren voor ettelijke miljarden frank moeten opdraaien voor zaken die niet tot een verrijking van ons infrastructuureel patrimonium zullen leiden, wel integendeel.

De beleidsruimte om iets aan het wegennet te doen, zal er precies door verkleinen. In zijn begrotingsadvies van februari 1995 heeft de SERV er nog op gewezen dat de investeringsinspanningen in de sector Verkeer en Infrastructuur, in vergelijking met 1994, met 7 percent zijn achteruitgegaan.

Gezien de vele opmerkingen over de staat van ons wegennet vond de SERV die achteruitgang van 7 percent toch opmerkelijk. De VLD is dan ook van mening dat de vele miljarden frank die door de getroffen regeling de volgende jaren naar de afwikkeling van dit dossier zullen

vloeien, veel produktiever en nuttiger hadden kunnen worden aangewend.

Mevrouw de minister, ik heb ook enkele vragen over de begrotingstechnische afwikkeling van deze zaak. Door via een amendement nog vlug een artikel 30 aan het ontwerp van decreet toe te voegen, verleent u een gewestwaarborg aan een lening, zoals de verslaggever heeft gezegd, door de NV Liefkenshoektunnel aangegaan, ten belope van 11 miljard frank.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Platteau, u moet dit zien vanuit het beheer van de goede huisvader of de goede huismoeder.

Ten eerste, door het feit dat de Vlaamse regering de NV Liefkenshoektunnel overneemt via de GIMV in derde functie, kan zij op dat ogenblik ook effectief de gewestwaarborg verlenen. Ze moet dat doen via een decreet, zoals daarnet ook door Eric Van Rompuy is gezegd, maar daarenboven - en dat is vanuit het goede beheer - kan zij hiermee de kostprijs van de lening met 50 basispunten drukken. Dat is fundamenteel. Dat hebben wij gewenst. Gezien u toch verantwoordelijk bent voor het dossier, kunt u dat het best doen in de best mogelijke omstandigheden aan de laagst mogelijke prijs. Dat werd niet vlug-vlug doorgeduwd, maar is weloverwogen gebeurd, vanuit de best mogelijke prijs.

Mijnheer Platteau, ik heb u in die drie jaren als een zeer constructief en als een zeer goed parlementslid leren kennen. Ik denk dat u nu, door iemand die het voor u heeft voorbereid, op een verkeerd spoor werd gezet.

De heer S. Platteau : Ik weet het niet. Dat kan zijn. Ik wens u echter een vraag te stellen. Was het niet meer orthodox geweest om dit direct budgettair in te schrijven ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Deze lening werd in 1986 aangegaan door de NV Liefkenshoektunnel.

Het is niet omdat de GIMV de NIV overneemt, dat het Gewest daarmee de lening overneemt. Wel zal omwille van het slechte contract dat in 1985 werd aangegaan, het Gewest moeten tussenkomen om de leningslasten te helpen dragen. Naarmate die worden afgelost, zullen de lasten trouwens zakken, zodat binnen afzienbare tijd de uitbating moet volstaan om de leningslasten te dragen.

De heer S. Platteau : Een directe inschrijving was volgens mij toch orthodoxer geweest.

Mevrouw de minister, het woord "norm" is gevallen. Op bladzijde 24 van de algemene toelichting op de oorspronkelijke begroting, berekent u dat u 0,3 miljard frank overschot hebt binnen de norm van de Hoge Raad voor Financiën. Dat werd ook door de verslaggever gezegd.

In het voorliggende stuk 19A stijgen de ordonnancerings per saldo met nagenoeg een half miljard frank. Ceteris paribus zou die stijging volgens uw berekening al volstaan om de norm te overschrijden. Ik spreek dan nog niet over het feit dat ook de lagere inflatie per saldo uw begrotingsresultaat in slechte zin zal beïnvloeden. Dat is mijn redenering.

Indien u aan de Vlaamse Raad, in het kader van een globale budgetcontrole, meer gedetailleerde begrotingsdocumenten had voorgelegd - we hebben ze niet gekregen - dan had u onze vrees in verband met de normoverschrijding misschien kunnen ontzenuwen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik wens elk misverstand te vermijden. Ik begrijp dat men die de indruk kan hebben. Ik denk echter dat de federale regering ons een beetje benijdt voor wat de Vlaamse regering heeft gedaan. We hebben een mini-begrotingsdecreet ingediend om daarmee de echt dringende punten te regelen. Dit is een zeer democratisch proces - en meteen antwoord ik op uw uitgangsprincipe - waardoor men ervoor

Demeester-De Meyer

zorgt dat de zaken die moeten gebeuren, kunnen worden voortgezet. Daardoor worden deliberaties vermeden. Intussen is ook de volledige begrotingscontrole afgewerkt en zou het begrotingsdecreet ingediend kunnen worden met een programmadecreet mocht de Vlaamse Raad nog vergaderd hebben. Ofwel neemt de volgende regering het huidig ontwerp over ofwel niet. Conform de wet moet het ontwerp ingediend zijn voor 30 april en dat had perfect gekund. U kunt een begrotingscontrole niet zo maar afwerken. We hebben ons sterk gehaast, maar we zijn zo wijs geweest een mini-decreet voor te leggen, zodanig dat we democratisch kunnen ingaan op de verwachtingen van de burgers. U mag er echter gerust in zijn. Het begrotingsdecreet geeft ons, volgens de norm van de Hoge Raad, hetzelfde tekort als voorheen. We zitten dus nog altijd beter dan wat de Hoge Raad voorziet. Dat document zal zo spoedig mogelijk ter beschikking worden gesteld. Overigens wil ik de heer Platteau erop wijzen dat wij de norm van de Hoge Raad berekend hebben vanuit het jaar 1994, waar wij ook al een overschot hadden op de norm. In feite moet dus het overschot van 1994 bijgeteld worden bij het overschot voor 1995. En dat vergeet u, mijnheer Platteau.

De heer S. Platteau : Mevrouw de minister, dat verheugt mij, want tot nu toe werd het document alleen aan de pers overgemaakt, maar nog niet aan ons en van de details zijn wij evenmin op de hoogte. Maar uw belofte heeft mij gerustgesteld en dat betekent ook dat mijn vraag in dat verband iets heeft opgeleverd.

De pers vermeldde eveneens dat de vooropgestelde begrotingsdoelstellingen zonder noemenswaardige bijkomende inspanningen konden worden gehandhaafd. Het is de VLD echter niet erg duidelijk waarom het ontbreken van besparingen een reden tot fierheid blijkt te zijn. De voorgaande budgetcontrole gaf im-

mers aanleiding tot een reductie van de tekorten van 10 miljard frank. Maar, mevrouw de minister, ditmaal verschuilt u zich achter de nakende machtswissel om een aantal beslissingen uit te stellen. U weet nochtans dat alsdan niet kan worden ontkomen aan bijkredieten ten bedrage van ongeveer 3 miljard frank. Binnen de begrotingsnormen zijn de marges vrijwel volledig ' opgesoupeerd' en daarom laat u de moeilijke arbitrageverrichtingen over aan uw opvolger.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer Platteau, u vergist zich nogmaals. Het budget is in evenwicht, met uitzondering van de 30,7 miljard frank zoals bepaald in de begrotingsopmaak. Er is geen sprake van nieuwe bijkomende kredieten. De inflatieverlaging heeft ook een effect op de uitgaven die eveneens verlagen, een aantal niet-fiscale inkomsten stijgen en een aantal kleine besparingen worden doorgevoerd. Ik herhaal dat het budget volledig in evenwicht blijft. Er wordt geen frank of geen enkel probleem doorgeschoven naar de opvolgers.

Ik heb duidelijk medegedeeld aan de pers dat wij ons hielden aan een strikte begrotingscontrole en dat de bijkredieten tussen 5 en 6 miljard frank die door sommige collega's werden aangevraagd, niet werden toegestaan omdat het niet het geschikte ogenblik was om nieuwe initiatieven te nemen.

Het was een zuivere begrotingscontrole waarbij het overeengekomen tekort inzake het netto te financieren saldo ten bedrage van 30,7 miljard frank werd bereikt. Er is dus geen enkel probleem.

De heer S. Platteau : Dat zullen wij dan wel merken aan de hand van de documenten die ons zullen worden overgemaakt.

Mevrouw de minister, vervolgens is de VLD het eens met uw antwoord aan de heer Verplaetse als zouden andere gemeenschappen het minder

goed doen, maar wij maken u erop attent dat u zich vooral door de sterke aangroei van de middelen, in een comfortabele positie bevindt. Wat de uitgaven betreft vrezen wij echter dat het uitvoeringspercentage van de begroting de volgende jaren zal stijgen.

De druk op de Vlaamse begroting zal voortdurend stijgen en in dat verband denken bijvoorbeeld aan de impliciete groei van de onderwijsuitgaven. De vergrijzing van de bevolking en de enorme uitdagingen inzake milieu nemen belangrijke proporties aan. Mevrouw de minister, ik vrees minder euforisch te zijn dan u wat de nabije toekomst betreft.

Mijnheer de voorzitter, uiteraard verheugt het ons dat de minister thans de liberale gedachte van Vlaamse afcentiemen blijkt genegen te zijn of althans bespreekbaar maakte. Om het daartoe noodzakelijk budgettair evenwicht te bereiken of liever nog een surplus, zoals enkele jaren geleden werd gepland, zal volgens mij uiterste waakzaamheid geboden zijn, te meer omdat in 1996 mogelijks een ontsparing van het verkiezingsjaar 1995 zal moeten worden weggewerkt.

Voor haar te verwachten regeringsdeelname verkoos de VLD een meer gunstige uitgangspositie.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit waren de bedenkingen die mij ter gelegenheid van deze begrotingswijzigingen van het hart moesten. In het licht van mijn uiteenzetting zal het u wellicht niet verwonderen dat de VLD straks deze begrotingsaanpassingen niet zal goedkeuren, ook zonder Liefkenshoektunnel !

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn betoog in verband met deze begrotingsaanpassingen zal kort zijn, al heeft de heer

Hancké

Platteau mijn zucht tot tegenspraak enigszins 'geprikkeld.

Deze begrotingsaanpassing wordt gemotiveerd door vier grote wijzigingen. De eerste is in verband met de dotatie aan de Vlaamse Raad waarbij terecht wordt opgemerkt dat er geen overheveling is van het bijpassend bedrag van het federale naar het Vlaamse niveau. Dit moet dan maar worden beschouwd als een aandeel van Vlaanderen in de federale inspanning tot begrotings- en schuldenbeheersing. Dat zal de minister dan ook op federaal niveau moeten melden. *(Instemmend hoofdgebbaar van de minister)*

De tweede wijziging betreft een regeling in verband met een sportcomplex en de derde, een regeling inzake Flandria. Over de vierde wijziging, in verband met de Liefkenhoektunnel, sprak de heer Platteau een beetje in de stijl van minister Pieter Bas.

Mijnheer Platteau, wij hebben al gezien tot wat alternatieve financiering ons kan leiden: eerst en vooral tot een verdubbeling van de prijs, met name van 6,5 tot 12 miljard frank. Ten tweede, tot het afwentelen van de verliezen op de overheid en ten derde, tot het invoeren van het excuus dat de overheid haar wegen niet zou hebben aangelegd. Inderdaad, de voorbije vijf tot zes jaar hebben wij bestendig interpellaties van de VLD moeten aanhoren over het feit dat in het bestek niet alleen sprake was van toegangswegen, maar ook van verbindingswegen. Thans moeten wij het verlies via een dading regelen en volgens de heer Platteau mogen wij hierom blij zijn, omdat wij veroordeeld zijn, terwijl de kern van de zaak is dat het nog steeds een mysterie blijft hoe ik lees de passage nogmaals voor: "...in weerwil van de bestekbepalingen in het finaal contract toch een extra-clausule werd opgenomen die het risico volledig afwentelde van de privé-promotoren en verschoof naar de overheid". Op zich zou dit reeds

het installeren van een onderzoekscommissie verantwoorden. Inderdaad, wij hebben het recht de ware toedracht van de feiten te laten onderzoeken en te vernemen hoe, tegen de oorspronkelijke bedoelingen in, op het einde toch een dergelijke clausule werd opgenomen die een verlieslijdende privé-investering toeliet dat verlies af te wentelen op de overheid. Dit is immers ontoelaatbaar en volledig in strijd met het beginsel van het privé-initiatief. Op dat vlak moeten wij ons werkelijk hoeden voor iedere herhaling in de toekomst. Wij aanvaarden deze dading, maar de toekomstige Vlaamse Raad moet volgens mij nadenken over het onderzoek van wat destijds precies is gebeurd.

Mevrouw de minister, naar aanleiding van deze begrotingsaanpassing had ik ook nog graag iets gezegd over het begrotingsbeleid. Een paar weken geleden, bij de voorstelling van het Centenboekje - een nuttig instrument waarvoor ik u overigens feliciteer - legde u een verklaring af over de mogelijke toepassing van afdantiemen. Dit maakte de heer Denys trouwens euforisch, want zelfs in de wandelgangen maakte hij mij erop attent hoezeer u de VLD, die al jaren pleitte voor belastingvermindering, gelijk gaf.

Mevrouw de minister, ik feliciteer u voor uw begrotingsbeleid. Ons tekort is verminderd van 50 miljard naar 30 miljard frank op jaarbasis en het zal verder verminderen tot 23 miljard, nadien tot 8 miljard en binnen drie jaar zal de begroting in evenwicht zijn. Het ziet ernaar uit dat deze situatie minstens vier tot vijf jaar zal kunnen worden gehandhaafd, al zullen wij uiteraard moeten afwachten welke dotaties wij van de nieuwe federale financieringswet zullen krijgen.

Op die manier zal het onevenwicht tussen de verschillende landsgedeelten worden opgeheven.

Vlaanderen zal moeten opletten dat de nieuwe financieringswet de regio niet in een "Waals scenario" duwt.

De Vlaamse regering heeft een bijzonder streng begrotingsbeleid gevoerd en heeft de nodige initiatieven genomen inzake de schuldafbouw. De regering streeft ernaar tegen 2010 de schulden te stabiliseren. Dit komt overeen met een groeivoet van 1,24 procent. Omwille van de Maas-nicht-norm heeft de regering beslist nog strengere maatregelen te nemen zodat de reële groei voor 1995 volgens de SERV slechts 0,05 procent zal zijn. Deze strenge maatregelen zorgen er voor dat de Vlaamse begroting 3,6 miljard frank onder de norm van de Hoge Raad voor Financiën blijft en zelfs 5 miljard frank onder onze meesternorm.

Ik wens de Vlaamse begroting even te vergelijken met die van de federale overheid.

De federale minister van Begroting heeft tijdens een persconferentie verklaard dat het federale begrotingsevenwicht slechts in 2007 zal worden bereikt en dat de inspanning voor schuldafbouw pas in 2013 de Maastricht-norm van 60 procent schuld ten aanzien van het BNP zal halen.

Uit deze prognoses blijkt dat Vlaanderen een geprivilegeerd deel van de Belgische federatie is!

Inzake het beleid van schuldafbouw wens ik mijn vroeger ingenomen standpunten nog eens te herhalen.

Vermits de groei relatief beperkt is, had de SP liever een minder strikt beleid gevoerd zodat er voldoende beleidsruimte overblijft voor de leniging van een aantal noden.

Ik herhaal mijn pleidooi voor een meer doorgedreven inspanning van de overheid inzake tewerkstelling. Het Europees Witboek was ter zake een geboden kans die onvoldoende werd benut. Ik betreurt dat de regering daar te weinig gebruik van heeft gemaakt. Bovendien stel ik vast dat

Hancké

de investeringen van de Vlaamse overheid omwille van de strenge begrotingsbeheersing met 5 miljard frank zijn afgenomen.

De SP heeft er echter steeds aan toegevoegd dat het rigide begrotingsbeleid er voor zorgt dat de toekomstige beleidsruimte groter wordt.

De eeuwig terugkerende vraag handelt over de evenwichtige keuze tussen enerzijds een inkrimping van de huidige beleidsruimte omdat er meer noden moeten worden gelenigd en, anderzijds een bijkomende beleidsruimte omdat men op de huidige noden geen afdoend antwoord kan bieden.

Ik herhaal dat de SP van mening is dat de overheid meer had kunnen doen om een aantal noden te lenigen.

Mevrouw de minister, uw uitspraak inzake de afcentiemen van om en bij de 1,5 percent vanaf 1998 heeft mij een beetje geschokt.

Op dat ogenblik zou ons spaarpotje ongeveer 7 miljard frank groot zijn.

Dit spaarpotje kan niet op zevenenveertig manieren opgebruikt worden. Integendeel. Men kan slechts 3 keuzes maken : ofwel een belastingvermindering, ofwel een leniging van nieuwe noden of bijkomende reserves aanleggen. Deze laatste keuze is, rekening houdend met de nieuwe financieringswet van 2002, wellicht geen overbodige luxe.

De afcentiemen zijn, mijns inziens, de slechtste keuze. De grote uitdaging voor de toekomst valt samen met de bevoegdheidsterreinen van de Vlaamse Gemeenschap. Ik denk aan het mobiliteitsprobleem, het milieu en de maatschappelijke achterstelling. Bovendien is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor een aantal domeinen zoals het onderwijs waarvan de groei weliswaar beperkt kan worden maar niet omgebogen.

Het budgettair beleid van de toekomst zal meer dan dat de laatste twee jaar het geval is geweest, moeten zoeken naar een beter evenwicht tussen een' beheersbare begroting en de leniging van een groot aantal noden die zich niet uitsluitend op het sociaal vlak bevinden. Heel wat noden zullen voortspruiten uit de ontwikkeling van de beleidsterreinen van het Vlaamse Gewest.

Ik herhaal dat de Vlaamse regering alles in het werk moet stellen om dit evenwicht na te streven !

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wens het debat dat wij in de bevoegde commissie hebben gehouden niet over te doen en zal mij beperken tot een aantal details.

Ik wens te beklemtonen dat de regering de voorbije drie jaar een goed en orthodox begrotingsbeleid heeft gevoerd. Bovendien wens ik al de leden van de commissie, niet in het minst de oppositie, te danken voor hun constructieve houding tijdens de werkzaamheden zodat de Vlaamse begroting niet enkel orthodoxer is maar ook meer doorzichtig.

Het minidecreet heeft tot doel de continuïteit van het beleid te waarborgen. Het minidecreet is geen programmadecreet en zorgt er enkel voor dat de regering haar verplichtingen ten opzichte van de burger kan nakomen. Op die manier wordt mijn opvolger niet onmiddellijk geconfronteerd met bijkredieten.

Tijdens de recente begrotingscontrole heeft de regering slechts 176 miljoen frank bijkredieten voor voorgaande jaren moeten inschrijven. Vroeger was dat meer dan 3 miljard frank. De Vlaamse regering streeft er naar haar begroting zo concreet en correct mogelijk op te stellen zonder een aantal uitgaven te verschuiven naar volgende jaren.

De Vlaamse regering heeft gekozen de begrotingscontrole volledig af te ronden. Die is inmiddels afgerond. Bovendien werd er een omzendbrief opgesteld met richtlijnen voor de ministers om tot 30 juni 1995 inzake hun begrotingsposten waarvoor zij zelf bevoegd zijn, ofwel slechts 50 percent van het budget te gebruiken ofwel het bedrag van vorig jaar niet te overschrijden.

Wanneer er dan een nieuwe regering komt die kan functioneren vanaf juli, augustus of september, zal ze ook over de volheid van de middelen voor de tweede helft van dit jaar kunnen beschikken. Dat is de meest loyale houding ten opzichte van diegenen die na ons komen. Om deze reden was het nodig de begrotingscontrole af te ronden in de regering en ik vind dat we dat goed hebben kunnen doen. Ik stel uitdrukkelijk dat wij voorzien dat er in 1995 geen ontsparing komt. Zo hebben we uitdrukkelijk gezegd dat men bijvoorbeeld de facultatieve toelagen, die geen grote posten zijn, nu niet kan uitputten. We hebben daar een rem op gezet. Dat is de meest logische en loyale houding tegenover onze opvolgers.

We mogen stellen dat er reden tot tevredenheid is. Mijnheer Platteau, u merkt dat ik hier niet over euforie spreek want ik geloof niet dat dit gezond zou zijn. De andere sprekers' hebben dat vandaag ook duidelijk gemaakt.

Mijnheer Hancké, uit de vele reacties die we krijgen blijkt dat het centenblaadje meer inzicht verschaft in de begroting. Bij het verschijnen van het centenblaadje hebben wij uitdrukkelijk gezegd dat het netto te financieren saldo in 1998 naar nul zal neigen, er zal misschien zelfs een licht overschot zijn. Dit zal natuurlijk ook afhankelijk zijn van de wijze waarop een begroting in de toekomst wordt ingevoerd. In het centenblaadje staat ondermeer dat men met het overschot nieuwe noden kan invullen of de schuld kan afbouwen. Ik heb daar op een persconferentie

Demeester-De Meyer

aan toegevoegd dat men daar eventueel afcantiemen voor zou kunnen geven. Dat zal uiteraard afhankelijk zijn van de beslissing van de nieuwe Vlaamse regering. Er zijn dus drie mogelijkheden.

Ik heb vorige week op een persconferentie gesteld dat een Vlaamse regering autonoom zal beslissen welke mogelijkheid wordt toegepast. Het belangrijkste aspect hiervan is dat we groeien in autonomie en dat de beslissing niet alleen afhangt van wat ons door andere overheden wordt gevraagd. Het is juist dat wij ons schikken binnen de Hoge Raad voor Financiën en dat we ons daar aan bepaalde normen moeten houden. We hebben ons bovendien zelf ook normen opgelegd die zelfs strenger zijn. Het is ook juist dat er vragen komen vanuit de Nationale Bank en dat zij ons hints geven. Er wordt ook zeer veel verwacht van Vlaanderen, eigenlijk zelfs meer dan van de andere gewesten en gemeenschappen. Onze uiteindelijke boodschap is dat als wat wij ons bewegen binnen normen, die voor iedereen dezelfde moeten zijn, de Vlaamse regering zelf in overleg met de Vlaamse Raad zal bepalen wat er in de toekomst zal gebeuren, niet een federale instantie. Als u alle elementen in aanmerking neemt, zal u vaststellen dat dit de juiste boodschap is. De Vlaamse regering zal weten wat ze moet doen.

Ik ben het met u eens dat er waarschijnlijk een aantal nieuwe noden zullen zijn. Afhankelijk van de wijze waarop men de begroting in de toekomst beheert en beheerst, zal men zien welke nieuwe noden er zullen moeten worden ingevoerd. De nieuwe noden zullen zich zowel op het sociale als op het sociaal-economische en het ecologische vlak situeren. Daar schuilt een enorme uitdaging in. Er zijn nog steeds een aantal groeiers. Ook deze groeiers kunnen zich in deze begroting binnen de groeimogelijkheden ontwikkelen. De wijze waarop dit wordt ingevuld

zal de keuze van een Vlaamse regering zijn.

We mogen tevreden zijn dat we gekozen hebben voor het beheersen van de schuld en op termijn misschien voor een in verhouding kleinere schuld. Zo scheppen we echt ruimte. De federale regering is vandaag als het ware gebiologeerd door de schuld. Als ik deel zou uitmaken van deze regering zou ik dat waarschijnlijk zelf meer dan wie ook zijn. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat er zeer veel middelen voor het betalen van de intrestlasten moet worden gebruikt. Deze middelen zijn dus niet bruikbaar voor het invullen van de nieuwe noden. Ik ben het volledig met u eens als u stelt dat er uitdagingen zijn op het sociale en het sociaal-economische vlak. U verwijst daarmee naar de tewerkstelling. De vraag is alleen hoe we dit in de toekomst vanuit de Vlaamse regering zullen invullen. Naar mijn mening zal de Vlaamse regering dat moeten doen in functie van de mogelijkheden die vanuit het federale beleid zullen worden geboden. Naarmate er keuzen worden gemaakt inzake de harmonisering en de heropbouw van de sociale zekerheid zal het in Vlaanderen mogelijk worden om die keuzen in te vullen en wellicht ook bij te dragen tot een betere tewerkstelling. Dat is een wens die we gezamenlijk kunnen invullen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik wil het debat niet rekken. De heer Platteau heeft de visie van de VLD op het verleden op een uitstekende wijze weergegeven. De heer Hancké heeft dit debat echter ook opengetrokken naar de toekomst. Met andere woorden, welke keuze zal de Vlaamse regering in de toekomst maken ? Minister Demeester stelde zoëven al dezelfde vraag. Er zijn inderdaad drie mogelijkheden. Aan de ene kant kunnen we aan belastingverlaging doen door het toestaan van

afcantiemen. We kunnen de mensen in Vlaanderen dan tonen dat we hen via een autonoom beleid belastingverlaging kunnen geven. Aan de andere kant kan er een combinatie worden gemaakt. Er kunnen dan nieuwe uitgavenprogramma's worden opgesteld of de schuld kan worden ingeperkt.

Mevrouw de minister, u hebt de optie van afcantiemen opengelaten want u hebt niet gezegd dat dit de keuze van de CVP of van de regering is. Volgens u is dit een keuze die men zou kunnen maken. U hebt hier volgens mij gesteld dat als de uitgaven een reële groei van 1,2 percent blijven kennen, vanaf 1998 de mogelijkheid bestaat om met afcantiemen te werken. Dit kan enkel binnen die marge, dus als men de uitgaven niet sterker laat groeien dan 1,2 percent boven inflatie. Collega's, dit is nota bene 1,2 percent meer dan de evolutie van de groei van de federale uitgaven. Daar werkt men immers met een nulgroei. Met andere woorden, zelfs zonder zware saneringsinspanningen en met een groei die iets hoger ligt dan de reële nulgroei, kunnen wij er in slagen om in 1998 met afcantiemen te werken.

De VLD kiest zeer duidelijk voor afcantiemen. Wij hebben daarvoor een drievoudige reden. In de eerste plaats vinden wij dat de autonomie van Vlaanderen al te eenzijdig goed is voor diegenen die subsidies krijgen, diegenen die van de uitgaven genieten. De anderen, diegenen die belastingen betalen, ervaren niet echt de voordelen van een Vlaanderen met meer autonomie. Als wij echt de autonomie van Vlaanderen door alle bevolkingsgroepen willen laten erkennen, dan moeten we niet alleen voor verantwoorde uitgaven zorgen maar ook aantonen dat een autonoom Vlaams beleid voordelen met zich kan meebrengen voor diegenen die belastingen betalen.

Dit heeft als gevolg dat we hier in het parlement niet langer een debat zullen krijgen waarbij het hoofdzakelijk over de uitgaven gaat. Dat ge-

Denys

beurde te veel in het verleden. Men had het bijna nooit over de inkomsten die voor 92 tot 93 percent vastliggen. Als wij afcantiemen geven en er een regionaal fiscaal instrument aan toevoegen, dan zullen wij hier ongetwijfeld een rijker debat krijgen met een groter spanningsveld tussen inkomsten en uitgaven. Dat is de tweede reden waarom de VLD pleit voor afcantiemen.

De derde reden is dat we hiermee een instrument krijgen waarmee we de Franstaligen in de toekomst in het kader van een dialoog van Gemeenschap tot Gemeenschap met ons kunnen laten praten. In het verleden heb ik vastgesteld dat de Franstaligen bang zijn voor een verschil in fiscale aanpak. Zij hebben hun problemen inzake onderwijs niet opgelost door hun eigen regionale fiscaliteit te verhogen. Zij hebben dit opgelost door dit af te wentelen en nieuwe financieringswetten tot stand te laten brengen. Volgens de VLD moet de discussie over de communautaire aangelegenheden niet langer aan de vorming of de val van een federale regering worden gebonden. Dit moet het onderwerp uitmaken van een dialoog van Gemeenschap tot Gemeenschap.

Een verschillende regionale fiscale druk kan een middel zijn om met de Franstaligen een gesprek op gang te brengen. Een vermindering van de fiscale druk kan overigens in Brussel een aantal mensen opnieuw voor Vlaanderen doen kiezen.

Om deze redenen kiest de VLD voor de optie van de afcantiemen. Dit is voor ons een essentieel punt. Mevrouw Demeester stelt dat een belastingvermindering zelfs mogelijk is met een reële stijging van 1,2 percent boven het inflatieritme. Indien we dus niet kiezen voor de optie van de afcantiemen, doen we Vlaanderen tekort. Wij willen echter iedereen in Vlaanderen aantonen dat een goed Vlaams autonoom beleid niet alleen een consumptiebeleid is, maar dat

ook de belastingbetaler ervan kan genieten.

De **voorzitter** : De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit debat heeft eigenlijk alleen betrekking op een overgangsdecreet, dat alleen een aantal zaken regelt voor de nabije toekomst. Wij appreciëren dit initiatief waardoor de nieuwe regering zonder bijkomende problemen aan de slag kan. Het risico bestaat immers dat onze partij van deze regering deel zal uitmaken.

In de loop van het debat werd de discussie erg verbreed in vergelijking met de beperkte doelstellingen van het mini-decreet. In deze verbrede discussie wens ik een aantal punten aan te halen waaraan geen of onvoldoende aandacht werd besteed.

De heer Hancké wees op de nieuwe noden, onder meer de ecologische noden. Ik vrees echter dat weinigen onder ons zich bewust zijn van de omvang van de ecologische hypotheek. Uit de Nederlandse studie Zorgen voor Morgen blijkt dat het om honderden of duizenden miljarden gaat en uit de Vlaamse studie Leren om te Keren blijkt dat, wat ons in Vlaanderen te wachten staat, eveneens onvoorstelbaar is. In dit verband denk ik onder meer aan het débacle van Aquafin, waarvoor de kosten misschien drie of viermaal hoger zijn dan verwacht. Ik wil de minister van Leefmilieu niet nogmaals pijnigen met het uitspreken van het woord Mestactieplan, maar het is voldoende duidelijk hoe groot ook daar het ecologisch passief reeds is. Aquafin is overigens niet alleen een ecologisch débacle, de financieringswijze is namelijk dezelfde als deze van de Liefkenshoektunnel. Wij vrezen dan ook dat we in de toekomst hiervoor de kosten zullen dragen.

Een tweede hypotheek, berustend op de nieuwe noden waarmee de

volgende regeringen zullen worden belast is de hypotheek van de tweede samenleving. Er zijn namelijk steeds meer mensen die definitief buiten het economisch stelsel vallen. In dit verband werd gisteren in de Kamer een wetsontwerp goedgekeurd met betrekking tot de oprichting van de vennootschappen met sociale doeleinden. Het gaat om ondernemingen die als onderneming kunnen handelen, maar die bovendien de kwaliteiten hebben van een V.Z.W. en waarvan het hoofddoel niet het maken van winst is, maar het vervullen van een aantal sociale noden. Hierbij kan een beroep worden gedaan op mensen die in het normale arbeidsproces geen plaats meer hebben en helaas vaak nooit meer zullen krijgen. Een van de belangrijkste taken van de volgende Vlaamse regering is dan ook het scheppen van een kader waarbinnen dit nieuwe instrument kan functioneren. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan het opknappen van huizen van bejaarden met een laag inkomen, een project dat zeer veel werk vergt en dat in de commerciële sector niet realiseerbaar is. Hiervoor is overheidssteun nodig en een subsidie van 200 miljoen frank is niet voldoende.

Een derde probleemgebied is dat van de huisvesting, vooral van de sociale huisvesting. Op dit vlak scoort Vlaanderen bijna even slecht als de Verenigde Staten. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan de sector van de sociale huurwoningen, een sector die gedurende vele jaren zwaar werd verwaarloosd en waarvoor er zeer veel middelen zullen moeten worden uitgetrokken. Ook hiervoor zal 200 miljoen frank per jaar niet voldoende zijn, het gaat namelijk om vele miljarden frank.

Het is dan ook ondenkbaar om in 1998 tot een belastingvermindering te komen. Indien er middelen vrijkomen, moeten deze worden gebruikt om noden te vervullen.

Tenslotte wil ik nog een paar woorden kwijt over de schuldbeheersing. Ik pleit niet voor het laten aangroei-

De Vlieghere

en van de schuld. In dit verband heb ik reeds in 1984 een interne nota opgesteld waarin stond in welke kritieke situatie we zouden terechtkomen. We moeten van het vermijden van leningen evenwel geen fetisj maken, in bepaalde omstandigheden is het namelijk zinvol om leningen aan te gaan. Hiervoor bestaat een duidelijk economisch criterium : lenen is verantwoord wanneer het bruikbare patrimonium erdoor wordt uitgebreid. Hierbij moeten we wel rekening houden met het feit dat we in een federale staat leven. Globaal investeren bevordert de tewerkstelling, maar het is de federale staat die hiervan de vruchten plukt, niet de Vlaamse Gemeenschap. Er zijn evenwel een aantal investeringen waardoor ons eigen patrimonium wel toeneemt. Ik denk in dit verband aan de sector van de sociale huisvesting. We mogen echter niet de financieringsmethode van de federale regering overnemen, met irreëel lage intrestvoeten en irreëel lange afschrijvingstermijnen. Het volgende agendapunt laat trouwens zien welke lasten uit het verleden van de sociale huisvesting hiervan het gevolg zijn. De noden in de sociale huisvesting kunnen niet worden gelenigd door het uitwerken van een eenmalig programma van 15 miljard frank, integendeel, er zal een blijvende en zeer zware inspanning nodig zijn. Dit is een van de projecten die kunnen worden gefinancierd met leningen, aangezien er eigen inkomsten zijn en aangezien het eigen patrimonium erdoor toeneemt.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de voorzitter, het betoog van collega Denys noopt mij toch tot een korte repliek.

In tegenstelling tot de heer Denys en de VLD ben ik niet voor de invoering van afcentiemen. Waarom ?

Ten eerste, de alsmaar toenemende noden in onze samenleving - ik dank overigens de collega De Vlieghere voor zijn substantiële aanvulling - staat haaks op een pleidooi voor afcentiemen.

Ten tweede, de periode van budgettaire rust - ik heb daar reeds in mijn uiteenzetting naar verwezen - zal zeer kort zijn. In 1998 zal onze begroting in evenwicht zijn. Tegen 2001-2002 echter zal de nieuwe financieringswet dat evenwicht vermoedelijk onderuit halen.

Bijgevolg zou het verstandiger zijn om de boni te gebruiken voor het aanmaken van een reserve of voor het lenigen van noden.

De voornaamste reden waarom wij ons tegen afcentiemen afzetten, is dat wij niet twee keer willen besparen. Wij besparen nu meer dan voorgenomen : onze groeivoet dit jaar bedraagt immers geen 1,24 percent en die van vorig jaar was nog lager. Gaan wij vandaag nog meer besparen, dan betekent dit dat een aantal bestaande noden niet zullen worden gelenigd. Voeren wij dan later ook nog de afcentiemen in, dan besparen we nogmaals en zullen wij evenmin in staat zijn aan sommige sociale, economische en ecologische noden tegemoet te komen. Dat is voor ons de slechtste weg. (*Applaus bij de SP en AGALEV*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

De kredieten ingeschreven onder Afdeling 1 voor de uitgaven met betrekking tot de werkingskosten van de organen en diensten van de Vlaamse Gemeenschap, voor het begrotingsjaar 1995 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij dit decreet gevoegde tabel ten belope van :

Aanpassingen	Niet-gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastleggingskredieten	Ordonnancingskredieten
Bijkredieten voor het lopend jaar	437,8		60,0
Verminderingen	62,5		
Bijkredieten voor vorige jaren	22,6		

Artikel 2

De kredieten ingeschreven onder Afdeling 1, voor de uitgaven met betrekking tot de bevoegdheden verleend bij artikel 127 tot 129 van de Grondwet voor het begrotingsjaar 1995 worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij dit decreet gevoegde tabel ten belope van :

Aanpassingen	Niet-gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastleggingskredieten	Ordonnancingskredieten
Bijkredieten voor het lopend jaar		50,0	50,0
Verminderingen	15,5	6,5	15,4
Bijkredieten voor vorige jaren	6,0		

Artikel 3

De kredieten ingeschreven onder Afdeling 1, voor de uitgaven met betrekking tot de bevoegdheden verleend bij artikel 39 van de Grondwet voor het begrotingsjaar 1995, worden aangepast volgens de omstandige vermeldingen in de bij dit decreet gevoegde tabel ten belope van :

(in miljoenen franken)

Aanpassingen	Niet-gesplitste kredieten	Gesplitste kredieten	
		Vastleggingskredieten	Ordonnantieskredieten
Bijkredieten voor het lopend jaar	469,0		
Verminderingen	476,6	288,4	88,4
Bijkredieten voor vorige jaren	743		

Op artikel 3 werd een amendement op de tabel door de heer Dewinter ingediend dat luidt :

TABEL

AFDELING 1

Begrotingskredieten

DEPARTEMENT 6

Departement Leefmilieu en Infrastructuur

ORGANISATIEAFDELING 64

Administratie Waterwegen en Zeewezen

PROGRAMMA 64.20

Havens, loodswezen en zeescheepvaart

Een vermeerdering van de gesplitste vastleggingskredieten van 8.000,0 miljoen frank toevoegen.

De stemming over artikel 3 en het amendement wordt aangehouden.

Artikel 4

De Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Landbouw en Externe Betrekkingen wordt ertoe gemachtigd het per 30 november 1994 beschikbare saldo van de middelen afkomstig van het Fonds voor Industriële Vernieuwing, aan te wenden voor de ondersteuning van het economisch beleid van de Vlaamse regering

— *Aangenomen.*

De Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Landbouw en Externe Betrekkingen wordt ertoe gemachtigd de opbrengst van de overdracht van de leningen die met middelen aan het Fonds voor Innovatie en Technologie werden toegestaan, aan te wenden voor de financiering van de overeenkomst met GIMVINDUS van 21 december 1994.

— *Aangenomen.*

Artikel 6

Het Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie - Middelgrote en Grote Ondernemingen neemt de verbintenissen lastens basisallocatie 01.01 van het programma 51.10 over.

— *Aangenomen.*

Artikel 7

In afwijking van artikel 5 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit mag een bedrag van 16,6 miljoen frank, dat vastgelegd werd lastens basisallocatie 12.38 van het programma 99.1 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994, aangewend worden voor in de loop van het begrotingsjaar 1995 aan te gane verbintenissen voor een contract gemeenschappelijk klantenbestand.

In afwijking van artikel 5 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit mag tevens een bedrag van 290,9 miljoen frank, dat vastgelegd werd lastens basisallocatie 74.05 van het programma 99.1 van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994, aangewend worden voor in de loop van 1995 aan te gane verbintenissen voor de aankoop van hardware en software.

— *Aangenomen.*

Ten aanzien van de dotatie aan de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, zoals bedoeld in artikel 38, 1, lid 2 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995, wordt de basisallocatie 41.11 in het programma 10 van de organisatieafdeling 33 verminderd met een bedrag van 141.6 miljoen frank.

Dit bedrag wordt ingeschreven onder een basisallocatie 41.12 in het programma 10 van de organisatieafdeling 33.

In afwachting van de inwerkingtreding van Titel IV, Hoofdstuk 1 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap kent de Vlaamse regering werkingsmiddelen binnen de basisallocatie 41.12 in het programma 10 van de organisatieafdeling 33 toe voor de laatste vier maanden van 1995 aan de Vlaamse Autonome Hogescholen zoals bedoeld in artikel 61bis, 1, lid 1 van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs ingevoegd bij het bijzonder decreet van 13 juli 1994.

Deze werkingsmiddelen worden :

— toegekend op basis van de reële uitgaven en de door de Centrale Raad van de ARGO gehanteerde verdelingscriteria van toepassing in het jaar 1994 op de hogescholen die tot een Vlaamse autonome Hogeschool toetreden ;

— uitbetaald op 1 september 1995.

— *Aangenomen.*

Artikel 9

De Vlaamse minister bevoegd inzake Ruimtelijke Ordening wordt ertoe gemachtigd, lastens de basisallocatie 51.05 van het programma 62.1 van de

Voorzitter

uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995, de toelage te vereffenen en te betalen ten gunste van de erkende gewestelijke bouwmaatschappij C.V. Veilig Wonen te Aalst in verband met het saneringsproject : "Brouwerij Concordia" te Geraardsbergen. (visumnummer 938626239 dd. 28.12.1993).

— Aanginomen.

Artikel 10

Het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden wordt voor wat het begrotingsjaar 1994 betreft er toe gemachtigd het bedrag voor vastlegging en voor vereffening voor bouwwerken aan het centrum voor kadervorming en opleiding te Overijse zoals bepaald in artikel 49 van het decreet van 6 juli 1994 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 te verhogen met 1.500.000 frank.

Eenzelfde bedrag wordt voor hetzelfde begrotingsjaar 1994 in mindering gebracht van de bedragen, voorzien voor vastlegging en voor vereffening voor de per lot gesplitste kredieten voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg zoals bepaald in bovenvermeld artikel 49 van het decreet van 6 juli 1994.

— Aangenomen.

Artikel 11

§ 1. In artikel 11 § 1 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt geschrapd :

Organisatieafdeling	Programma	Basisallocatie
52	40	43.01

§2. Aan art. 11 § 2 van het decreet van 21 december 1994 houdende de

algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 worden de volgende basisallocaties toegevoegd :

Organisatieafdeling	Programma	Basisallocatie
08	10	12.19
09	10	12.19

3. Wordt toegevoegd aan artikel 11 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 een § 3 luidend als volgt :

„§ 3. De basisallocatie 43.01 van het programma 52.40 mag uitgaven dekken met betrekking tot vorige jaren voor een maximaal bedrag van 688.000.000 frank”.

— Aangenomen.

Artikel 12

§ 1. De tekstomschrijvingen voorzien onder artikel 13 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 worden als volgt aangepast :

Organisatieafdeling 61

Programma 30

33.01 — Subsidies aan privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen voor de uitvoering van landinrichtingsplannen.

63.21- Subsidies aan provincies, gemeenten, polders, wateringeng, ruilverkavelingscomités en door de Vlaamse regering aangewezen publiekrechtelijke rechtspersonen voor de uitvoering van landinrichtingsplannen zoals goedgekeurd door het Vlaamse Gewest en voor zover voor de betrokken ondergeschikte besturen geen trekkingsrechten ter beschikking zijn binnen het investeringsfonds, opgericht bij decreet van 20 maart 1991.

63.20 — Subsidies voor de verbete-

ring van de landbouwgronden en van landbouwwegen en voor de drainage van de landbouwgronden verricht in het kader van een geïntegreerd landinrichtingsbeleid voor zover voor de betrokken ondergeschikte besturen geen trekkingsrechten ter beschikking zijn binnen het investeringsfonds, opgericht bij decreet van 20 maart 1991.

§ 2. Wordt toegevoegd aan artikel 13 van bovenvermeld decreet van 21 december 1994 :

Organisatieafdeling 61

Programma 30

73.21 — Subsidies aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de uitvoering van landinrichtingsplannen.

Organisatieafdeling 62

Programma 20

33.07 — Subsidie aan de vzw Monumentenwacht Vlaanderen

Organisatieafdeling 62

Programma 40

01.90 — Allerhande uitgaven in uitvoering van het Fonds voor de Huisvesting, met inbegrip van de Vlaamse Hoge Raad voor de Huisvesting.

— Aangenomen.

Artikel 13

In artikel 16 (ARGO) van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt het bedrag van 961.900.000 frank met een bedrag van 25.300.000 frank vermindert tot 936.600.000 frank.

— Aangenomen.

Artikel 14

Artikel 17 van het decreet van 21 de-

Voorzitter

cember 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als volgt gewijzigd :

„De Dienst voor Infrastructuurwerken voor het Gesubsidieerd Onderwijs wordt ertoe gemachtigd verbintenissen aan te gaan ten belope van 3.049.100.000 frank, waarvan 588.700.000 frank ten behoeve van het officieel gesubsidieerd onderwijs en 2.460.400.000 frank ten behoeve van het vrij gesubsidieerd onderwijs voor het beheer, onderhoud en de investeringen in schoolgebouwen”.

— *Aangenomen.*

Artikel 15

De investeringsdienst voor de Vlaamse Autonome Hogescholen wordt ertoe gemachtigd verbintenissen aan te gaan ten belope van 31900.000 frank in uitoefening van haar opdracht zoals voorzien in het decreet van 13 juli 1994.

— *Aangenomen.*

Artikel 16

1. In artikel 19 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt het bedrag van 101.400.000 frank met een bedrag van 2.200.000 frank verminderd tot 99.200.000 frank.

2. Het BLOS0 wordt er tevens toe gemachtigd om het begrotingssaldo van het jaar 1994 over te hevelen naar het jaar 1995.

— *Aangenomen.*

Artikel 17

In artikel 20 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begro-

tingsjaar 1995 wordt het bedrag van 306.000.000 frank met een bedrag van 6.800.000 frank verminderd tot 299.200.000 frank.

— *Aangenomen.*

Artikel 18

Artikel 35 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgaven begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als volgt gewijzigd : „De schatkist wordt ertoe gemachtigd tot een maximaal bedrag van 300.000.000 frank de nodige provisie te verstrekken om de uitbetaling, lastens de basisallocaties van de programma's 40 en 80, organisatieafdeling 24, te verzekeren met verplichting deze provisie uiterlijk tegen 31 december 1996 te regulariseren.”

— *Aangenomen.*

Artikel 19

§ 1. Aan artikel 37 § 1 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt toegevoegd de „D.A.B. Schoonmaak”.

§ 2. Voor de voorschotten aan de D.A.B. Schoonmaak die 40.000.000 frank overschrijden zal een rente betaald worden die gelijk is aan deze die voor de Vlaamse Gemeenschap van toepassing is voor kort lopend krediet bij haar kassier. Deze rente wordt per dag berekend.

— *Aangenomen.*

Artikel 20

Artikel 44 § 2 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als volgt vervangen :

„ 2. de minister bevoegd voor finan-

ciën en begroting wordt ertoe gemachtigd, en dit binnen de perken van de kredieten geopend voor organisatieafdeling 24, programma 40 en 80, overschrijvingen te verrichten tussen basisallocaties betrekking hebbend op intrest- en aflossingslasten”.

— *Aangenomen.*

Artikel 21

Aan artikel 61 § 7 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt toegevoegd : subsidies aan de vzw Monumentenwacht Vlaanderen

— *Aangenomen.*

Artikel 22

Artikel 74 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als onderstaand vervangen :

„De minister bevoegd voor openbare werken wordt ertoe gemachtigd aan de directeur-generaal van de Dienst voor de Scheepvaart, en dit binnen het kader opgelegd door de Vlaamse regering met betrekking tot de administratieve en begrotingscontrole, per afzonderlijke project, mandaat te verlenen voor het uitvoeren van buitengewone onderhoudswerken ten belope van maximaal 20.000.000 frank op de waterwegen beheerd door de Dienst voor de Scheepvaart en aan te rekenen lastens de DAB Vlaams Infrastructuurfonds dit m.i.v. de vereffening van de in de vorige begrotingsjaren vastgelegde buitengewone onderhoudswerken ten belope van maximaal 20.000.000 frank per project en aan te rekenen lastens de post II.A.22 van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds.”

— *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 23

Artikel 76 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als onderstaand vervangen :

De minister bevoegd voor openbare werken wordt ertoe gemachtigd aan de Leidend Ambtenaar van de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen en /of de hoofdingenieur-directeur van de rechtsvoorganger en dit binnen het kader opgelegd door de Vlaamse regering met betrekking tot de administratieve en begrotingscontrole, per afzonderlijk project, mandaat te verlenen voor het uitvoeren van buitengewone onderhoudswerken ten belope van maximaal 20.000.000 BEF. op de waterwegen beheerd door de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen en/of rechtsvoorganger en aan te rekenen lastens post II.A.22 van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds en dit met ingang van de vereffening van de in de vorige begrotingsjaren vastgelegde buitengewone onderhoudswerken ten belope van maximaal 20.000.000 BEF per project.

— *Aangenomen.*

Artikel 24

Artikel 77 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als onderstaand vervangen :

De minister bevoegd voor de openbare werken wordt ertoe gemachtigd om, binnen de perken van de begroting het Vlaamse aandeel in de herstelling van de oevers van de Westerschelde, noodzakelijk wegens de versnelde inscharing ingevolge de baggerwerken en in uitvoering van het verdiepingsprogramma 48/43/38' van de Westerschelde, aan te reke-

nen en te vereffenen ten laste van de basisallocatie 54.01, programma 20, organisatieafdeling 64.

— *Aangenomen.*

Artikel 25

Artikel 88 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt aangevuld met volgende alinea : „in afwijking van artikel 35 van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit, mag het saldo van artikel 3.7 van het Fonds voor preventie en sanering inzake leefmilieu en natuur, in vastleggings- en ordonnanceringskrediet, voor wat betreft de middelen verleend in uitvoering van de Tewerkstellingsconferentie, op 31 december 1994 naar het begrotingsjaar 1995 overgedragen worden en samengevoegd met de overeenstemmende kredieten voor het begrotingsjaar 1995.”

— *Aangenomen.*

Artikel 26

§ 1. Artikel 94, § 1, 2de lid van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt als onderstaand vervangen : „De begroting belooft voor de ontvangsten 20.923.900.000 frank en voor de uitgaven 20.021.300.000 frank”.

§ 2. In het zelfde artikel wordt in § 3 het bedrag van „21.391.100.000 frank” verminderd met 467.200.000 frank tot 20.923.900.000 frank”.

§ 3. De Vlaamse minister bevoegd voor het verkeer wordt ertoe gemachtigd lastens de D.A.B. Vlaamse Infrastructuurfonds, tijdens het begrotingsjaar 1995, betalingen te verrichten m.b.t. de dading N.V. Flandria.

— *Aangenomen.*

Artikel 27

Het bedrag van de vastleggingsmachtiging voor het Fonds voor de Economische Expansie en Regionale Reconversie _ Middelgrote en Grote Ondernemingen, voorzien onder art. 115 van het decreet van 21 december 1994 houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 wordt met een bedrag van 256400.000 frank verhoogd tot 3.356.400.000 frank.

— *Aangenomen.*

Artikel 28

Artikel 50 § 2 van het decreet van 6 juli 1994 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1994 wordt als volgt aangepast : “Kind en Gezin is overeenkomstig het decreet inzake infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden gemachtigd om voor een maximum bedrag van 61.100.000 frank, te verhogen met de overdracht voorzien onder 1 van b.a. 52.01 PR 41.40, vastleggingen te verrichten voor de aankoop, bouw, verbouwing, uitbreiding en uitrusting van kinderkribben.

— *Aangenomen.*

Artikel 29

In artikel 111, § 1, laatste lid wordt de tweede zin vervangen door volgende tekst :

„... de Vlaamse Milieumaatschappij wordt ertoe gemachtigd het begrotingssaldo aan te wenden voor de financiering van het niet door het Vlaamse Gewest gesubsidieerde deel van investeringswerken, voor de financiering van technologisch onderzoek en studieopdrachten in het kader van de opmaak van een rioolgrachtenstelselplan en inventarisatie van rioleringsstelsels van industrieterreinen, voor de financiering van de aankoop van het gebouw Hoppe-rank en voor de terugbetaling van de

Voorzitter

gemeenschapsvoorschotten.”

-Aangenomen.

Artikel 30

De Vlaamse regering wordt ertoe gemachtigd om de waarborg van het Vlaamse Gewest te hechten aan een lening aangegaan door de NV Tunnel Liefkenshoek voor een maximaal bedrag van 11 miljard frank in het kader van een dadingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest, de NV Tunnel Liefkenshoek en het consortium van banken tot beëindiging van alle hangende geschillen.

De Vlaamse regering bepaalt de voorwaarden en de modaliteiten waaronder de waarborg van het Vlaamse Gewest aan de lening wordt gehecht.

- Aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de aangehouden stemming en de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting
- 711(1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de

Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Vlieghe, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Vraagt nog iemand het woord ?
(Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van de overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale Regering, de Vlaamse Regering, de Waalse Gewestregering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

- Aangenomen.

Artikel 2

De overeenkomst van 1 juni 1994 tussen de federale regering, de Vlaamse regering, de Waalse Gewestregering en de regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting, wordt goedgekeurd.

- Aangenomen.

Artikel 3

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1995.

- Aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer M. Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 - 696 (1994-1995) - Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van de heer Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Vlieghe, verslaggever, heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe, verslaggever (op *de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, aangezien het hier gaat om een klein voorstel van decreet, zal mijn verslag ook kort zijn. Ik wou wel enkele punten naar voren brengen. Vandaar dat ik niet verwijs naar het schriftelijk verslag.

Het gebeurt niet dikwijls dat een wetgevend initiatief van een Raads-lid nog resultaten oplevert. Aan de totstandkoming van dit voorstel van decreet heb ik met plezier meegewerkt. De doelstelling ervan was zeer eenvoudig, namelijk het opvullen van een lacune in het programmadecreet van 22 december 1993 waarbij een belasting op de leegstand werd ingevoerd. Collega Oli-

De Vlieghe

vier was immers tot de vaststelling gekomen dat één categorie eigenaars ten onrechte door dit decreet zwaar werd getroffen, namelijk de eigenaars die omwille van een onteigeningsprocedure hun goed niet meer kunnen verhuren. Vandaar zijn voorstel om die anomalie weg te werken, waarna de regering een verbetering heeft voorgesteld, waarmee de meesten konden instemmen.

Het voorstel van decreet werd in commissie met 9 stemmen bij 1 onthouding goedgekeurd. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, allereerst wil ik de heer De Vlieghe danken voor zijn voortreffelijk verslag.

Sta mij toe even de voorgeschiedenis van dit decreet kort te schetsen.

Met het decreet van 25 juni 1992 werd in het Vlaamse Gewest de proportionele vermindering of kwijtschelding van onroerende voorheffing wegens onproductiviteit afgeschaft met ingang van het aanslagjaar 1992. Deze maatregel had tot doel de leegstand en de verkrotting tegen te gaan. Later werd toch een termijn van 12 maanden ingebouwd gedurende dewelke een vermindering van onroerende voorheffing wel zou gelden. Aldus wenste men rekening te houden met onvrijwillige oorzaak van onproductiviteit, zoals het uitvoeren van werken om het pand terug bewoonbaar te maken.

Deze toestand bleef uitermate onbillijk voor eigenaars van niet-gemeubelde onroerende goederen, opgenomen in een onteigeningsplan. Immers, een gebouwd onroerend goed, opgenomen in een onteigeningsplan, is heel vaak onproductief om reden dat het nog moeilijk kan worden verhuurd. Zeker wanneer het een handelspand betreft, wenst niemand een dergelijk onroerend goed te huren,

vermits de noodzakelijke continuïteit voor de uitbouw van een handelszaak ontbreekt. Ook voor gewone bewoning wenst niemand een huis te huren waarvan men vroeg of laat weet dat het zal worden onteigend. Na verloop van tijd lopen met onteigening bedreigde buurten leeg en geraken zij verkommerd. De eigenaars blijven achter met onproductieve onroerende goederen. Deze onproductiviteit is uit dien hoofde onvrijwillig ; zij is namelijk het gevolg van een overheidsbeslissing. Na verloop van 12 maanden kunnen zij geen proportionele vermindering of kwijtschelding van onroerende voorheffing meer bekomen. Wanneer de overheid lang wacht met de effectieve uitvoering van de onteigening, dreigen deze mensen aanzienlijke bedragen aan onroerende voorheffing te moeten betalen voor totaal onproductieve onroerende bezittingen.

Daarom verleent het voorstel van decreet dat vandaag aan de Raad wordt voorgelegd een proportionele vermindering of kwijtschelding van onroerende voorheffing wegens onproductiviteit van onroerende goederen, opgenomen in een onteigeningsplan en ongeacht de duur van de onproductiviteit.

Met het attest, bekomen van de onteigenende overheid, kan de eigenaar een vermindering of een vrijstelling van onroerende voorheffing bekomen. Belangrijk is dat aan dit decreet terugwerkende kracht wordt verleend. Het decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1994.

Het is de bedoeling dat door dit ontwerp van decreet de verscheidene onteigenende overheden tevens worden aangespoord onteigeningsprocedures sneller door te voeren of althans duidelijkheid te scheppen in een aantal slepende onteigeningsdossiers.

Sta mij toe ter verduidelijking een kort voorbeeld te geven.

Iemand bezit een woning in een bijzonder aantrekkelijke buurt. Hij verhuurt de woning sinds jaar en dag aan particulieren. Het Vlaamse Gewest besluit tot de aanleg van een openbare weg doorheen de buurt. De woning wordt met onteigening beslagen. De inwoners vernemen dat de buurt zal worden onteigend. De bewoners gaan op zoek naar een nieuwe woning. De eigenaar blijft achter met zijn onproductieve woning waarvoor hij na 12 maanden onproductiviteit jaarlijks onroerende voorheffing dient te betalen.

Wanneer de onteigenende overheid lang talmt met de uitvoering van de onteigeningsprocedure of op problemen stuit bij de uitvoering van de werken, of de werken nog geen aanvang kan laten nemen, betekent zulks een aanzienlijk financieel verlies. Aan deze onbillijke toestand wenst het decreet een einde te stellen.

Ik wil vandaag dan ook mijn dank betuigen aan alle mensen die een bijdrage hebben geleverd tot de totstandkoming van dit decreet, in het bijzonder aan de verslaggever, de heer De Vlieghe, en aan minister Demeester en haar administratie, die onmiddellijk bereid waren op een constructieve wijze een oplossing te zoeken voor het geschetste juridische probleem.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking [van het voorstel van decreet van de heer Olivier houdende wijziging van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994].

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Voorzitter

Artikel 1

Dit decreet regelt een in artikel 39 van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

— *Aangenomen.*

Artikel 2

Aan artikel 60 van het decreet van 22 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

„Deze bepaling is niet van toepassing op een niet-gemeubiliseerd gebouw onroerend goed, opgenomen in een onteigeningsplan.“.

— *Aangenomen.*

Artikel 3

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1994.

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992

— 702 (1994-1995) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, op-

gemaakt in Parijs op 22 september 1992.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Sleenckx, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vooraleer mijn uiteenzetting aan te vatten, wil ik nog even verwijzen naar de besprekingen in de commissie, vooral naar de manier waarop zij werden gevoerd.

Mijnheer de voorzitter, de bespreking van het voorliggende ontwerp van decreet was geagendeerd op 22 maart 1995 om 13.30 uur. De commissie voor de Externe Betrekkingen had haar werkzaamheden iets sneller beëindigd en heeft de bespreking van dit ontwerp en van het ontwerp ter goedkeuring van het klimaatsverdrag zomaar anderhalf uur vervroegd. Blijkbaar werd het decreet zonder enige bespreking goedgekeurd. Mijns inziens is dit ongehoord. Dit heeft tot gevolg dat de leden van de Vlaamse Raad die in het debat het woord wensten te voeren daartoe geen gelegenheid hebben gehad. In Kamer en Senaat is het een traditie milieuverdragen zonder veel beschouwingen goed te keuren. Ik betreur dan ook dat de Vlaamse Raad bij de bespreking van de eerste twee milieuverdragen deze traditie heeft overgenomen. Ik ben dus verplicht nog een aantal vragen in plenaire vergadering te stellen.

Het verdrag met de onmogelijk naam, de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, bevat een aantal bepalingen die belangrijk zijn voor de gevolgen van de samenleving, zeker voor de industrie en de landbouw. Het is een goede zaak dat onder meer het voorzorgsprincipe en de Best Beschikbare Technieken als basisprincipes expliciet worden aangenomen. Er wordt nu ook duidelijk de klemtoon

gelegd op de voorkoming en op de eliminatie van vervuiling. In het verdrag krijgt de reeds bestaande Commissie, opgericht in het kader van voorgaande verdragen opgemaakt te Parijs en te Oslo, een nieuwe rechtsgrond en de beslissingen zijn bindend.

Ik was wel verrast toen ik de tekst ontving van het nieuwe Scheldeverdrag, dat wellicht dit jaar nog in de Vlaamse Raad zal worden besproken. Dit Scheldeverdrag sluit onder andere aan bij het voorliggende verdrag ; het neemt echter niet de principes in aanmerking van "best available technologies" en "best environmental practice". Het Scheldeverdrag bepaalt niet duidelijk dat de vervuiling moet worden voorkomen of aan de bron moet worden aangepakt.

Wanneer men de twee verdragen niet samen leest, zullen wij de algemene beginselen enthousiast goedkeuren, maar als het Scheldeverdrag iets concreter wordt en men op het ecologische vlak een stap terug doet, kunnen die belangrijke beginselen niet langer in aanmerking worden genomen. Zolang het om **internationaal** recht gaat kan iedereen akkoord gaan, maar wordt het iets concreter dan doet men een stapje terug.

Onze fractie zal bij de bespreking van het Scheldeverdrag zeker hierop terugkomen, maar ik wenste het nu toch al even aan te halen.

Het lijkt me ook aangewezen eens na te gaan in hoeverre de uitvoering van het Verdrag van Parijs van 1974 al is gevorderd. Dat was in feite de aanzet naar wat hier nu wordt besproken. De ad hoc technische commissie Noordzee moet in ons land het verdrag opvolgen en bestaat uit vertegenwoordigers van de federale overheid en de gewesten. Op federaal vlak houdt in eerste instantie de Beheerseenheid Mathematisch Model van de Noordzee zich met de dossiers ter zake bezig. Het **kaderniveau** van de BMM is niet eens volle-

Barbé

dig ingevuld en de opname in de nieuwe parastatale IHE doet al een aantal vragen rijzen. Ik heb dit al aangekaart op federaal vlak, want als men van plan is het Noordzeebeleid ernstig aan te pakken, dan moet men daar voldoende personeelsleden voor inzetten. Misschien is er verder overleg tussen de gewesten en de federale overheid nodig om uit te maken of er geen afspraken inzake financiering moeten worden gemaakt met het oog op het uitgebreide takenpakket van de BMM dat uiteindelijk aan gewestelijke bevoegdheden refereert.

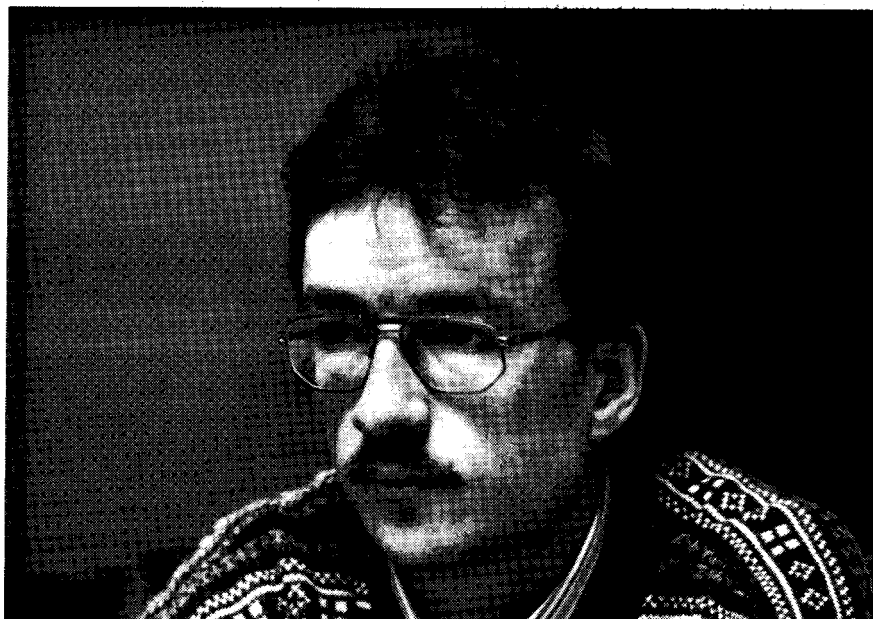
Behalve het personeelsprobleem, wil ik ook de inhoud en de uitvoering van het Verdrag van Parijs nog even inschatten. Ik citeer daartoe uit het jaarverslag 1993 van de ad hoc technische commissie Noordzee: "Zowel in het kader van het Verdrag van Parijs als van de Noordzeeconferentie is de vooruitgang van de taken onvoldoende. (...) dat tot nu toe sommige beslissingen van de interministeriële conferentie Leefmilieu niet, onvolledig of met een grote vertraging uitgevoerd, zowel door de federale als door de gewestelijke overheden."

Wat de bescherming van de Noordzee betreft, worden we dus enerzijds geconfronteerd met de bepalingen van de Noordzeeconferenties en anderzijds met een aantal internationale verdragen. In het verlengde daarvan werd die belangrijke Commissie opgericht die aanbevelingen doet en beslissingen neemt. Die moeten worden uitgevoerd door de federale en de gewestelijke overheden, maar daar schort dus blijkbaar iets. Het gaat dan soms om onmiskenbaar essentiële zaken zoals bijvoorbeeld met betrekking tot de staalindustrie. Binnen de zogenaamde "PARCOM" werden maandenlang hoogoplopende discussies gevoerd omtrent emissiereductie van deze sector. Voor Vlaanderen sloeg dat dan op Sidmar en ALZ. De daar genomen beslissingen hebben inderdaad

een weerslag op de activiteiten van onze industrie. Ik ben van mening dat deze problematiek een betere opvolging verdient en dat de Vlaamse Raad geregeld op de hoogte moet worden gehouden van de meest recente ontwikkelingen, vooral met het oog op de bepalingen van het nieuwe verdrag waarin wordt gestipuleerd dat de beslissingen van de Parijse commissie bindende kracht hebben. Ze zijn dus te vergelijken met een Europese richtlijn of verordening en moeten worden uitgevoerd. Zo zullen ook de beslissingen van de Parijse commissie voor het Vlaamse Gewest bindend worden.

Een ander aspect van dit verdrag betreft de eindverklaring. Op 22 september 1992 werd immers behalve het verdrag zelf ook een eindverklaring goedgekeurd door alle betrokken staten. Die luidt als volgt: "(...)the Ministers responsible for the protection of the environment (...) agree that, as a matter of principle for the whole Convention area, discharges and emissions of substances

which are toxic, persistent and liable to bioaccumulate, in particular organohalogen substances, and which could reach the marine environment should, regardless of their anthropogenic source be reduced by the year 2000 to levels that are not harmful to man or nature with the aim of their elimination (...)". Dit betekent in feite dat de chloorchemie moet worden omgebouwd. Het mag voor buitenstaanders dan wel cryptisch omschreven zijn, het komt erop neer dat we de reductie van organohalogenverbindingen moeten bewerkstelligen of met andere woorden, het vrijkomen van chloorverbindingen moet drastisch worden ingeperkt tegen het jaar 2000. België heeft deze verklaring van Parijs van 1992 mee ondertekend en heeft zich dus tot de uitvoering ervan verbonden. Als we straks dit verdrag goedkeuren, moeten we alle implicaties ervan ook consequent aanhouden. In feite leggen we onszelf vandaag op de chloorchemiesector af te bouwen, want dat is de enige manier om de

AGALEV-Kamerlid Luc Barbé had kritiek op de wijze waarop de besprekingen over het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het verdrag inzake bescherming van het mariene milieu in commissie werden gevoerd

Barbé

emissie van chloorverbindingen naar het mariene milieu toe aanzienlijk te reduceren. Ik herhaal daarom de vraag die ik ter zake ook in de Kamer heb gesteld. Zullen de federale overheid en de gewesten samen om de tafel gaan zitten om uit te dokteren hoe ze dit kunnen verwezenlijken? Wordt in die zin aan een bepaald scenario gewerkt?

Vervolgens haal ik nog twee bemerkingen van de Raad van State aan die we niet over het hoofd mogen zien. Ze zijn uiteraard technisch van aard en een behandeling in commissie zou in feite aangewezen zijn.

De verdragen van Oslo en Parijs zijn de aanzet geweest tot dit verdrag en de wetgeving daaromtrent werd ter uitvoering goedgekeurd. Die wetgeving blijft evenwel maar van kracht tot de dag waarop dit verdrag in werking treedt. De Raad van State dringt er, met het oog op de rechtszekerheid, op aan dat de bepalingen van de regelgeving die tot onze bevoegdheden behoren expliciet worden opgeheven of vervangen. Dat betekent dat er nog een uitvoeringsdecreet nodig is in dit verband. Wordt daar op dit ogenblik al aan gewerkt?

De Raad van State heeft het ook nog over de manier waarop ons land zijn standpunt binnen de Parijse commissie opbouwt. Moet daaromtrent een samenwerkingsakkoord worden opgesteld? Iedereen formuleert wel zware bedenkingen bij het principe van de samenwerkingsakkoorden, maar toch moeten we inzake de standpuntbepaling volgens een bepaalde procedure werken. Het gaat immers om een houding die vanuit de federale overheid en de gewesten gezamenlijk naar voren moet worden geschoven. Als de procedure die daartoe heeft geleid niet is vastgelegd, dan kan men ter zake geen bindende kracht inroepen. Hoe zal in de toekomst een standpunt in samenspraak worden vastgelegd?

Ten slotte vermeld ik nog dat het bedoelde verdrag misschien een stapje voorwaarts kan betekenen met betrekking tot de bescherming van de Noordzee en de Noordoostelijk Atlantische Oceaan, toch blijft de tekst van het Scheldeverdrag me verontnemen. Als het iets concreter wordt opgevat, zetten we een reuzestap achteruit en krijgen de economen de touwtjes in handen. Dan verdringen deze laatste de ecologen en de ethici en dat zou ik pas echt betreuren. Het Scheldeverdrag zal ongetwijfeld nog het onderwerp van discussie vormen. Dit verdrag zal de Agalev-fractie alvast goedkeuren.

De **voorzitter** : De minister vice-president heeft het woord.

Minister vice-president N. De Batse-lier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst wens ik mij aan te sluiten bij wat de heer Barbé heeft gezegd over de wijze van handelen. Ik was ook geschrokken toen men mij in de commissie voor het Leefmilieu kwam melden dat het ontwerp in de commissie voor de Externe Betrekkingen al was afgehandeld. Dit leek mij toch wel erg snel gebeurd te zijn.

Het voorliggend ontwerp van decreet, dat heel wat belangrijke elementen in zich draagt, betekent toch wat meer dan alleen maar de bescherming van de Noordzee. Het gaat over een heel groot toepassingsgebied en een aantal algemene beginselen en begrippen zijn daarin duidelijk terug te vinden, zoals het voorzorgsprincipe, "best available technology" en de beste milieuveilige handelwijze.

Drie belangrijke redenen liggen aan de basis van de vervanging van de Verdragen van Oslo en Parijs door dit nieuwe verdrag.

Ten eerste, de afspraken binnen het kader van het Verdrag van Oslo om zowel de verbranding op als het storten in zee te stoppen, met uitzondering van de baggerspecie en bepaalde inerte stoffen. Daardoor valt de

belangrijkste bestaansreden van dat Verdrag weg.

Ten tweede, de ontwikkelingen in het milieubeleid eisten een aanpassing van de bestaande verdragen die allen dateerden van de jaren zeventig en die nieuwe ontwikkelingen dus niet weerspiegelden.

Ten derde, er was een nieuw verdrag nodig dat voldoende flexibel is en gemakkelijk kan worden uitgebouwd om de eerstkomende twintig jaar een aantal ontwikkelingen op te vangen.

Het verdrag bestaat uit een basistekst, aangevuld met vier bijlagen. Het is de bedoeling er telkens bijlagen aan toe te voegen, wanneer dit nodig is om een probleem inzake bescherming van het mariene milieu op te lossen.

De belangrijkste kenmerken van het nieuwe verdrag zijn de volgende.

Ten eerste, terwijl de oorspronkelijke verdragen eerder waren bedoeld om de verontreiniging te controleren en te reduceren, is er nu een duidelijke accentverschuiving naar preventie en eliminatie.

Ten tweede, is er de erkenning van belangrijke nieuwe concepten en beginselen.

Ten derde, wordt het toepassingsgebied verruimd, zowel geografisch als inhoudelijk. Ik denk dat dit enorm belangrijk is.

De vier bijlagen hebben betrekking op ten eerste, de verontreiniging van het land via rivieren, atmosfeer en pijpleidingen.

Ten tweede, de stortingen in zee vanaf schepen en verbranding op zee van afval.

Ten derde, de verontreiniging door off-shore installaties

Ten vierde, de samenwerking op het vlak van de evaluatie van de toestand van het mariene milieu.

Ik denk dat het ook belangrijk is dat we in het nieuwe verdrag ondubbel-

De Batselier

zinnig het juridisch bindend karakter van de beslissingen die de commissie kan nemen, vastleggen. Daardoor wordt een belangrijke stap gezet in de effectieve, gezamenlijke en gecoördineerde bestrijding van de zeeverontreiniging. Er wordt ook gezegd dat in overleg moet worden gewerkt. Welnu, de gewestregeringen werden telkenmale betrokken bij de onderhandelingen die leidden tot de ondertekening van het nieuwe verdrag. De elementen uit de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen werden tenvolle gerespecteerd.

Op haar vergadering van 7 september 1992 keurde de interministeriële conferentie Leefmilieu het verdrag goed. Vervolgens werd het aan de gewestregeringen voorgelegd. De Vlaamse regering en de administratie werden bij elk van die fasen betrokken.

Inmiddels heeft het federale parlement met de bekrachtiging van het verdrag ingestemd. De goedkeuringswet werd op 9 december 1994 door de Senaat en op 19 januari 1995 door de Kamer aangenomen. Ook in de andere gewesten is de goedkeuringsprocedure aan de gang.

Een spoedige ratificatie is aanbevolen, aangezien België binnenkort als gastland optreedt voor de vergadering van de commissie van Parijs die in juni zal plaatsvinden. Er wordt daar toch een belangrijke stap gezet.

Ik denk dat daardoor aan een aantal van uw opmerkingen wordt tegemoetgekomen. Uiteraard zullen de belangrijke elementen, onder meer

de reductie van de emissies inzake chloorverbindingen, daaruit volgen.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik denk dat het aangewezen is in juni, naar aanleiding van een vergadering van de Commissie van Parijs, in de commissie voor Leefmilieu in de Vlaamse Raad terug te komen op deze kwestie omdat het verdrag inderdaad tal van eerder technische aspecten bevat met, hoe kan het ook anders, een politieke draagwijdte.

Onze fractie zal dus te gepasten tijde op het verdrag en de implementatie van het Vlaamse Gewest terugkomen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, en van de bijlagen, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

Artikel 2

Het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, de Bijlagen 1, II, III en IV en de Aanhangsels 1 en 2, opgemaakt in Parijs op 22 september 1992, zullen volkomen uitwerking hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft.

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.*

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

Vergadering van dinsdag 21 februari 1995

Vaste verslaggever : de heer P. Deprez, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de controle van de Vlaamse regering op de besteding van de middelen van het Sociaal Fonds van de Scheepsberstellers van Antwerpen V.Z.W.

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer G. Annemans stipt aan dat in augustus 1993 Antwerp Shiprepair een tweede maal failliet werd verklaard. In maart 1994 werd het statuut van erkend scheepshersteller opgeheven. Ingevolge de afwikkeling van het eerste faillissementsvonnis werden reeds fondsen ter beschikking gesteld door de federale en Vlaamse regering, ter delging van het sociaal passief.

De werknemers die van een brugpensioenregeling genieten doen hun beklag over laattijdige uitbetaling ervan. De vakbonden die hierover werden gepolst, verklaren dat het Fonds die deze betalingen dient te verrichten, zelf worstelt met liquiditeitsproblemen. De vraagsteller verkeert in het ongewisse, of deze betalingen dienen verricht door het Fonds voor Bestaanszekerheid, ofwel door het Sociaal Fonds voor de Scheepsherstellers.

Dit Fonds werd in 1990 opgericht en beheert de middelen die door de Vlaamse regering werden toegekend ($\pm$ 30 miljoen frank) ter delging van het sociaal passief van het eerste faillissement.

De vraagsteller vernam van de minister-president gaarne een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Welke bedragen werden er door de Vlaamse regering toegekend bij het eerste faillissement en hoe werden deze gel- den beheerd en uitgekeerd ? Is het de minister-president bekend dat deze betalingen aan bruggepensioneerden slechts haperend verlopen ?
2. Welke bedragen werden door de Vlaamse regering toegekend bij het tweede faillissement ? Is het de minister-presi- dent bekend dat werknemers van dit fonds en door bemiddeling van hun vakbond formulieren worden voorgelegd, waar- in de werknemers dienen te verklaren een renteloze lening te hebben ontvangen, in ruil voor de afstand van verhaal op de gefailleerde massa ?
3. Waarom werd dit fonds gevestigd op het adres van Fabrimetal ?

2. Antwoord van de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

De minister-president herinnert eraan dat de Rechtbank van Koophandel op 11 augustus 1993 het faillissement uitsprak van de NV Antwerp Shiprepair. Als curator werd meester Van Camp aangesteld.

Onder de stimulans van de curator hebben de werknemers zelf (sociaal akkoord met de ovememer), de federale collega bevoegd voor arbeid (opheffing van het poolstelsel) en de stad Antwerpen (concessie-problematiek) een belangrijke inspanning geleverd om de overname-gesprekken met de Nederlandse groep Köpcke tot een goed einde te brengen.

Eén probleem vertroebelde het bereiken van een overname-akkoord, namelijk de problematiek van de achterstallige lonen. De minister-president heeft ter zake een voorstel geformuleerd aan de Vlaamse regering, dat **kadert** in de kracht- lijnen die door hem van meetaf aan werden uitgezet. De minister-president lichte deze krachtlijnen reeds eerder toe in de Vlaamse Raad, naar aanleiding van actuele vragen en interpellaties van de heren Dewinter, Wymeersch en Platteau.

De problematiek van de achterstallige lonen komt hierop neer. Tussen 1 augustus en 11 augustus (datum van het faillis- sement) 1993 hebben een vierhonderdtal scheepsherstellers nog prestaties geleverd die onbetaald gebleven zijn. In een gewone onderneming wordt dit niet-betaald loon gedragen door het Fonds voor Sluiting van Ondernemingen. In de spe- cifieke situatie van de NV Antwerp Shiprepair, die als het ware werknemers "betrok" uit de pool, kwam het fonds echter niet tussen.

De federale regering heeft haar verantwoordelijkheid opgenomen door het poolstelsel te herzien.

De Vlaamse regering heeft op 20 juli 1994 haar principiële goedkeuring gegeven aan het voorstel van de minister-president om op de enveloppe voorzien bij de NV Gimvindus een bedrag van maximaal 33 miljoen frank aan uitgaven in het kader van de overname van de NV Antwerp Shiprepair aan te rekenen, op drie voorwaarden :

- een overnemer diende minstens 100 arbeiders en 20 bedienden aan te werven binnen de drie maand na de overname ;
- een akkoord diende bereikt tussen de overnemer en de stad Antwerpen voor wat betreft de concessies ;
- een akkoord diende bereikt tussen de overnemer en de werknemers voor wat betreft de lonen en de arbeidsvoorwaarden.

Onder deze voorwaarden gaf de minister-president op 23 december 1994 aan de NV Gimvindus opdracht voor rekening van het Vlaams Gewest een bedrag van 33 miljoen frank in actuele waarde ter beschikking te stellen van de V.Z.W. Sociaal Fonds voor de Scheepsherstelling in het Antwerpse havengebied, in functie van de betalingsnoden.

Een bedrag van 19 miljoen frank zou reeds betaald zijn.

Het geld wordt aangewend op beslissing van de Raad van Bestuur van het genoemde sociaal fonds, uitsluitend voor sociale uitgaven. De Raad van Bestuur is uit de sociale partners samengesteld.

De Vlaamse regering oefent, via een waarnemer in de Raad van Bestuur, in de V.Z.W. controle uit. Ook via de waarnemer van de NV Gimvindus wordt deze controle uitgeoefend. Gimvindus is aan de Vlaamse regering verantwoording verschuldigd over de aanwending van de enveloppe. De V.Z.W. dient een volledige boekhouding bij te houden, door een revisor gecontroleerd.

Bedoelde sociale begeleiding zal uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van het Sociaal Fonds plaatsvinden, en de taak van Gimvindus zal zich strikt beperken tot de ter beschikking stelling van de gelden.

3. Repliek van de vraagsteller

De heer G. Annemans stelt vast dat ondanks het feit dat er voldoende financiële middelen voorhanden zijn, aan de werknemers toch wordt gevraagd om renteloze leningen te ondertekenen. In ruil voor de afstand van hun verhaalbaarheid ten aanzien van de gefailleerde massa, ontvangen zij vaak gedeeltelijke voorschotten. De vraagsteller vraagt hierover aan de minister-president de nodige uitleg.

De minister-president benadrukt dat de principiële beslissing van de Vlaamse regering van 23 december 1994 om voor rekening van het Vlaamse Gewest een bedrag van 33 miljoen frank ter beschikking te stellen van de V.Z.W. Sociaal Fonds voor de Scheepsherstelling een conditio sine qua non was voor de overname. Aldus werd dit bedrag onttrokken aan de gefailleerde massa. De vraagsteller vraagt tenslotte binnen welke timing de aanzuivering van de achterstallen zal geschieden.

De minister-president zal deze informatie later meedelen en stelt voor om deze aan de commissieleden over te zenden.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Welzijn en Gezondheid

Vergadering van dinsdag 9 maart 1995

Vaste verslaggever : mevrouw L. Maximus, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Peeters, Vlaams minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de invloed van hoogspanningslijnen op kanker

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Over de problematiek van de hoogspanningslijnen heb ik reeds verschillende vragen gesteld zowel in de Kamer als in de Vlaamse Raad.

Langdurige blootstelling aan extreem-lage-frequentie magnetische velden (ELF-EM velden), zoals men die bij hoogspanningslijnen en elektriciteitscentrales aantreft, werkt kanker in de hand. Dat is één van de opmerkelijke conclusies van een in november gepubliceerde studie waartoe de Vlaamse Gemeenschap de opdracht gegeven had.

In het verleden werden reeds tientallen onderzoeken gedaan naar de gezondheidseffecten van blootstelling aan ELF-EM velden. Maar nooit werden er eensluidende conclusies gepubliceerd.

1. Is de minister op de hoogte van de resultaten van dit onderzoek ?
2. De conclusie van deze studie is dat hoogspanningslijnen kanker stimuleren. Welke conclusies trekt de minister daaruit ?
3. Welke concrete maatregelen ten gunste van de slachtoffers wenst de minister te overwegen ?

2. Antwoord van de heer L. Peeters, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

De voorganger van de minister, mevrouw L. **Detiège**, heeft vorig jaar aan een beperkte expertengroep gevraagd om de recente literatuuroverzichten over dit onderwerp te bestuderen en hieruit enkele gevolgtrekkingen te maken en een advies te formuleren.

De werkgroep beschreef een aantal risico's verbonden aan de extreem-lage-frequentie elektromagnetische velden en een aantal voorzorgsmaatregelen. Vooraf stelden zij evenwel dat deze velden niet alleen worden voortgebracht door hoogspanningslijnen, maar ook door sommige huishoudtoestellen (type microgolfoven).

De minister vat deze risico's en mogelijke voorzorgsmaatregelen kort samen.

Risico's verbonden aan ELF-EM velden :

1. Rechtstreeks hinderlijke aspecten :

Hoogspanningslijnen kunnen visueel storend zijn en geluidshinder teweegbrengen. Deze fenomenen kunnen, zij het moeilijk kwantificeerbaar, effect hebben op het psychisch en sociaal welzijn van de bewoners in de buurt van een hoogspanningslijn.

2. Onrechtstreeks hinderlijk en/of fysische schadelijke effecten :

Er kunnen in de buurt van hoogspanningslijnen inductiestromen ontstaan aan het oppervlak van geleidende voorwerpen. Bij contact met deze voorwerpen kan een elektrische stroom door het lichaam gaan. Vanaf zekere waarden kunnen deze stromen schadelijk zijn voor de fysieke gezondheid van mens en dier.

3. Andere fysisch schadelijke effecten op cellulair niveau :

De experts stellen dat er uit diverse epidemiologische studies vermoedens zijn dat er ongunstige effecten mogelijk zijn op cellulair niveau. Zij stellen dat de energie van de elektromagnetische velden op zichzelf te zwak is om rechtstreeks tumoren te verwekken. Wel kunnen deze velden mogelijk "tumorbevorderend" zijn. Dit wil zeggen dat zij de werking van andere chemische carcinogenen kunnen versterken.

Uit een Deens en een Nederlands rapport komt naar voor dat er onzekerheid bestaat over het verband tussen elektromagnetische velden en het optreden van kanker. Uit de Karolinska-studie in Zweden zou alleen een discrete stijging voor leukemie bij kinderen zijn waargenomen. Indien we de cijfers over het verhoogde risico, gevonden in Zweden, zou-

den transponeren naar België, dan kan men stellen dat elektromagnetische velden verantwoordelijk zouden zijn voor één leukemie-geval, bij kinderen jonger dan 15 jaar, om de vijf jaar !

De expertengroep formuleert een aantal voorzorgsmaatregelen :

1. Op psychosociaal vlak lijkt het wenselijk de hoogspanningslijnen te plaatsen ver van de woonkernen, of ze eventueel in te graven.
2. Voor de onrechtstreeks hinderlijke effecten volstaat het grote geleidende voorwerpen te aarden.
3. Gezien de hoe dan ook beperkte rol van de elektromagnetische velden in het ontstaan van levensbedreigende aandoeningen zoals kanker bij kinderen, dringen er zich dan ook geen extra voorzorgsmaatregelen op, voor zover de **internationale** richtlijnen nageleefd worden.
4. Het wetenschappelijk onderzoek moet zich volgens de expertengroep o.m. richten op :
  - verbetering van de kankerregistratie ;
  - onderzoek naar effecten van de elektromagnetische velden door huishoudtoestellen (bv. microgolfoven, nachtstroomopslag) ;
  - onderzoek naar werknemers in de elektriciteitssector ;
  - periodische evaluatie van de internationale literatuur ;
  - case-control studies i.v.m. kankergevallen.

Dit advies van de expertengroep werd doorgegeven in september 1994 aan de Vlaamse regering, zodanig dat elk lid er rekening kan mee houden, elk op het vlak van zijn bevoegdheden.

3. Repliek van leden en antwoord van de minister

De vraagsteller vraagt of het toch niet aangewezen is de blootstellingslimieten te herzien en de suggesties van de expertengroep bij te stellen. Prof. De Ridder die aan een studie voor de federale regering meewerkte over de invloed van elektromagnetische velden op de gezondheid, heeft zijn conclusies in de laatste maanden steeds scherper gesteld. In de studie van juni 1994 voor de federale regering maakt hij nog voorbehoud over een eventueel verband tussen elektromagnetische velden en kanker. In een artikel in november 1994 beweert hij dat ELF-EM velden hoogst waarschijnlijk een kankerpromotor zijn met een relatief zwak effect. In een Engelstalig artikel van januari 1995 gaat De Ridder nog een stap verder op basis van verder onderzoek. In cellulair experimenteel onderzoek werden verschillende biologische effecten vastgesteld. De interessantste conclusies kwamen uit dierstudies : 50-60 Hz magnetische velden schijnen een kankerbevorderend of meebevorderend effect te vertonen. De Ridder vindt het aangewezen om de blootstellingslimieten te herzien.

Een lid wijst erop dat de problematiek zeer actueel is b.v. in Brugge, waar een aanvraag voor de bouw van twee nieuwe krachtige elektriciteitscentrales ingediend werd. Er moet zeer dringend duidelijkheid komen inzake de invloed van elektromagnetische velden op de gezondheid. Electrabel heeft ongetwijfeld de middelen om de hoogspanningslijnen ondergronds aan te leggen, maar is daar minder toe geneigd als er geen doorslaggevende argumenten van volksgezondheid zijn.

De minister aanvaardt de stelling dat elektromagnetische velden een meebevorderend effect op kanker hebben. Hij wil de 'co-factor' toch enigszins relativeren door hem cijfermatig in een juiste context te plaatsen. Hij wijst erop dat de aanbevelingen van de expertengroep aan de Vlaamse ministers doorgegeven werden. Wat de elektriciteitscentrales betreft, is er de aanbeveling om bij de aanleg van hoogspanningslijnen voldoende afstand te bewaren ten opzichte van woonkernen. Hij hoopt dat de bevoegde minister daarmee rekening zal houden.

De minister raadt de leden aan verder bij de federale collega navraag te doen over het rapport van juni 1994 waartoe de minister van Volksgezondheid opdracht gegeven heeft.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Welzijn en Gezondheid

Vergadering van donderdag 9 maart 1995

Vaste verslaggever : mevrouw L. Maximus, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer L. Goutry tot mevrouw W. Demeester-Dé Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de toepassing van het decreet op het georganiseerd vrijwilligerswerk op de zelfhulpgroepen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Met de goedkeuring op 10 maart 1994 van het decreet op het vrijwilligerswerk gaf de Vlaamse Raad een belangrijk signaal : vrijwilligerswerk is voor onze samenleving belangrijk en wordt daarom ook door de gemeenschap gewaardeerd.

Intussen verschenen de uitvoeringsbesluiten in het Belgische Staatsblad (10 oktober 1994).

Het is niet te verwonderen dat het decreet en het besluit grote verwachtingen wekte in de welzijns- en gezondheidssector.

Als verslaggever van de bespreking van dit decreet herinner ik mij dat de commissieleden tijdens de bespreking hoofdzakelijk oog hadden voor de belangrijke juridische en sociale consequenties van dit decreet. Misschien is dit de oorzaak dat wij een aantal aspecten van het vrijwilligerswerk uit het oog verloren. Dit geldt zeker voor de inzet van mensen in de talrijke zelfhulpgroepen die Vlaanderen telt. Hoe kunnen wij de inzet van velen naar waarde schatten ?

In de toelichting bij dit decreet op het vrijwilligerswerk wordt verwezen naar een belangrijke basisoptie die meespeelde bij het ontwerp ervan : nl. de ondersteuning van het vrijwilligerswerk via de versterking van de vrijwilligersorganisaties. Dit betekende echter niet dat daarom alle vrijwillige inzet met dit decreet wordt beschermd. Terecht stelde de minister, en ik citeer uit de toelichting : “Binnen een dergelijke breed spectrum van mogelijkheden moet echter in elk geval duidelijk het terrein worden afgebakend waarbinnen het overheidsoptreden mogelijk en aangewezen is”. Drie criteria zouden de keuze bepalen :

1. wat niet via een georganiseerd kader verloopt of erbij aansluit kan moeilijk het voorwerp van een overheidsreglementering zijn ;
2. de activiteiten moeten hoofdzakelijk hulp-, zorg- en dienstverlening tot doel hebben ;
3. het gaat om vrijwilligerswerk dat beperkt is tot de welzijns- en gezondheidszorg in zijn breedste zin.

Graag had ik de minister de volgende vragen gesteld.

1. Beantwoorden de zelfhulpgroepen aan de hier geciteerde criteria ?
2. Rechtvaardigen de soms wel sterk therapeutische doeleinden van vele zelfhulpgroepen geen ondersteuning vanwege de overheid ?
3. **Op** basis van welke elementen zouden zelfhulpgroepen erkend en eventueel gesubsidieerd kunnen worden in het kader van het decreet op het georganiseerd vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector ?

2. Antwoord van mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

Het decreet van 23 maart 1994 betreffende het georganiseerd vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector strekt er in essentie toe een erkennings- en subsidiëringsregeling in te voeren voor het autonome vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector.

Het decreet wil een kader schetsen waarin vrijwilligerswerk wordt aangemoedigd en kansen krijgt om zijn originele inbreng in het mee realiseren van sociale doelstellingen gestalte te geven. Dit doel wil men bereiken door de vrijwilligersorganisaties te erkennen en via dit kanaal de vrijwilliger een statuut te verlenen. Dit statuut biedt immers een zekere garantie voor kwaliteit, beschikbaarheid en het organiseren van een bewaking ter zake.

Artikel 5 van het decreet bepaalt dat de organisatie van het vrijwilligerswerk "de enige of hoofdzakelijke doelstelling" moet zijn.

Vrijwilligerswerk betreft in essentie activiteiten die zich onderscheiden van en/of complementair zijn aan activiteiten die gewoonlijk door professionelen worden verricht en die in een gestructureerd verband niet verplicht en onbezoldigd worden uitgevoerd door natuurlijke personen die zich inzetten voor het welzijn en de gezondheid van individuen of groepen.

Wat de zelfhulpgroepen betreft ben ik van oordeel dat ze als zodanig niet direct gecreëerd zijn om de vereiste ondersteuning te bieden aan vrijwilligers die zich inzetten voor derden en dat de gehanteerde methode, met name het lotgenotencontact of de onderlinge steun en bijstand, een andere aanpak is.

Met dit doel werd in 1985 de V.Z.W. Trefpunt Zelfhulp opgericht en gesubsidieerd om de zelfhulpgroepen te begeleiden bij het opstarten en uitbouwen van een specifieke zelfhulpwerking.

Een aantal zelfhulpgroepen en zelfhulporganisaties hebben evenwel een bezwaarschrift ingediend tegen het voornemen hen geen erkenning te verlenen in het kader van het decreet op het georganiseerd autonoom vrijwilligerswerk. Zij stellen dat zij wel degelijk vrijwilligerswerk organiseren dat derden ten goede komt en dat zij het stadium van de zelfhulpwerking in strikte zin voorbij zijn.

Deze bezwaarschriften worden momenteel onderzocht, evenals de vraag of Trefpunt Zelfhulp wel een toereikend antwoord is op de nood aan erkenning en ondersteuning van de zelfhulpgroepen dan wel of dit in een meer aangepast kader dient te gebeuren.

Trefpunt Zelfhulp en een aantal zelfhulporganisaties werden op 6 februari op mijn kabinet ontvangen. Hun hoofdbekommernis is erkenning te krijgen vanwege de overheid voor het waardevolle werk dat zij verrichten. Via een formele erkenning in het kader van het vrijwilligerswerk hopen ze ook in aanmerking te kunnen komen voor allerlei financiële voordelen (belastingvrijstelling giften, Nationale Loterij, . . .). De waardering van het werk van zelfhulpgroepen kan evenwel op andere manieren gebeuren. Met dit doel is onder meer het Trefpunt Zelfhulp opgericht dat jaarlijks een subsidie van 5 miljoen frank ontvangt. Trefpunt Zelfhulp besteedt daarvan een groot deel aan wetenschappelijk onderzoek over de mogelijkheden van ondersteuning van zelfhulpgroepen.

Zelfhulpgroepen of -organisaties worden a priori niet uitgesloten voor erkenning binnen het vrijwilligersdecreet. Essentiële voorwaarden zijn echter dat zij alle formele voorwaarden inzake vorming, verzekering, herenovereenkomst met vrijwilligers naleven en tevens beantwoorden aan het doel van het vrijwilligerswerk, met name zich belangeloos inzetten voor derden. Dit kan maar in de mate dat zij zich verder ontplooid hebben en het louter lotgenotencontact ontgroeid zijn. Dit betekent dat dossier per dossier zal worden beoordeeld. Elke aanvrager heeft de gelegenheid gekregen het voorlopig negatief advies van de administratie te weerleggen. Zij kunnen indien zij dit wensen zelf gehoord worden. Op basis van het verslag van de administratie zal ik dan een beslissing nemen.

3. Replik van de vraagsteller en antwoord van de minister

De zelfhulpgroepen vragen niet zozeer om middelen, maar wel om maatschappelijke waardering, bevestigt het lid. Hij is verheugd over het antwoord van de minister waaruit hij opmaakt dat de zelfhulpgroepen als categorie niet per definitie uitgesloten worden van de erkenning als vrijwilligersorganisatie. Voor elke aanvraag van een zelfhulpgroep zal dus apart onderzocht worden of de zelfhulpgroep als vrijwilligerswerk beschouwd kan worden. Bepaalde zelfhulpgroepen zijn uitgroeid tot zelfhulporganisaties waar mensen die aanvankelijk voor zichzelf bij de zelfhulpgroep aangesloten waren, nu als vrijwilliger anderen gaan helpen vanuit hun ervaring. Volgens het lid zullen die organisaties niet van een erkenning als vrijwilligersorganisatie uitgesloten kunnen worden.

Als Trefpunt Zelfhulp te veel middelen aan wetenschappelijk onderzoek besteed, moet daar misschien enige bijsturing gebeuren. Dat is echter niet de bevoegdheid van de overheid. Het lid wil zich wel hoeden voor kritiek op Trefpunt Zelfhulp, want hij erkent het vele nuttige werk van de organisatie.

De minister beaamt dat. Het wetenschappelijk werk geeft Trefpunt Zelfhulp de middelen om zelfhulpgroepen bij hun oprichting te ondersteunen.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Welzijn en Gezondheid

Vergadering van donderdag 9 maart 1995

Vaste verslaggever : mevrouw L. Maximus, secretaris van de commissie

- Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de reiskostenvergoeding voor de consultants van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbank

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Op 16 september 1994 verzond de federale minister van Justitie een circulaire aan de procureurs-generaal, waarbij werd medegedeeld dat de reiskosten van de vaste afgevaardigden bij de Jeugdbescherming niet meer terugbetaald zouden worden. De minister van Justitie bevestigde dit aan collega J. Vandeurzen in de Kamer.

Op 25 januari 1995 stelde de heer J. Vandeurzen in deze commissie daarover een vraag om uitleg. De minister bevestigde het antwoord van de minister van Justitie en verklaarde dat de grond van de zaak op beide niveaus, het federale en het regionale, uitgeklaard zou moeten worden. De opdrachten van de consultants zouden in de toekomst bij decreet gewijzigd moeten worden en de minister zou de leden van de commissie daarover raadplegen.

Op een actuele vraag van collega J. Vandeurzen van 23 februari in de Vlaamse Raad, antwoordde de minister dat zij de consultants een omzendbrief zou sturen om hun werk te laten voortzetten inzake het maatregelenrecht en om hen gerust te stellen in verband met de terugbetalingen. De Vlaamse Gemeenschap zou ook die kosten op zich nemen. Daar bevestigde de minister opnieuw dat de decreetgeving en de federale wetgeving aangepast moeten worden om een duidelijk onderscheid te maken tussen de taken en de bevoegdheden van de federale regering enerzijds en de Vlaamse Gemeenschap anderzijds. Toch is deze oplossing nog niet duidelijk voor de consultants. Het maatregelenrecht bevat immers niet de uitvoering van burgerlijke zaken, hoewel dit meer dan 50 percent van het opdrachtenpakket van de sociale dienst omvat.

Daarom had ik de minister graag enkele bijkomende vragen gesteld :

1. Is het de bedoeling van de minister de maatschappelijke onderzoeken in burgerlijke zaken uit het takenpakket van de consultants te lichten via een wijziging van het gerechtelijk wetboek en het decreet ?
2. Is het de bedoeling van de minister opnieuw de verplaatsingskosten voor burgerlijke zaken te betalen via de Vlaamse Gemeenschap, met mogelijk verhaal op Justitie ?
3. Is het de bedoeling dat de consultants zich op termijn niet meer hoeven bezig te houden met sociale enquêtes, ook in burgerlijke dossiers, en dat de sociale enquêtes toevertrouwd worden aan de privé-sector ? Beseft de minister in dit verband dat privé-experts niet op dezelfde sociaal verantwoorde wijze kunnen werken als de sociale consultants ?
4. Welke timing stelt de minister voor om de zaak decretaal te regelen ? In hoeverre is er een consensus met de federale minister ? Waar zitten de eventuele knelpunten ?

2. Antwoord van mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

1. Het lag in mijn bedoeling om een ontwerpdecreet tot wijziging van de gecoördineerde decreten inzake de bijzondere jeugdbijstand van 4 april 1990 ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering om zo spoedig mogelijk het advies van de Raad van State te kunnen vragen. Met de vervroegde parlementsverkiezingen in het vooruitzicht zal het echter aan mijn opvolger zijn om dit te doen.

De sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbanken zullen opdrachten blijven uitvoeren inzake burgerlijke zaken. Er zal echter voorrang gegeven moeten worden aan de opdrachten inzake maatregelenrecht, wat hun eigenlijke taak is. Voorstellen tot wijziging van het gerechtelijk wetboek behoren niet tot mijn bevoegdheid. Het is zeer belangrijk dat de decreetswijziging en de wetswijziging samen doorgevoerd worden.

2. Ik gaf mijn administratie de opdracht om de vermelde verplaatsingskosten te vergoeden en ze nadien inderdaad terug te vorderen van het ministerie van Justitie.

3. Het is niet de bedoeling om de opdrachten inzake burgerlijke zaken niet langer te laten uitvoeren door de consultants van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap bij de jeugdrechtbanken. Zoals ik reeds antwoordde moet voorrang worden gegeven aan de opdrachten inzake maatregelenrecht.

4. Er moet zo vlug mogelijk een ontwerpdecreet worden voorgelegd aan de Vlaamse regering, zodat enkele weken na dien een advies aan de Raad van State gevraagd kan worden. Ik heb de administratie de opdracht gegeven het ontwerpdecreet voor te bereiden, zodat mijn opvolger het onmiddellijk aan de volgende regering kan voorleggen.

3. Opmerkingen van een ander lid

Een lid acht het belangrijk dat de betrokkenen een signaal krijgen dat er simultaan aan een decreetswijziging en een wetswijziging gewerkt wordt.

De fractie van het lid heeft helemaal niet de bedoeling de sociale enquêtes in burgerlijke zaken aan de privé-sector uit te besteden. Ze meent wel dat een oplossing gezocht moet worden voor de overbelasting van de betrokken consultants.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van dinsdag 21 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer R. Deswaene, secretaris van de commissie

- Vraag om uitleg van de heer J. Tavemier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de uitvoering van het HOBU-decreet

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

In het kader van de uitvoering die op het terrein gegeven wordt aan het HOBU-decreet, is het belangrijk zicht te krijgen op die uitvoering.

Kan de minister een overzicht geven van de reeds besliste of geplande fusies van hogescholen bekeken onder meer van uit het oogpunt van :

1. de grootte van de nieuwe hogescholen ;
2. het al dan niet netoverschrijdend karakter ervan ;
3. het al dan niet multi-disciplinair karakter ervan ;
4. de geografische uitgestrektheid van de hogescholen ;
5. de inspraak die het personeel en de studenten hebben gehad bij de totstandkoming van de nieuwe hogescholen.

De vraagsteller merkt ook op dat, tegen de geest van het HOBU-decreet in, een aantal hogescholen geneigd zijn om hoge inschrijvingsgelden te vragen. Hij vraagt de mening van de minister hieromtrent.

2. Antwoord van de minister

Om een goed zicht te krijgen op de uitvoering van het HOBU-decreet, en meer in het bijzonder op de besliste of geplande fusies, heeft de minister de koepels van het hoger onderwijs en de ARGO op 15 maart 1995 verzocht hem de stand van zake mee te delen.

De antwoorden werden verwerkt in gedetailleerde tabellen die de minister de leden ter beschikking stelt. Vervolgens geeft de minister volgende samenvattende toelichting.

1. Aantal hogescholen

Op dit ogenblik zijn er 23 fusies gepland/beslist.

Vijf instellingen zijn niet betrokken in een fusie:

- * Economische Hogeschool Sint-Aloysius, Brussel
- * Industriële Hogeschool Groep T, Leuven
- * Handelshogeschool Antwerpen, Antwerpen
- * Katholieke Vlaamse Hogeschool, Antwerpen
- * Katholiek Vormingscentrum voor Maatschappelijk Werk, Gent

Deze instellingen behoren alle tot het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Hierna volgt een overzicht van de fusies, met vermelding van het aantal instellingen die bij de fusie zijn betrokken:

Hogeschool voor Economisch en Grafisch Onderwijs: 2

Hogeschool Sint-Lukas Brussel: 2

Katholieke Hogeschool Poststraat-Pamas: 2

Provinciale Hogeschool Oost-Vlaanderen: 2

Katholieke Hogeschool Brussel: 3

Paramedische Hogeschool Oost-Vlaanderen: 3

Katholieke Hogeschool Mechelen: 4
 Vlaamse Autonome Hogeschool Limburg: 4
 Normaalonderwijs Oost-Vlaanderen: 5
 Hogeschool van de Provincie Antwerpen: 5
 Katholieke Hogeschool Brugge-Oostende: 5
 Katholieke Hogeschool Leuven: 6
 Provinciale Hogeschool Limburg: 6
 Vlaamse Autonome Hogeschool West-Vlaanderen: 7
 Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen: 7
 Hogeschool voor Wetenschappen en Kunst: 8
 Katholieke Hogeschool Oost-Vlaanderen: 8
 Katholieke Hogeschool Limburg: 9
 Katholieke Hogeschool Kempen: 10
 Karel de Grote Hogeschool: 12
 Vlaamse Autonome Hogeschool Oost-Vlaanderen: 12
 Vlaamse Autonome Hogeschool Brabant: 13
 Vlaamse Autonome Hogeschool Antwerpen: 14

2. Aantal studenten

De grootte van de 23 fusiehogescholen varieert van 500 studenten tot 8300 studenten.

* 500 - 1000 studenten	3 hogescholen
* 1000 - 1500 studenten	2 hogescholen
* 1500 - 2000 studenten	2 hogescholen
* 2000 - 2500 studenten	2 hogescholen
* 3000 - 3500 studenten	3 hogescholen
* 3500 - 4000 studenten	2 hogescholen
* 4000 - 4500 studenten	4 hogescholen
* 4500 - 5000 studenten	1 hogeschool
* 6000 - 7000 studenten	3 hogescholen
* + 8000 studenten	1 hogeschool

De grootte van de vijf hogescholen die niet betrokken zijn in een fusie varieert van 780 studenten tot 2800 studenten.

* 500 - 1000 studenten	1 hogeschool
* 1000 - 1500 studenten	2 hogescholen
* 1500 - 2000 studenten	1 hogeschool
* 2500 - 3000 studenten	1 hogeschool

3. Netoverschrijdend karakter

Bij deze 23 hogescholen, komen er 17 tot stand via fusie tussen uitsluitend instellingen van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Twee hogescholen zijn ontstaan uit uitsluitend instellingen van het provinciaal onderwijs.

Eén hogeschool komt voort uit uitsluitend het Gemeenschapsonderwijs.

Bij de vorming van de volgende 5 hogescholen, waren instellingen uit verschillende netten betrokken:

1. Vlaamse Autonome Hogeschool Oost-Vlaanderen:
ARGO + stedelijk
2. Vlaamse Autonome Hogeschool Brabant:
ARGO, provincie en gesubsidieerd vrij
3. Vlaamse Autonome Hogeschool Antwerpen:
ARGO + stedelijk
4. Vlaamse Autonome Hogeschool West-Vlaanderen:
ARGO, provincie en gesubsidieerd vrij
5. Hogeschool van de Provincie Antwerpen:
provincie en gesubsidieerd vrij
4. Multi-disciplinair karakter

Bij de 23 fusie-hogescholen, is er één hogeschool die slechts één studiegebied heeft. Drie hogescholen hebben twee studiegebieden, en nog drie hogescholen hebben drie studiegebieden.

De andere hogescholen hebben ten minste vier studiegebieden:

- * 4 studiegebieden : 3 hogescholen
- * 5 studiegebieden : 5 hogescholen
- * 6 studiegebieden : 5 hogescholen
- * 9 studiegebieden : 2 hogescholen
- * 10 studiegebieden : 1 hogeschool

Van de vijf hogescholen die niet betrokken zijn in een fusie, hebben er vier één studiegebied. De vijfde hogeschool heeft drie studiegebieden.

5. Geografische uitgestrektheid

Van de 23 fusiehogescholen, zijn er 9 hogescholen die slechts één vestiging hebben.

12 hogescholen hebben meer dan één vestiging binnen dezelfde provincie :

- * 3 hogescholen met twee vestigingen
- * 5 hogescholen met drie vestigingen
- * 4 hogescholen met vier vestigingen

Het grondgebied van 2 hogescholen strekt zich uit over meer dan één provincie:

- * één hogeschool is gevestigd in twee provincies, met één vestiging in elke provincie
- * één hogeschool is gevestigd in drie, aan elkaar grenzende provincies; deze hogeschool heeft vier vestigingen

De vijf hogescholen die niet betrokken zijn in een fusie, zijn elk gevestigd in één vestiging.

6. Inspraak van de studenten

De minister moet erkennen dat de inspraak van studenten en personeel in de gerealiseerde fusies meestal zeer beperkt is gebleven, wat hij ten zeerste betreurt.

7. Inschrijvingsgelden

De minister erkent dat het tegen de geest van het HOBU-decreet indruist om hoge inschrijvingsgelden te vragen, maar hij moet ook hier toegeven dat bepaalde hogescholen inderdaad geneigd zijn om het maximaal inschrijvingsgeld te vragen. Aangezien de inschrijvingsgelden mee aangewend moeten worden om de sociale voorzieningen van de hogescholen te ondersteunen, dienen de nadelen ervan wel genuanceerd te worden. Het behoort tot de opdracht van de regeringscommissarissen om na te gaan of de hogescholen deze inschrijvingsgelden effectief aanwenden voor de ondersteuning

van de sociale voorzieningen. De minister voegt er nog aan toe dat op basis van de momenteel beschikbare gegevens niet veralgemeend mag worden dat alle hogescholen een maximaal inschrijvingsgeld zouden vragen.

3. Repliek

De vraagsteller verheelt niet dat hij het ten zeerste betreurt dat bepaalde hogescholen geneigd zijn om een hoog inschrijvingsgeld te vragen, en dat zij de financieringsmethode van de hogescholen hiervoor als argument invoeren.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

Vergadering van dinsdag 21 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer J. Van Hauthem, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer J. Tavemier tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over leasingovereenkomsten afgesloten door de gemeenten.

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer J. Tavemier stipt aan dat het voorwerp van deze vraag om uitleg, namelijk de leasingformule bij de gemeenten, nooit echt ten gronde werd uitgediept.

Spreker merkt op dat door verschillende financiële instellingen bij de gemeenten de formule van leasingovereenkomsten wordt gepromoot. Oorspronkelijk ging het over onroerende leasing, daarna over roerende leasing en nu worden zelfs leasinglijnen geopend door de gemeenten.

Het lid wijst erop dat er zich hierbij wellicht niet onmiddellijk problemen stellen in verband met de beslissing tot het aangaan van die overeenkomsten, maar wel in verband met de uitvoering of de aankoop van de beoogde werken, goederen of diensten.

Spreker stelt vast dat de formule van de leasingovereenkomsten vaak financiële engagementen betreft over meerdere jaren en een vrij dure formule is (toezichtspremies) die vooral aangewend wordt voor de oprichting van infrastructuur, gebouwen (onroerende leasing). Thans wordt vooral promotie gemaakt voor roerende leasingovereenkomsten. Spreker refereert naar het tijdschrift van het Gemeentekrediet, dat de leasinglijn aanbeveelt als een soepel economisch instrument. Hierbij rijzen een aantal kritische vragen.

Het lid vernam van de minister graag een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Hoe verloopt het toezicht van de gemeenteraden op het afsluiten van deze leasingovereenkomsten ? Spreker benadrukt het belang van een democratische controle hierop, als element van een transparant gemeentelijk beleid. In hoeverre wordt deze formule van financiering toegepast ? Werden reeds overeenkomsten geschorst of vernietigd ?

2. Vermits de meeste leasingovereenkomsten worden afgesloten met het Gemeentekrediet dienen ook door deze financiële instelling regels in acht te worden genomen bij de toewijzing. Gelden hier onverminderd de regels van de overheidsopdrachten ?

3. Op welke manier hebben de gemeenteraadsleden de mogelijkheid de afwikkeling van de werken en de aankopen te volgen ? De vraagsteller wijst erop dat tussen de afsluiting van de leasingovereenkomst (roerende en onroerende) en de eindafrekening, de gemeenteraadsleden de mogelijkheid moeten hebben de afwikkeling van de werken en de aankopen op te volgen, vermits intussentijd de kosten kunnen oplopen. Hoe staat het bijvoorbeeld met de beslissing over meerwerken, wijzigingen in het lastenboek, opvolging van de facturen, werfverslagen ?

Deze democratische controle moet bijsturingen door de gemeenteraad mogelijk maken, teneinde budgettaire ontsporingen te vermijden. De vraagsteller benadrukt dat de responsabilisering van het College van Burgemeester en Schepenen ter zake duidelijk dient te worden gesteld, teneinde het lichtvaardig afsluiten van leasingovereenkomsten te voorkomen.

Tevens stipt de vraagsteller aan dat gelet op de succesvolle weerklank van onroerende, roerende leasingovereenkomsten, in leasinglijnen inzake het controlerecht van de gemeenten hierop regels dienen vastgelegd en voldoende informatie verstrekt. Hoe is het administratief toezicht ter zake geregeld, gelet op de budgettaire impact van deze leasingovereenkomsten op de gemeentebegrotingen gedurende meerdere jaren ?

4. Hoe geschiedt de boekhoudkundige verwerking : bij het afsluiten van het contract, in de loop van de uitvoering en bij de eindafrekening ?

2. Antwoord van de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden

De minister stelt dat de vraag om uitleg van de heer J. Tavemier veel omvattend en op een aantal punten ook technisch is. De minister stelt aan de leden van de commissie een omstandige : "technische nota met betrekking tot leasingovereenkomsten gesloten door de gemeenten" ter beschikking.

In deze nota wordt op de verschillende elementen van de vraag uitvoerig ingaan. Bij wijze van algemene inleiding vermeldt de minister slechts de bijzondere elementen.

Op verzoek van de minister wordt deze technische nota als bijlage van het verslag opgenomen,

2.1. Administratief toezicht

De minister stipt aan dat zoals ook gesteld bij de bespreking van het decreet van 28 april 1993 inzake het administratief toezicht op de gemeenten, leasingverrichtingen door de Raad van State worden gekenmerkt als "uitgestelde verwervingen".

Zij vallen bijgevolg onder het algemeen administratief toezicht.

Dat betekent dat de gemeenteraadsbesluiten vermeld worden op de zogenaamde lijst die naar de provinciegouverneur moet worden gestuurd. Als de waarde van de leasing hoger is dan 10 miljoen frank moeten de besluiten zelf naar de gouverneur worden gestuurd. De gouverneur kan de besluiten schorsen. In dat geval beslist de gemeenteraad opnieuw. De raad kan het geschorste besluit ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen. De Vlaamse regering is bevoegd voor eventuele vernietigingen.

2.2. Aantal leasingovereenkomsten

De minister beaamt dat de leasingformule een ruim succes kent wanneer het belangrijke grote investeringen betreft. In de periode 1990-1993 (4 jaar) werden er voor 15,4 miljard frank projecten uitgevoerd, waarvan 10 miljard frank voor rustoorden en service-flats.

Het overgrote gedeelte van de leasingcontracten wordt gesloten met het Gemeentekrediet.

Voor de gemeenten valt zulk contract niet onder de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten. Als publiek rechtspersoon moet het Gemeentekrediet wel zelf de wetgeving op de overheidsopdrachten toepassen wanneer het opdrachten ten behoeve van de gemeenten uitvoert. De toepassing van die wet wordt dus verschoven naar het Gemeentekrediet. De gemeente delegeert aan een publieke rechtspersoon.

2.3. Procedure

De minister benadrukt dat de beslissingen inzake leasingcontracten worden genomen door de gemeenteraad.

De uitvoeringsmodaliteiten zijn de bevoegdheid van het College van Burgemeester en Schepenen.

Alle documenten in verband met de leasing vallen uitdrukkelijk onder het inzagerecht van de gemeenteraadsleden. Krachtens artikel 84 van de Nieuwe Gemeentewet kunnen zij ook mondelinge en schriftelijke vragen stellen. De documenten vallen ook onder de openbaarheid van bestuur, zoals gewaarborgd door artikel 32 van de Grondwet.

2.4. Boekhouding

Wat de boekhoudkundige verwerking betreft, verwijst de minister naar de omstandige technische nota die als bijlage is opgenomen.

3. Repliek

De heer J. Tavemier prijst de openbaarheid van bestuur, die door de minister met betrekking tot de onroerende en roerende leasingovereenkomsten en leasinglijnen wordt gegarandeerd door de diverse reglementeringen. Nochtans attendeert de vraagsteller de minister erop, dat het merendeel van deze documenten niet op het ogenblik van het aangaan van de leasingovereenkomst, bij de gemeenteontvanger berusten (bijvoorbeeld rekeningen die hem post factum worden opgestuurd door het Gemeentekrediet). Tussentijds stellen zich wel problemen inzake controle.

Inzake de leasinglijnen blijft de vraagsteller in het ongewisse over het juiste tijdstip van de totstandkoming ervan. Wordt aan het College van Burgemeester en Schepenen een delegatie gegeven tot de opening van deze leasinglijn ? De minister repliceert als volgt. Over de opening van een leasinglijn dient de gemeenteraad zich uit te spreken.

Inzake de invulling van deze kredietopening vraagt de heer J. Tavernier nadere toelichting.

Hierop repliceert een lid, dat in deze aangelegenheid inderdaad een volmacht wordt gegeven aan het schepencollege.

De minister belooft hierover bijkomende schriftelijke informatie aan de vraagsteller.

De vraagsteller dankt de minister voor zijn omstandig en gedetailleerd antwoord.

BIJLAGE

Technische nota met betrekking tot leasingovereenkomsten gesloten door de gemeenten

TECHNISCHE NOTA MET BETREKKING TOT LEASINGOVEREENKOMSTEN GESLOTEN DOOR DE GEMEENTEN.

1. Toezicht

a) Leasingovereenkomsten vallen onder het algemeen administratief toezicht zoals geregeld in de artikelen 28 tot en met 33 van het decreet van 28 april 1993 houdende regeling, voor het Vlaamse Gewest, van het administratief toezicht op de gemeenten.

De Raad van State heeft leasingovereenkomsten gekenmerkt als "uitgestelde verwervingen".

Artikel 29, 4 van het decreet bepaalt dat van de besluiten van de gemeenteraad betreffende de verwervingen en vreemdingen van onroerende goederen, waarvan de waarde hoger is dan 10 miljoen frank een voor eensluidend verklaard afschrift naar de provinciegouverneur moet gestuurd worden binnen een termijn van 20 dagen, ingaand de dag volgend op het treffen van het besluit.

Dit geldt dus eveneens voor leasingcontracten van meer dan 10 miljoen frank.

Voor contracten met een waarde lager dan 10 miljoen frank, volstaat een eenvoudige lijstvermelding (cfr. artikel 28).

Indien de gouverneur een gemeenteraadsbesluit schorst, dan kan de gemeenteraad het besluit ofwel intrekken ofwel gemotiveerd rechtvaardigen. De Vlaamse regering heeft de vernietigingsbevoegdheid.

b) Vooral voor grote, omvangrijke werken wordt de leasingsformule meer en meer gebruikt.

De administratie Binnenlandse Aangelegenheden heeft op basis van door de gouverneur verstrekte informatie een overzicht gemaakt van de onroerende leasingprojecten (OLP) waartoe gemeenten en/of OCMW's hebben beslist. De periode bestrijkt grosso modo de jaren 1990 tot en met 1993.

Daaruit blijkt dat in de periode 1990 tot en met 1993 er in de 5 Vlaamse provincies onroerende leasingprojecten werden uitgevoerd voor een totaal bedrag van 15,4 miljard frank.

Voor de bouw van rustoorden en service-flats samen werd een bedrag van ongeveer 9,984 miljard frank geïnvesteerd via leasing of 64,8% van het totaal bedrag aan leasingprojecten. Dit heeft uiteraard ook te maken met het feit dat de lokale besturen voor dergelijke projecten overheidssubsidies krijgen.

In de sector administratie (administratieve centra, brandweer, politie, . . .) werd voor 2,3 miljard geleasd, of 15 percent van het totaal.

Wat cultuur (bibliotheken, polyvalente ruimtes, . . .) betreft werd 1,8 miljard frank door OLP gerealiseerd, of 11,6 percent.

Voor sociale woningbouw werd 616,8 miljoen frank gereserveerd via OLP, of 4 percent.

Voor sportinfrastructuur werd 518,6 miljoen frank uitgetrokken.

c) — In 1991 heeft de gouverneur van Antwerpen één gemeenteraadsbeslissing betreffende roerende leasing geschorst.

— Bij besluit van 27 februari 1992 heb ik de besluiten van het college van burgemeester en schepenen van Antwerpen van 13 mei 1991 en 5 september 1991 waarbij respectievelijk het bestek en de gunningswijze werd vastgesteld van de opdracht tot plaatsing van 270 parkeerautomaten met bijhorende leveringen en diensten via leasing en deze opdracht, uitgebreid tot 500 parkeerautomaten, werd gegund aan de NV Rauwers-Controle uit Brussel, vernietigd.

— In 1994 heeft de gouverneur van Oost-Vlaanderen een drietal gemeenteraadsbeslissingen betreffende onroerende leasingovereenkomsten geschorst.

2. Wet op de overheidsopdrachten

Een gemeente kan een leasingovereenkomst sluiten met om het even welke financiële instelling. Uit de bekomen gegevens blijkt dat het overgrote deel van de leasingcontracten wordt gesloten met het Gemeentekrediet van België.

Het Gemeentekrediet wordt, zowel door de rechtsleer als door de Raad van State, en ondanks zijn privaatrechtelijke vorm, aangezien als een publiekrechtelijk rechtspersoon.

De rechtspraak van de Raad van State heeft tot gevolg dat onroerende leasings die de gemeente sluit met het Gemeentekrediet **niet** vallen onder de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten omdat het KB van 18 mei 1981 betreffende de promotieovereenkomsten daartoe vereist dat de leasingnemer (of promotor) een privaatrechtelijk rechtspersoon is.

De wetgeving betreffende de overheidsopdrachten is derhalve voor de gemeenten niet van toepassing wanneer zij een leasingovereenkomst sluiten met het Gemeentekrediet. Evenmin moet de gemeente een beroep doen op de mededinging in de zin van die wetgeving : aanbestedingen of offerteaanvragen zijn dus niet vereist.

Wel vestig ik er de aandacht op dat ten gevolge van het publiekrechtelijk statuut van het Gemeentekrediet die instelling de wetgeving op de overheidsopdrachten zelf moet toepassen wanneer ze opdrachten ten behoeve van de gemeente uitbesteedt.

Voor privaatrechtelijke rechtspersonen worden leasingovereenkomsten wel aangezien als "promotieovereenkomsten" in de zin van het KB van 18 mei 1981 betreffende de gunning van overheidsopdrachten bij wijze van een promotieovereenkomst.

Het Gemeentekrediet (GKB) zelf heeft in de procedure een aantal controles ingebouwd:

a) Intern

— de Dienst kredieten openbare sector en grote ondernemingen wordt gecontroleerd door de afdeling "interne audit" en de procedures werden overgemaakt ten behoeve van het College van Commissarissen (Raad van toezicht).

— de regeringscommissarissen (Ministerie van Financiën en Ministerie van Binnenlandse Zaken) kunnen een controle uitvoeren.

b) Extern

— in eerste instantie wordt het GKB door het lokaal bestuur gecontroleerd daar in de leasingovereenkomst het respect van de wetgeving op de overheidsopdrachten een bindende **clausule** is. Deze controle gebeurt effectief aangezien het lokaal bestuur bij de procedure betrokken wordt.

— elke inschrijver waakt over het naleven van de procedure teneinde niet geschaad te worden in zijn rechten. Desgevallend richt hij zich tot de Raad van State. Ik wijs erop dat de invoering van de procedure in kortgeding bij de Raad van State de inschrijvers gevoelig versterkt bij hun controle.

3. Procedure

Inzake gemeentelijke opdrachten liggen de respectieve bevoegdheden van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en schepenen vervat in de artikelen 234 tot en met 237 van de Nieuwe Gemeentewet.

Indien het gaat om een "gewone" leasing, die niet valt onder toepassing van de wet op de overheidsopdrachten (in casu voor contracten met het Gemeentekrediet), dan is er sprake van een uitgestelde aankoop, waarvoor de principes zoals vervat in de Nieuwe Gemeentewet van toepassing zijn, nl. de gemeenteraad neemt de beslissing en het college voert de beslissing uit.

Artikel 234 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad de wijze kiest waarop de opdrachten voor aanname van werken, leveringen en diensten worden gegund en stelt de voorwaarden vast.

Artikel 236 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalt dat het college van burgemeester en schepenen de procedure instelt en de opdracht gunt. Het kan aan de overeenkomst iedere wijziging aanbrengen die het bij de uitvoering nodig acht, in zover hier geen bijkomende uitgaven van meer dan 10 percent voortvloeien.

Wanneer wijzigingen slechts van ondergeschikte aard zijn en als zodanig geen aanpassing van het contract inhouden zoals bv. het overschrijden van de vermoedelijke hoeveelheden, ressorteert de beslissing daarover onder de uitvoeringsbevoegdheid van het college.

Hebben de wijzigingen daarentegen betrekking op de op de opdracht toepasselijke technische of bijzondere administratieve contractuele bepalingen, zodat zij de facto een nieuwe vaststelling van de op de opdracht toepasselijke voorwaar-

den inhouden, dan komt de bevoegdheid om tot dergelijke wijzigingen te besluiten in principe slechts toe aan de overheid, die binnen de grenzen van haar bevoegdheid, de oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht heeft vastgesteld, in casu de gemeenteraad. Niettemin bestaan op deze regel enkele uitzonderingen :

— wijzigingen die geen meemitgave van meer dan 10 percent meebrengen en die daarenboven geen afbreuk doen aan de essentiële bepalingen en voorwaarden van de opdracht, zoals de aard en de conceptie van het werk, kunnen steeds zelfstandig door het college van burgemeester en schepenen worden aangebracht, zelfs indien de oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht door de gemeenteraad werden vastgesteld.

Het betreft hier een eigen bevoegdheid waarvoor het college geen delegatie nodig heeft.

De bijkomende uitgaven van maximaal 10 percent duiden op de som van alle aan te brengen wijzigingen; de basis is het bedrag van de gekozen aanbieding, offerte of inschrijving;

— in spoedeisende gevallen die voortvloeien uit niet te voorziene omstandigheden heeft het college van burgemeester en schepenen het recht om op eigen initiatief aan elke opdracht, ook al werden de oorspronkelijke voorwaarden ervan vastgesteld door de gemeenteraad, iedere wijziging aan te brengen die het noodzakelijk acht, en dit ongeacht het bedrag van de bijkomende uitgaven;

— de wijzigingen aan een opdracht, waarvan de oorspronkelijke voorwaarden door het college werden vastgesteld op grond van een naar het bedrag van de opdracht tot een bepaald maximum begrensde delegatie, die zodanige meeruitgaven impliceren dat het bij de delegatie bepaalde maximumbedrag zou worden overschreden en die bovendien niet gendoodzaakt worden door dringende en niet te voorziene omstandigheden, kunnen enkel door de gemeenteraad worden aangebracht.

De leiding der werken en het toezicht op de uitvoering ervan zijn bij artikel 123, 2° en 5° van de nieuwe gemeentewet exclusief aan het college toevertrouwd, als de wet op de overheidsopdrachten van toepassing is. Indien de wet op de overheidsopdrachten niet van toepassing is dan dient contractueel bepaald te worden of het gemeentebestuur (in de vorm van het college van burgemeester en schepenen) een controlerecht mag uitoefenen.

Aan dit recht ontleent het college o.m. de bevoegdheid om het aanvangsbevel te geven, om eventueel de schorsing van de werken te bevelen, om keuringen te bevelen, de werken voor oplevering te aanvaarden, om sancties en boeten op te leggen aan de in gebreke gebleven aannemer of leverancier en zelfs om maatregelen van ambtswege te treffen zoals het verbreken van de opdracht, de uitvoering van werken in eigen beheer of het aangaan van overeenkomsten met derden op kosten en risico van de in gebreke gestelde aannemer of leverancier wanneer dit uitdrukkelijk in de voorwaarden van de opdracht voorzien is.

De opvolging van de facturen behoort tot de bevoegdheid van het college. De gemeenteontvanger betaalt, nadat hij de betalingsmandaten heeft onderzocht.

Om de afwikkeling van het dossier te volgen kunnen de gemeenteraadsleden een beroep doen op hun recht van inzage, zoals dit bepaald wordt in artikel 84 van de Nieuwe Gemeentewet.

Het is evident dat dossiers voor werken, leveringen en diensten voor de gemeente van gemeentelijk belang zijn en bijgevolg ter inzage moeten zijn.

In § 3 van artikel 84 is ook bepaald dat de gemeenteraadsleden het recht hebben aan het college van burgemeester en schepenen mondelinge en schriftelijke vragen te stellen. Het reglement van orde bepaalt de voorwaarden waaronder dit recht wordt uitgevoerd.

Tenslotte bepaalt artikel 32 van de grondwet dat ieder het recht heeft elk bestuursdokument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet of het decreet.

4 Boekhoudkundige regeling

— Bij het afsluiten van het contract worden twee boekingen verricht: de boeking van het totale bedrag aan enerzijds de debetzijde van de algemene rekening met nr. 05101 en anderzijds aan de creditzijde van de algemene rekening met nr. 05102.

— Tijdens de uitvoering van de werken geschiedt er geen enkele boeking.

— Bij de voorlopige oplevering, die kan beschouwd worden als de consolidatie van de leasingschuld vinden volgende boekingen plaats:

1. Budgettaire boekhouding.

Uitgaven :

748-51 : vastlegging van de uitgave (bv. 10.000.000)
aanrekening van de uitgaven (bv. 9.250.000)

Ontvangsten :

961-53 : vaststelling van het invorderingsrecht (10.000.000)

Bedragen : De vastlegging van de uitgave en de vaststelling van het invorderingsrecht gebeuren voor het zo exact mogelijk bedrag. Meestal zal het definitief bedrag nog niet gekend zijn bij de voorlopige oplevering. Om te vermijden dat er achteraf bijkomende vastleggingen en vaststellingen moeten gebeuren kan er hier met een zekere marge rekening gehouden worden.

De aanrekening van de uitgave gebeurt voor het consolidatiebedrag van de lening.

2. In de algemene boekhouding :

Vaststelling van het recht :

	41304		17421
10.000.000	.....		10.000.000

Aanrekening van de uitgave :

	26211		41304
9.250.000	.....		10.000.000
			9.250.000

Annulatie van de boeking in klasse 0, de leasingverrichting is nu immers in de balansrekeningen opgenomen :

	05101		05102
10.000.000			10.000.000
10.000.000		10.000.000	

N.B. : Ook rekening houdend met de overboeking van de grond naar zijn definitieve aard :

	22021		22111
X			
	Y.....		X

- Definitieve afsluiting van de investeringswerken :

Na de voorlopige oplevering, en principieel tot aan de definitieve oplevering (na 1 jaar) kunnen er nog steeds bijkomende facturen en kosten ten laste van de leasingschuld komen. Het is dus ten zeerste aangeraden om de oorspronkelijke vastlegging van de uitgave niet te verminderen en het op die basis geboekt vastgesteld recht niet als oninbaar te boeken, zolang de volledige definitieve kostprijs van de investering niet gekend is.

Telkens de leasingschuld aldus verhoogt, ontvangt de gemeente hiervan bericht en een herziene aflossingstabel

Veronderstellen we bijkomende lasten, na de voorlopige oplevering, van 250.000.

In de budgettaire boekhouding :

748.51: aanrekening van 250.000

In de algemene boekhouding :

-----26211-----		-----41304-----
9.250.000	10.000.000	9.250.000
250.000 I.....		250.008

- Afsluiting van de budgettaire vastleggingen :

UITGAVEN :

- de laatste aanrekening wordt als afsluitend geboekt, waardoor ook de vastlegging automatisch definitief zal afgesloten worden voor 9.500.000 ;
- indien men op het ogenblik van de bovenvermelde boeking nog niet zeker was dat het werkelijk de laatste aanrekening betrof en de vastlegging dus nog niet definitief werd afgesloten, zal op het einde van het boekjaar, bij het opmaken van het model T de resterende 500.000 beschouwd worden als "af te trekken vastlegging".

ONTVANGSTEN :

De uiteindelijke afwerking van het dossier zal heel waarschijnlijk niet gebeuren tijdens hetzelfde boekjaar als de vaststelling van het invorderingsrecht (voorlopige oplevering). Het oninbaar boeken van de overblijvende 500.000 zal dus een uitgaaf-procedure vergen :

911-57 : vastlegging en aanrekening van 500.000

---> algemene boekhouding :

-----17421-----		41304
10.000.000	10.000.000	9.500.000
500.000 I.....		500.000

- Invloed van de onroerende leasing op de beginbalans :

a. Indien de voorlopige oplevering reeds heeft plaatsgevonden :

actief (aard 621) en passief (742) :

bedrag van de geconsolideerde leasingschuld op 31 december;

b. Nog geen voorlopige oplevering :

Geen enkele opname op de beginbalans, maar er zullen in de nieuwe budgettaire boekhouding op de buitengewone dienst de nodige kredieten voorzien moeten worden om op het ogenblik van de voorlopige oplevering de vereiste boekingen te kunnen doen.

Ook in geval a zal er met deze budgettaire kredieten rekening moeten gehouden worden, indien er na de datum van de beginbalans nog bijkomende consolidaties van de leasingschuld gebeuren.

Omschrijving van de gebruikte economische codes en aleemene rekeningen :

748-51 Verwerving van onroerende goederen in leasing
911-57 Onwaarden op leasingovereenkomsten
961-53 Leasingovereenkomsten
05101 Verplichtingen tot verwerving van vaste activa in leasing
05102 Crediteuren wegens verplichtingen tot verwerving van vaste activa in leasing
17421 Leasingschuld
22021 Niet bebouwde bouwgronden
22111 Gronden van gebouwen
26211 Onroerende goederen in leasing
41304 Op te nemen leasing.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van dinsdag 21 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van mevrouw M.-J. Bauwen tot de heer T. Kelchennans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het tracé van de hoogspanningslijn Eksel-Overpelt

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Mevrouw M.-J. Bauwen refereert naar een verklaring van de minister op 6 februari jongstleden waaruit blijkt dat de hoogspanningslijn Eksel-Overpelt gelijktijdig met de infrastructuurwerken van de A 24 zal worden aangelegd.

De vraagsteller attendeert de minister erop dat in het verleden reeds meermaals werd gewezen op de gevaren en de risico's van hoogspanningslijnen, vermits deze elektro-magnetische velden veroorzaken. Het effect van deze EMV- en op de volksgezondheid is ook al ontelbare keren het onderwerp van studies geweest. Reeds in 1979 kon men in de Verenigde Staten door wetenschappelijk onderzoek aantonen dat kinderen die leefden in de buurt van een hoogspanningslijn twee keer zo veel kans op kanker hebben als normaal.

Op 30 juni 1994 werd in de Vlaamse Raad unaniem een voorstel van resolutie betreffende de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen in Vlaanderen goedgekeurd (Stuk 460 (1993-1994) - Nr. 5). Er werd aan de Vlaamse regering gevraagd een moratorium inzake de aanleg van nieuwe lijnen in te stellen (geen nieuwe gewestplanwijzigingen) en een werkgroep op te richten, ten einde een stand van zaken op te maken op diverse vlakken, nl. gezondheid, ruimtelijke ordening, energie-aspect, enz. Deze werkgroep ad hoc heeft zijn werkzaamheden afgerond en stelt o.a. voor dat m.b.t. de 380 kV-lijnen er een dubbel MER moet komen (tegen de zin van Electrabel in). Dat geldt eveneens voor het project Eksel-Overpelt.

Op 9 november 1994 nam de Vlaamse regering een belangrijke beslissing inzake de aanleg van deze hoogspanningslijn. Het gewestplan Neerpelt-Bree werd in herziening gesteld. De definitieve vaststelling van dit gewestplan kan echter pas gebeuren na een debat over energie in de Vlaamse Raad.

Met het ontbreken van een haalbaarheidsmilieueffectrapport bij de in herzieningstelling, worden de besluiten van de werkgroep ad hoc niet volledig gevolgd.

De vraagsteller volgt de Vlaamse regering in haar redenering dat er in regel een samenhang van lineaire infrastructuur nagestreefd dient te worden. Concreet betekent dit dat hier de hoogspanningslijn naast de A 24 zou komen, wat nu bij de herziening van het gewestplan voorgesteld wordt. De vraagsteller kan zich in deze gang van zaken niet inschrijven om verschillende redenen.

Het huidige tracé, parallel met de A 24, treft minstens 40 gezinnen direct, waarvan vele met jonge kinderen. Daarnaast ondervinden nogmaals 30 gezinnen in de directe nabijheid hinder. Hun rust zal reeds verstoord worden door de A 24 en nu wordt het nog erger daar ook hun gezondheid in gevaar komt.

Nochtans bestond er een vroeger, volgens de vraagsteller, ruimtelijk en ecologisch meer verantwoord alternatief.

Reeds einde van de jaren tachtig bestonden er plannen voor deze hoogspanningslijn volgens een trad van Vlasmee naar Eksel in de buurt van mast 18. Hierbij zouden bijna geen woningen worden getroffen, het traject zou bovendien 1,8 km korter zijn dan het huidige en zou een 6-tal pylonen minder omvatten. Economisch gezien is dit een voordeliger tracé. De argumentatie van de heer Kelchtermans, minister van Ruimtelijke Ordening, dat het oude tracé het groengebied zou schaden is grotendeels te verwaarlozen vermits het, op de gewestplannen groen ingekleurde gebied, nu echter in de realiteit niet meer dezelfde kwaliteit heeft als vroeger.

Spreker stelt zich hierbij de vraag welke "hogere" belangen hier spelen om deze gronden te sparen ten koste van de gezondheid van minstens 70 gezinnen, waaronder vele kleine kinderen.

De desbetreffende gemeentebesturen van Overpelt (op 15 oktober 1991) en Hechtel-Eksel (15 juni 1990) en later een advies van 9 oktober 1991) hebben reeds laten weten dat het huidige, nieuwe tracé voor hen onaanvaardbaar is en pleiten om het vroegere, alternatieve tracé te volgen.

Ondanks protest van beide gemeentebesturen en de bevolking, werd het vroegere tracé toch onbegrijpelijkerwijze afgevoerd en vervangen door het huidige plan op het nieuwe gewestplan.

Op de vergadering van 26 juni 1991 besliste de Vlaamse regering o.a. in artikel 2 : “Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting te machtigen de nodige schikkingen te treffen voor het afleveren van de bouwvergunning voor de volgende lijnen : 380 kV Eksel-Overpelt, 380 kV-aansluiting Drogenbos en 150 kV-Diest-Meerhout...”.

Op 9 maart 1992 verleende de heer Santermans, namens de heer minister een bouwvergunning aan Gecoli, die voor 94 procent in eigendom is van Electrabel, om de infrastructuurwerken voor de bovengrondse 380 kV lijn Eksel-Overpelt te starten.

Enkele maanden later, op 7 mei startte het actiecomité bij monde van de heer Pinxten, een procedure voor de Raad van State tegen deze bouwvergunning.

Het arrest van de Raad van State van 25 juni 1992 (nr. 39.834) stelde in artikel 2 : “Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 9 maart 1992 van de gemachtigde ambtenaar van het Bestuur van Ruimtelijke Ordening te Hasselt waarbij aan de C.V. Gecoli vergunning wordt afgegeven voor het uitvoeren van infrastructuurwerken voor de bovengrondse 380 kV-lijn Eksel-Overpelt.” .

Het arrest van de Raad van State van 10 december 1992 (nr. 41.351) besloot : “Vernietigd wordt het besluit van 9 maart 1992 waarbij de gemachtigde ambtenaar van het provinciaal bestuur van de ruimtelijke ordening te Hasselt aan de C.V. Gecoli de vergunning verleent voor het uitvoeren van de infrastructuurwerken voor de bovengrondse 380 kV-lijn Eksel-Overpelt. “.

Het belangrijkste argument hiervoor was : “Nergens wordt gewaagd van de feitelijke omstandigheden waarom het voorgestelde alternatieve tracé niet tot de mogelijkheden zou behoren. Nergens de sociaal-economische omstandigheden (de kortere afstand, het vermijden van woningen), noch de elementen van landschap of ruimtelijke ordening bespreekt...”.

Ondanks deze vernietiging ten gronde verleende de heer Rivalet in naam van minister M. Wathelet, op 18 mei 1993, opnieuw een toelating om de elektrische leidingen aan te leggen door de nodige percelen (om deze hoogspanningslijn te kunnen aanleggen) van openbaar nut te verklaren :

- gezien de Raad van State reeds een uitspraak ten gronde gedaan heeft en de bouwvergunning van het huidige tracé heeft vernietigd ;
- gezien er een ouder, alternatief tracé bestaat dat zowel economisch als ecologisch meer verantwoord is en zowel door de beide gemeentebesturen (Overpelt en Eksel) als de bevolking gesteund wordt ;
- gezien op 30 juni 1994 de Vlaamse Raad er unaniem over eens was dat er een moratorium zou ingesteld worden inzake nieuwe lijnen ;
- gelet op de uitspraken van de werkgroep ad hoc inzake haalbaarheidsmilieueffectenrapport dat de 380 kV lijn Overpelt-Eksel onder de MER-plicht zou moeten vallen ;
- gelet op de recente wetenschappelijke studies die onomstootbaar het verband tussen hoogspanningslijnen en een verhoogde kans op kanker bij kinderen aantoonde ;

dringt de vraagsteller er bij de Vlaamse regering op aan terug te komen op haar beslissing deze hoogspanningslijn op het huidige traject aan te leggen.

De vraagsteller vraagt aan de minister hoe deze de handelingen te verantwoorden zijn ten opzichte van de kiezers wanneer de minister wel in staat blijkt om de bestaande hoogspanningslijn boven Center Parcs Maasmechelen te verplaatsen (terwille van het onesthetische zicht van een bovenlijn) maar niet de wil vertoont om een nog aan te leggen hoogspanningslijn boven woningen van gezinnen met kinderen te plannen op een alternatief tracé dat bovendien nog economisch meer verantwoord is.

Spreker vraagt zich af wiens belangen de minister hier verdedigt. Zijn het de belangen van de elektriciteitsmaatschappij Electrabel (via Gecoli) ? Zijn het de belangen van die enkele personen (die steeds opnieuw doorheen het dossier worden vermeld, die hun bouwgronden langs het alternatieve traject in waarde zagen dalen) ? Of wordt de gezondheid van de bevolking, de bevolking die de minister verkozen heeft als hun vertegenwoordiger in het Parlement verdedigd door het alternatieve traject uit te laten werken ?

Gaarne vernam de vraagsteller een antwoord op de volgende vragen.

1. In de commissie van 6 februari 1995 sprak de minister zich uit voor het nieuwe tracé, parallel met de A 24. Blijft de minister bij dit standpunt ?
2. Welk standpunt heeft de minister t.a.v. het verlenen van de bouwvergunning in deze zaak ?
3. Welk standpunt heeft de minister m.b.t. de gewestplanwijziging ?
4. Op 16 maart 1995 stelde de minister tijdens een werkvergadering voor om een MER-studie te laten opstellen m.b.t. het tracé, parallel met de A 24. De vraagsteller vraagt wanneer deze MER-studie zal zijn voltooid en of een bindend karakter wordt verleend m.b.t. de toekenning van de bouwaanvraag. Indien tijdens het energiedebat van de Vlaamse Raad de aanleg van een 220 kV-lijn alsnog noodzakelijk blijkt, dan dringt de vraagsteller er bij de minister op aan, ter zake bij de federale bevoegde minister aan te dringen op enig respijt en te pleiten voor een ondergrondse bekabeling, gelet op de nefaste impact van EMV- en op de volksgezondheid.

2. Antwoord van de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden

De minister stelt vast dat zijn verklaringen afgelegd op een werkvergadering van 16 maart 1995 de vraagsteller enigszins ontgoochelde. De minister verduidelijkt dit door erop te wijzen dat hij op dat ogenblik nog niet in kennis was gesteld van de inhoudelijke aspecten van deze vraag om uitleg.

Inzake de argumenten door de vraagsteller aangevoerd ter staving van de verschillende stellingen met betrekking tot de diverse voorgestelde tracés mist de minister echter één belangrijk element, waarop de minister de vraagsteller attendeert dat de administratie van Ruimtelijke Ordening bij het opstellen van ontwerp-tracés zich steeds richt op de algemene krachtlijnen ter zake vastgelegd in het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen, nl. de bundeling van de bestaande infrastructuur, zowel bovengronds als ondergronds. Bij de aanleg van hoogspanningslijnen wordt op optimale wijze een parallelisme met de reeds aangesneden open ruimten betracht.

De minister neemt er nota van dat Agalev deze koppeling van infrastructuur niet meer als een uitgangspunt van goed ruimtelijk beleid aanziet. Het openbaar onderzoek van deze gewestplanwijziging vond plaats van 2 december 1994 tot 31 januari 1995. De minister is het er volkomen mee eens dat voor de aanleg van hoogspanningslijnen, zonder een gewestplanherziening, bouwvergunningen worden afgegeven (art. 20 Stedebouwwet).

Vroeger werd het tracé vaak opgesteld in functie van de minste weerstand. Deze handelwijze staat haaks op een goede ruimtelijke ordening, die het voorstellen van welbepaalde principes veronderstelt.

De minister meent naar aanleiding van de uiteenzetting van de vraagsteller, hiervan enige afstand te bespeuren. De minister stelde een variant voor van het tracé, gelet op een maximale vrijwaring van de open ruimte, en de reeds aangesneden infrastructuur (autosnelwegen). De minister merkt op dat er verschillende bezwaarschriften werden ingediend tegen het voorgestelde tracé van de hoogspanningslijnen en meent dat de aangehaalde elementen contra gerechtvaardigd zijn. Om tot een verantwoorde vaststelling te kunnen komen beslist de minister op zeer korte termijn een onderzoek te laten verrichten inzake mogelijke alternatieven voor deze lijn. De minister stipt aan dat mede op basis hiervan de Vlaamse regering een definitief standpunt kan bepalen.

Deze alternatieven slaan zowel op de voorstellen van de twee gemeenten als op andere tracévarianten die nog aangebracht kunnen worden. Via een vergelijkende tracéstudie zal de impact van het tracé op landschap, mens, dier en planten worden ingeschat. Deze onderzoeksopdracht kan op korte termijn worden uitgevoerd, ter ondersteuning van de uiteindelijke tracékeuze.

De minister merkt met betrekking tot de goedgekeurde verkavelingen, die binnen dit tracé zijn gelegen op, dat dit tracé geen goede keuze is. Hij pleit voor een variant hierop. Bij de definitieve gewestplanwijziging zal het geplande tracé van de hoogspanningslijn Eksel-Overpelt, worden ingetrokken. Deze 380 kV-lijn is een element van de beslissing van de Vlaamse regering van 9 november 1994 met betrekking tot de reeds aangevraagde hoogspanningslijnen voor hoogspanningskrachtlijnen opgenomen in het uitrustingsplan 1988-1993 en nog niet zijn gerealiseerd.

Het betreft onder meer de 380 KV-hoogspanningslijn Eksel-Overpelt en de 380 kV-lijn Izegem-Zedelgem met inbegrip van de 150 KV-aftakking Ardoeie, zullen de gewestplannen als ontwerp voorlopig vastgesteld worden. De definitieve vaststelling van deze gewestplannen kan slechts gebeuren na afronding van het energiedebat in de Vlaamse Raad.

Het principe van hoogdringendheid kan niet worden ingeroepen. De tracéstudie zal aantonen welk tracé de voorkeur verdient. De minister refereert naar een brief aan minister Wathelet waarin hij aandringt op een duidelijk bewijs van de economische noodzaak van de 380 KV-lijn Eksel-Overpelt (o.m. stroomverbruik).

3. Repliek

Gezien de vraag om uitleg reeds in februari is ingediend en via de pers vernomen werd dat de minister op 16 maart een andere verklaring aflegde dan deze ze op 6 februari aflegde, wenst de vraagsteller in deze commissie duidelijkheid over het standpunt van de minister.

De vraagsteller dankt de minister voor zijn omstandig antwoord. De vraagsteller was in plaats van ontgoocheld door de verklaring van 16 maart eerder blij verrast gezien het gewijzigd standpunt, doch koestert gezien de huidige verkiezingssituatie toch argwaan. Nochtans accentueert het lid dat er reeds vijf jaar ten aanzien van deze problematiek grote commotie bestaat bij de plaatselijke bevolking. Er is zelfs sprake van de Raad van State. Ook de gemeentebesturen verzetten zich reeds lange tijd tegen dit huidige tracé.

Agalev is in de regel zeker akkoord met de bundeling van de lijnvormige infrastructuur, doch vraagt omwille van de gezondheid van de bevolking hier een uitzondering.

Met betrekking tot de door de minister aangekondigde tracéstudie vraagt het lid hierover nadere toelichting. Betreft dit een MER-rapport ? Het lid vindt de term "onderzoeksopdracht" eerder dubbelzinnig. Betreft het een haalbaarheids-MER ?

De minister stipt aan dat het geen echte MER is, doch, een ecologische vergelijkende studie tussen drie, of meer verschillende tracés, met betrekking tot de ecologische impact ervan op mens, plant en dier. De studie zal uitgevoerd worden door Lisec. De minister zou ook contact opnemen met minister Wathelet.

Het lid dringt aan op de opmaak van een volwaardig MER, gelet op de Europese bepalingen ter zake. De minister verduidelijkt dat snel en adequaat dient gehandeld. Hiertoe is de tracékeuze, op basis van deze vergelijkende studie, het meest geëigende instrument.

Inzake de mogelijke ondergrondse bekabeling stelt de minister dat ter zake convenanten zijn afgesloten tussen de elektriciteitssector en het Vlaamse Gewest. Alle hoogspanningslijnen met een stroomsterkte van minder dan 150 KV worden ondergronds aangelegd.

De vraagsteller pleit voor enig respijt inzake de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van dinsdag 21 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer L. Steenwegen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gewestplanwijziging Tienen-Landen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer L. Steenwegen merkt op dat de Vlaamse regering in januari 1995 besliste om het gewestplan Tienen-Landen in herziening te stellen. Deze gewestplanwijziging wil vooral militaire domeinen inkleuren. Naar verluidt zouden reeds in herziening gestelde zoneringen in het openbaar onderzoek gekoppeld worden aan andere nog in herziening te stellen percelen.

De vraagsteller vernam hierover nadere informatie van de minister.

De vraagsteller stelt vast dat er rond dit dossier intens lobbywerk werd verricht. Thans worden een zestal percelen ingekleurd en herbestemd als landbouwgebied. Wegen de belangen van de agrarische sector niet te zwaar door in dit dossier ? De invulling van deze percelen wordt met argusogen in de streek gevolgd. Vele inwoners verzetten zich tegen de huidige gang van zaken. Bij de Vlaamse regering wordt geopteerd voor de inherzieningstelling van bijkomende percelen, ten einde de geuite kritiek te omzeilen.

De vraagsteller wenst te vernemen of er inderdaad bijkomende gewestplanwijzigingen door de Vlaamse regering in de regio worden ondernomen. Hoe zullen deze terreinen door de Vlaamse regering worden ingekleurd ? Zal dit geschieden in functie van de groeiende behoefte aan herbebossing ? Welke terreinen dienen hiervoor onteigend ? Wanneer zal deze herbebossing worden aangevat ?

De vraagsteller hekelt de fragmentaire, kleinschalige ingrepen in het Gewestplan. Een dergelijke handelwijze staat haaks op de geïntegreerde aanpak die door het Ruimtelijk Structuurplan wordt beoogd.

2. Antwoord van de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden

De minister antwoordt dat in functie van de herbestemming van de militaire domeinen in het gewestplan Tienen-Landen de Vlaamse regering op 18 januari jl. een ontwerp-besluit heeft vastgesteld. De depots in Tienen (Vissenaken) en Linter (Neerhespen), de kleine verspreide zone te Landen en het grootste gedeelte van het terrein in Glabbeek werden als agrarisch gebied vastgelegd. Het betreft immers grotendeels uitgebate landbouwgronden. Een verdere gebiedsroof dient te worden vermeden.

In Glabbeek is ook een beperkt deel als zone voor openbaar nut aangegeven. De militaire vliegschool in Goetsenhoven is als gebied voor recreatie- en scholingsvliegen aangeduid. Het voorschrift voorziet dat de onbebouwde gronden open ruimte dienen te blijven.

De minister stipt aan dat in deze context, gezien in de streek rond Tienen de bebossingsgraad erg laag is, bij de discussie over de herbestemming van de Militaire Domeinen in het gewestplan Tienen-Landen de vraag gesteld naar bosuitbreiding en natuurontwikkeling.

De betreffende militaire terreinen kwamen hiervoor niet in aanmerking. In dit kader is daarom door de Administratie onderzoek verricht dat geresulteerd heeft in een bijkomend voorstel van ontwerpplan. Dit heeft betrekking op drie gebieden : Oudenbos, verlaten Steenbakkerij Nelissen bezinkingsbekkens suikerindustrie. Dit bijkomend ontwerpplan is thans nog in bespreking in de Vlaamse regering. Wat het gebied Oudenbos betreft en de verlaten Steenbakkerij Nelissen stelt de minister dat t.a.v. deze gebieden wordt geopteerd voor een toenemende herbebossing. Met betrekking tot de bezinkingsbekkens van de suikerindustrie wordt geopteerd voor natuur- en landschappelijk waardevol gebied.

Het openbaar onderzoek zal voor deze gewestplanwijzigingen globaal worden georganiseerd, gelet op de samenhang van de gewenste compensaties met de herbestemming van de militaire domeinen in het gewestplan Tienen-Landen.

3. Replik

De heer L. Steenwegen dankt de minister voor het omstandig antwoord. Spreker vraagt zich af of over de bestemming van de militaire gebieden als landbouwgrond geen discussie gevoerd kan worden. Een aantal van deze domeinen zou eveneens kunnen worden herbebost, gelet op de toenemende vraag.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van dinsdag 21 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de eigendomstitel van het strand van Lombardsijde (Middelkerke) en de gevolgen voor de kustbeveiliging door de Vlaamse Gemeenschap

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Naar verluidt zouden op 17 februari en 21 februari 1995 PV's zijn opgesteld door Arohm en Aminimal in verband met het storten van afval en het aanbrengen van zonevreemde beplantingen (tamarisk) door de gemeente en een campinguitbater op privé-duinen in Lombardsijde.

Daarnaast blijkt de uitbater van een drietal kampeerterrainen langs het strand vorig jaar ook het strand te hebben aangekocht van een vroegere eigenaar, de erfgenamen Crombez, en er borden hebben aangebracht : "Toegang verboden en privé-eigendom". Bij de lijnrichting in 1951 uitgevoerd door de landmeters van Bruggen en Wegen en van de eigenaars, werd de eigendom nog eens herbevestigd. Dit kan nagegaan worden op de diensten van het kadaster te Koksijde.

Om verdere erosie tegen te gaan en de kampeerterrainen en de gemeenten Lombardsijde en Westende, alsook de achterliggende polders te beschermen tegen doorbraak van de zee, wordt daar reeds lang zand en puin gestort en door de uitbater van de campings en door de gemeente. Ook een duinenpanne werd reeds opgevuld en geëffend. Het blijkt de bedoeling van de uitbater te zijn in de toekomst een wandeldijk aan te leggen tot aan het Nieuwpoortse Oosterstaketsel op zijn eigendom, het strand, mede om zijn kampeerterrainen te beschermen. De overheid blijkt in situ immers nooit zeeweringswerken te hebben uitgevoerd, ook al is het gevaar voor doorbraak van de zee duidelijk aanwezig.

Deze situatie lijkt mij strijdig te zijn met het feit dat de dienst der kusthavens volledig verantwoordelijk is voor de zeewering en het strand, en met het beleidsplan Kust 2002 betreffende de zeewerende functie van de kust. Verder lijken het gewestplan, waarop het gebied als N-gebied is ingekleurd, en de bestaande ontwerpen voor de Groene Hoofdstructuur en het Structuurplan Kust eveneens strijdig te zijn met deze situatie ; deze laatste voorzien de site als natuurontwikkelingsgebieden en natuurverbindingsgebieden.

Ook blijkt deze situatie in strijd te zijn met het internationaal georganiseerd integraal kustzonebeheer, waar zowel Vlaanderen als het federale departement van leefmilieu in participeren, en waarbinnen én de bescherming van de Vlaamse Banken als Ramsargebied en de uitbreiding van de natuurgebieden aan de rechterijzeroever en het plan Zeehond van de VZW Natuurreservaten, passen. Het is immers duidelijk dat de natuurlijke heropbouw van de vóór 1955 aanwezige zeehondenpopulatie, die sedert enkele jaren opnieuw toeneemt, totaal afgebouwd zal worden door de geplande wandeldijk.

Verder kunnen - bij aldien het strand inderdaad prive-terrein is - vragen worden gesteld bij de legaliteit van het storten van baggerspecie uit de havengeul van Nieuwpoort, en bij de verantwoordelijkheid voor de destructiekosten van de vorig jaar aangespoelde potvis. Volgens het antwoord dat minister De Batselier op 21 december ll. gaf op een mondelinge vraag, zou die ten laste vallen van de Vlaamse Gemeenschap. Hieruit blijkt dat : "Vermits het Vlaamse Gewest eigenaar is van de stranden, het Vlaamse Gewest als eigenaar van deze voorwerpen worden aangewezen. In die optiek zal het Vlaamse Gewest dan ook de kosten dragen. Tot daar de verklaring van minister De Batselier.

Graag vernam de vraagsteller even concreet antwoord op de volgende vragen.

1. In hoever was de minister op de hoogte van deze dubieuze eigendomssituatie in verband met het strand van Lombardsijde ? Zo ja, waarom werd dit gebied dan niet eerder aangekocht of onteigend ? Zo nee, hoe was dit mogelijk, gelet op de voorstudies voor Kust 2002 ?
2. Welke zeeweringswerken in situ sedert de Tweede Wereldoorlog reeds werden uitgevoerd door de overheid, en of daarover eventueel met die eigenaar (erven-Crombez) een overeenkomst werd gemaakt inzake de kosten ?
3. Wie is juridisch nu eigenlijk de eigenaar van het strand, en indien dit inderdaad een privé-eigendom is, welke gevolgen heeft dit voor de bevoegdheden van de dienst der Kusthavens ? Moet het terrein waar de baggerspecie werd gestort, niet

als een onvergund privé-stortterrein worden aangezien en moeten de destructiekosten van de potvis niet op de eigenaar worden verhaald ?

4. In hoever is de huidige situatie strijdig met de beleidsopties van de minister voor de zeekering, met het gewestplan en met de verschillende ontwerpplannen inzake ruimtelijke ordening, zoals het de Groene Hoofdstructuur en het Structuurplan Kust, en met het geheel Integraal Kustzonebeheer ?

5. Over welke vergunningen beschikt de privé-eigenaar inzake het storten, welke rol speelt het gemeentebestuur daarbij, en moeten de borden "privé-eigendom, verboden toegang" blijven staan ? En waarover gaan de door Arohm en de Dienst der Kust opgestelde PV's ?

6. In hoever beschikken de aanwezige campings over geldende uitbatingvergunningen of niet, en waarover deze in het negatieve geval nog verder mogen blijven werken in een gebied dat op het gewestplan als N-gebied is ingekleurd ? Welke maatregelen heeft de minister reeds op dit stuk genomen ? Quid met de herlokalisatie van deze campings. Dient hiertoe geen BPA worden opgesteld ?

7. Welke opties werden genomen door de minister om de zeekering in het kader van Kust 2002 te verstevigen met ecologische technieken en te behoeden voor doorbraak, of dit eventueel in overleg gebeurt met de privé-eigenaar, of hier de techniek van de vooroever-suppletie door de minister werd bestudeerd en met welke resultaten of opties ?

2. Antwoord van de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden

De minister antwoordt inzake de bevoegdheden ruimtelijke ordening en kustbeveiliging op de omstandige vragen als volgt.

In antwoord op zijn vragen kan ik het lid het volgende meedelen wat de bevoegdheden ruimtelijke ordening en kustbeveiliging betreft.

De minister merkt preliminair op dat :

1. het feitenmateriaal zoals weergegeven door de vraagsteller dient te worden rechtgezet of toch op zijn minst te worden genuanceerd als volgt.

— De campings Crystal en Cosmos bevinden zich te Lombardsijde op terreinen in het duingebied, welke in handen zijn van een privé-eigenaar.

— Volgens het gewestplan Oostende-Middenkust (KB 26/1/77) is het duingebied, waarin de campings gelegen zijn, aangeduid als natuurgebied. Het strand zelf ligt buiten de begrenzing van dit gewestplan.

— In de week van 13 februari 1995, volgend op een telefonische mededeling aan de Afdeling Waterwegen Kust van "puinstortingen" op deze terreinen, werd door de minister opdracht gegeven aan de bevoegde technicus om deze mededeling "te velde" na te trekken : hierbij werden geen puinstortingen vastgesteld maar enkel (verder) blootgewaaide bunkerresten. Gezien de telefonische mededeling het enkel over puinstortingen had, heeft deze Afdeling toen geen onderzoek verricht naar 'verdachte aanplantingen' .

— Op 20/2/95 en 24/2/95 werd door de Dienst Ruimtelijke Ordening ter plaatse vastgesteld dat de eigenaar van de camping Cosmos, de heer Jacques Guilbert, Kleitendijkstraat 29,8434 Middelkerke, houtsnoeisel (o.a. kerstbomen afkomstig van de gemeentelijke groendienst) langs de zeereep heeft aangebracht alsook volgens een zig-zag patroon hagen heeft aangeplant, met de bedoeling dat, door zandverstuiving, een natuurlijke reliëfwijziging ter bevordering van de zeekering wordt bekomen.

— Echte reliëfwijzigingen of storten van inerte afvalstoffen werden niet geconstateerd. Tot op heden werd bijgevolg geen PV opgesteld door deze dienst.

— Op 17/2/95 werd wel PV opgesteld door Aminor, afdeling Natuur inzake deze vegetatiewijzigingen.

— Deze dienst ressorteert niet onder de bevoegdheid van de minister.

Uit dit alles kan worden afgeleid :

a. de beplantingen bestaan uit rijshout.

b. Het zogenaamde storten van afval betreft geen afval maar een opstapeling van snoeihout. Wel zijn er enkele vaten met cement, afkomstig van WO 1, welke ten gevolge van de stormwinden ter hoogte van de bunkerresten zijn blootgevaaid.

Waarschijnlijk slaat de beschuldiging van "reliëfwijziging" op deze opstapeling van snoeihout.

c. Wat de puinstortingen betreft dient te worden verduidelijkt dat die slechts tot omstreeks 1980 plaatsvonden ter hoogte van het militair kamp. Deze werden overigens onlangs herwerkt in een versterkte zeeduinglooiingsvoet.

2. Aangaande het eigendomsstatuut van het strand en hieraan verbonden consequenties.

De minister beaamt dat de laatste eeuw Lombardsijde inderdaad geteisterd werd door duinerosie. Dat dit zou betekenen dat het strand op die plaats privé-eigendom zou zijn, is evenwel onjuist. Juridisch gezien deed de erosie enkel de oppervlakte "duingrond in privé-eigendom" verminderen. Het strand behoort immers steeds tot het openbaar domein en sluit dan ook elk privé-bezetting uit (Cas. 23 april 1903, Pas. 1903,1,177).

Het privé-domein begint dan te lopen, niet halverwege het strand, zoals de vraagsteller ten onrechte suggereert, maar ofwel vanaf de indertijd door de vorige eigenaar Crombez erkende HW-lijn Z + 5,21 m wat overeenkomt met 5, 10 T.A.W. (= 2de Algemene Waterpassing), ofwel vanaf de hoge vloedlijn van maart (volgens het standpunt van het Hof van Cassatie van 9 januari 1891 : "la partie jusqu'ou s'étend ordinairement le grand flot de mars (...)"). Het strand kan dus juridisch gezien nooit privé-eigendom zijn. De duinen kunnen dit wel. De eigendomssituatie van het strand en duinen te Lombardsijde is dan ook hoegenaamd niet dubieus.

De verwijzing door de vraagsteller naar de fiscale toestand waarbij de eigenaar nog altijd dezelfde grondbelastingen sinds 1830 zou betalen is niet dienend om het eigendomsrecht te bepalen, vermits de fiscale wet nooit de grondslag van het eigendomsrecht vormt maar slechts een (mogelijke) consequentie ervan is.

Overigens lijkt het de minister eigenaardig dat de vraagsteller zou suggereren dat de eigenaar van deze duingronden op zijn privé-eigendom geen bordjes zou mogen plaatsen met de tekst "toegang verboden, privé-eigendom".

Consequenties :

— Het storten van baggerspecie op het strand op 300 meter van het Oosterstaketsel van de haven van Nieuwpoort (dus veraf van de campings) gebeurt dan ook niet op privé-terrein maar op openbaar gewestdomein en is hoe dan ook volkomen legaal (contract reeds sinds 1972). Van een zogenaamd "onvergund privé-stortterrein" is dus helemaal geen sprake.

— De opportuniteit of nood vanwege de overheid tot het afsluiten van een overeenkomst aangaande de kosten van zee-zeeweringswerken met de privé-eigenaar was dus nooit nodig.

— Ook is het weinig geloofwaardig te stellen dat betrokken campinguitbater een wandeldijk (op privé-terrein) zou willen aanleggen welke zou lopen tot aan het oostelijke havenstaketsel in Nieuwpoort, vermits hij een groot stuk van die "wandeldijk" op het strand zou moeten bouwen, gehinderd door de afsluiting ter hoogte van het militair kamp.

— De vorig jaar aangespoelde potvissen bevonden zich dus niet op privé-eigendom maar op openbaar gewestdomein. De ene potvis in Nieuwpoort spoelde overigens niet aan in een zone, welke valt binnen de aan de gemeentes verleende strandconcessies.

— Het probleem van de juridische mogelijkheid tot tenlastelegging aan het Vlaamse Gewest van de kosten van berging en verwerking van de potvissen werd overigens ter advies aan de juridische dienst van het LIN voorgelegd. Eventuele conclusies omtrent deze kosten zijn vooralsnog dan ook voorbarig.

— Het debat over een mogelijke onteigening van deze privéduinen is reeds van in de jaren '60 aan de gang, maar stootte in het verleden steeds op onenigheid tussen de diverse overheden.

3. Zeeweringswerken

Niet de vrees voor doorbraak voor de zee, wel de hinder van winderosie (zgn. "spuwgaten") zou aan de basis liggen van de reeds vermelde puinstortingen. De duinen én de Koninklijke Baan in Lombardsijde-Westende zijn immers relatief hooggelegen, zodat een doorbraak van de zee in die zone onwaarschijnlijk lijkt. Bovendien is deze duinengroedel tamelijk breed.

De door de vraagsteller aangehaalde duinerosie werd overigens de laatste jaren sterk teruggedrongen door de opeenvolgende zeeweringswerken op het openbaar domein uitgevoerd door het Vlaamse Gewest tijdens de laatste decennia, met name :

- De bouw van 4 strandkribben in Westende en 10 in Nieuwpoort (reeds in 1913-14).
- De bouw van de Sint-Laureinsdijk omstreeks 1962.
- Het herstel van de bekleding van de strandkribben omstreeks 1975/1976.
- De aanleg van 362,50 meter schanskorven ter hoogte van de militaire vakantieverblijfplaats CDSCA in de jaren 1984 tot '86.
- De plaatsing van de heden afgebroken Longard-buizen in de zone voor het militair domein in 1980-'81.
- Voorts dient de constructie van de zes strandhoofden te worden vermeld in deze zone (waarvan vijf bedekt met bitumen) gespreid over een periode van 14 jaar (russen 1976 en 1989). Bovendien zijn studies aan de gang voor de bouw van een tiende strandhoofd.
- In hetzelfde kader van de zeewering bouwt het Vlaamse Gewest tevens een versterkte zeeduinglooiingsvoet ter hoogte van het militair kamp in Lombardsijde (600 meter oostwaarts vanaf de vuurtoren). Dit optreden gebeurde overigens op vraag van de militaire overheid.
- Ook zijn er nog de regelmatige aanplantingen van rijshouthagen in Sint-Laureins.

Hierbij vermeldt de minister tenslotte nog de maatregelen welke in het kader van de algemene veiligheid regelmatig werden en worden uitgevoerd, met name enerzijds het slopen van bunkers die dreigen af te glijden naar het strand en anderzijds het regelmatig opkuisen van puin op het strand.

4. De ruimtelijke situatie

In aansluiting met de onder 1 aangehaalde elementen stelt de minister dat de drie campings volledig illegaal zijn en niet beschikken over stort- of bouwvergunningen, kampeervergunningen of verkavelingsvergunningen als weekeindverblijfspark. Sinds '72 heeft het bestuur Ruimtelijke Ordening het standpunt ingenomen dat deze campings dienen te verdwijnen.

In 1978 werden door het bestuur de nodige PV's opgemaakt en de passende herstelvordering bij het parket ingeleid. Na briefwisseling uit '80 met de Procureur des Konings waarin de rechtsgrond van de herstelvordering werd in vraag gesteld, werden de kwestieuze dossiers waarschijnlijk geseponeerd.

Gelet op het zeer complexe karakter van dit aanslepend dossier, en gelet op het belang van het gebied voor zeewering, ruimtelijke ordening en natuurbehoud- en ontwikkeling zal de minister aan de administratie een bijkomend onderzoek vragen en opdracht geven eventueel aangepaste en vervolledigde PV's op te stellen in functie van de actuele feitelijke toestand.

Het uitgangspunt voor deze beoordeling is de rechtskracht van het gewestplan. Een verwijzing naar andere plannen is voorbarig gezien deze nog geen rechtskracht hebben.

3. *Repliek*

De heer M. Maertens dankt de minister voor het omstandige en juridisch sterk gefundeerd antwoord. Nochtans stipt de vraagsteller aan dat er wel verdachte aanplantingen werden gedaan (o.m. tamarisk). In deze gebieden is deze plant zonnevreemd. Daarenboven beaamt de vraagsteller dat de opvullingen van de duinpanne reeds lang geleden werden verricht. De borden "Toegang verboden en privé-eigendom" zijn duidelijk zo op de duinvoet geplaatst dat het strand privé is. Spreker pleit voor de verwijdering ervan.

Inzake de geschillen die rezen tussen de diverse betrokken administraties met betrekking tot de onteigeningen, merkt de vraagsteller op dat dit geschil reeds 35 jaar aansleept. Kan dit niet op korte tijd worden beslecht ? Met betrekking tot de campings, dringt spreker aan op een spoedige herlokalisatie hiervan. Kan de minister zelf geen vordering ter zake instellen ?

De minister belooft de replieken van de vraagsteller over te maken aan de bevoegde Administratie. Het antwoord hierop zal door de minister rechtstreeks aan het betrokken lid worden overgemaakt. Daarenboven belooft de minister een spoedige beslechting van dit jarenlange onteigeningsgeschil.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 22 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer M. Verwilghen, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer F. Vergote tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overpopulatie en de bestrijding van muskusratten in Vlaanderen.

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Muskusratten zijn afkomstig uit Noord-Amerika en werden in Europa ingevoerd omwille van hun pels. Dit project kwam echter nooit echt van de grond waardoor verschillende van deze dieren ontsnapten en zich integreerden in de Europese natuur.

Deze dieren worden echter beschouwd als extreem schadelijk, aangezien zij verwoede gravers zijn en huizen in oevers en dijken. Alleen al door deze graafactiviteiten verplaatst één muskusrat per jaar een hoeveelheid aarde gelijk aan 13 kruiwagens. Deze graafactiviteit ondermijnt immers de stevigheid van de dijken en de infrastructuurwerken en vormt aldus een bedreiging voor de veiligheid.

Daarenboven zijn muskusratten schadelijk voor de landbouw. Eén muskusrat eet per dag zijn volledige lichaamsgewicht. Daarenboven vernielen zij driemaal zoveel voedingsgewassen als ze eten.

Het aantal muskusratten neemt in Vlaanderen blijkbaar onrustwekkend toe, wat voor de hand ligt als men weet dat een koppel muskusratten per jaar ongeveer twintig nakomelingen produceert. Daarenboven floreert de rat het best in zuiver water. Wanneer de waterzuiveringsplannen van de minister slagen, wat wij uiteraard hopen, dan zal dit eveneens aanleiding geven tot een nog grotere verspreiding van de muskusrat, indien de verdelging niet doelmatig aangepast wordt.

De bestrijding van deze dieren gebeurt sinds 1989 op Vlaams niveau, doch er is echter geen sprake van een uniform beleid. Op dit ogenblik is deze bestrijding in handen van gemeentelijke, provinciale, gewestelijke overheden, evenals van de polderbesturen die veelal naast mekaar werken.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag rond deze materie stelt de minister immers terecht dat de bestrijding in principe door de eigenaar van de gronden waarop de dieren huizen moet gebeuren. Daarenboven zijn voor de bevaarbare waterlopen verschillende gespecialiseerde firma's actief. Op het vlak van de onbevaarbare waterlopen gebeurt de bestrijding blijkbaar op dezelfde manier mits een resultaatcontrole gebeurt door AMINAL. Voor de overige waterlopen zijn dan weer de provincies, de gemeenten en de polders en wateringen bevoegd.

Het ligt voor de hand dat het met een dergelijke versnipperde structuur moeilijk is om te komen tot een gecoördineerde rattenbestrijding. Het lijkt daarom een beter idee deze ganse problematiek onder één beheer te brengen, waardoor meer mensen en middelen zouden kunnen worden ingezet en dit op een efficiëntere manier.

Daarenboven worden blijkbaar geen eenvormige bestrijdingswijzen toegepast. Daar waar in Nederland enkel mechanische middelen zoals vallen zijn toegelaten, wordt in Vlaanderen ook gewerkt op een chemische wijze, namelijk door lokaas te gebruiken dat werd behandeld met caïdolie wat een bloedverdunner is. De vraag die zich stelt is welke van deze twee bestrijdingsmiddelen te verkiezen is en of men ze zo maar, zonder coördinatie, door mekaar kan blijven gebruiken.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag stelt de minister eveneens dat hij mij geen cijfers kan geven rond de hoeveelheid aanwezige muskusratten, noch rond het aantal gedode exemplaren, gezien de statistische gegevens ontbreken. Hij schat het aantal gedode ratten echter op 140.000 exemplaren, maar stelt dat het onmogelijk is het aantal levende exemplaren te schatten. De minister leidt echter af dat het aantal muskusratten in Vlaanderen niet aangroeit en stelt dat hij dit kan merken aan het bedrag der aangewende middelen en de daling van het aantal vangsten.

Het kan natuurlijk ook zijn dat deze daling van het aantal vangsten toe te schrijven is aan een ongecoördineerd beleid en niet aan het verminderen van het aantal muskusratten. Zolang men immers niet beschikt over het precies aantal levende dieren, kan men deze mogelijkheid niet uitsluiten.

Gezien de hoogdringendheid van het probleem, waarmee zowel de landbouwers als de infrastructuurwerken geconfronteerd worden, had ik van de minister graag antwoord gehad op volgende vragen.

1. Wat is de wijze van bestrijding die nog mag worden toegepast en waarom ?

2. Zijn er op het ogenblik of in de nabije toekomst studies rond dit onderwerp in opdracht van het Gewest uitgevoerd en zo ja, wanneer zullen deze bekend gemaakt worden ?

3. Hoe denkt de minister een betere coördinatie tussen de verschillende bevoegde instanties te verkrijgen, teneinde te komen tot een geïntegreerd beleid ?

2. Antwoord van de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

Vooraf verwijs ik naar het antwoord dat door mij onlangs werd verstrekt op de parlementaire vraag nr. 108 van 13 februari 1995 van hetzelfde lid van de Vlaamse Raad. In dat antwoord heb ik reeds gesteld dat - in tegenstelling tot wat door het lid wordt gesteld - uit niets blijkt dat het aantal muskusratten in Vlaanderen aangroeit. Het tegendeel blijkt volgens mijn administratie waar te zijn.

Wat de drie specifieke vragen van het lid betreft, kan ik de volgende antwoorden verstrekken.

1. Muskusratten mogen worden bestreden met mechanische middelen, zoals klemmen, fuiken, lokaasvloten en fuikvloten en met voor de muskusrat specifieke giftige lokazen.

Ten einde het nutteloos achterblijven van gifstoffen in het milieu te beperken, wordt het gebruik van giftige lokazen in toenemende mate afgebouwd ten voordele van mechanische middelen. Anderzijds worden giftige lokazen bij voorkeur uitgelegd op plaatsen die goed bereikbaar zijn voor de muskusratten, die een goede controle toelaten en die minder toegankelijk zijn voor kinderen; deze voorwaarden worden het best vervuld door het gebruik van lokaasvloten.

2. Een paar jaar geleden is binnen de Werkgroep voor Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek inzake Landinrichting een kleine cel opgericht die permanent onderzoek verricht op het domein van de muskusratbestrijding.

Deze cel is bemand door een doctor in de biologische wetenschappen, die het wetenschappelijk werk verricht; hij wordt technisch en administratief ondersteund.

Het onderzoek heeft in hoofdzaak betrekking op de evaluatie en de follow-up van de muskusratpopulatie (populatiodynamiek) en op nieuwe bestrijdingstechnieken.

Uiteindelijke doelstelling is te komen tot een populatie-niveau dat maatschappelijk en technisch aanvaardbaar is, rekening houdend met het feit dat een complete uitroeiing in de praktijk niet haalbaar is.

3. Zoals meegedeeld in het antwoord op de vraag nr. 108 van 13 februari 1995, gebeurt de coördinatie van de muskusratbestrijding in de provinciale en regionale muskusratbestrijdingscomités. Na de regionalisering van de muskusratvaarders in 1989 werden deze comités opgericht onder impuls van de Landelijke Waterdienst en het Bestuur Landinrichting en -beheer, thans de Afdeling Water. Alle waterloopbeheerders nemen in principe deel aan de werking van deze comités.

Binnen de Afdeling Water wordt momenteel een onderzoek gewijd aan het verder verbeteren van de bestuurskundige efficiëntie van de organisatie van de muskusratbestrijding. Het is de bedoeling om over enkele maanden te komen tot concrete voorstellen.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 22 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer M. Verwilghen, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer B. Vandendriessche tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de slibvervuiling van de Schelde tussen Melle en Gent

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Sinds de aanleg van de Ringvaart wordt de Schelde tussen Melle en Gent niet meer gebruikt voor de scheepvaart. Deze waterloop wordt ook niet meer uitgebaggerd. Bij laag tij is de Schelde tussen Heusden en Gentbrugge totaal toegeslibd en omgevormd tot een walgelijke modderpoel. De aanblik van de eens zo fiere Schelde is zielig. Dit bezorgt de omwonenden veel visuele hinder en reukhinder.

Recent onderzoek van de Vlaamse Milieumaatschappij bracht nu ook verbijsterend zware vervuiling van de bodem aan het licht. Het sterk vervuilde slib dringt door in de ondergrond en tast de kwaliteit van het grondwater aan.

Mag ik de minister vragen het volgende mee te delen.

1. Is de minister in kennis van de meetresultaten van de VMM voor wat de Schelde tussen Melle en Gentbrugge betreft ? Zijn deze resultaten inderdaad alarmerend voor het grondwater ? Evolueren deze resultaten in negatieve zin wat de waarde van fosfor, ammonium en zuurstof betreft ?
2. Welke maatregelen overweegt de minister om deze sterke vervuiling een halt toe te roepen en de leefbaarheid van de Schelde te bevorderen ?
3. Wanneer werd de Schelde tussen Heusden en Gentbrugge voor het laatst uitgebaggerd ? Overweegt de minister binnenkort een actieve ingreep om het baggerslib te verwijderen ? Wanneer ?
4. Hoe ver staat het met de alternatieve processen om vervuilde specie door middel van wilgengroei te verwijderen ? Is deze techniek in de praktijk al operationeel ? Met succes ? Waar ?

2. Antwoord van de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

Inzake de eerste vraag van het lid omtrent eventuele analyseresultaten van de VMM voor het Scheldesediment tussen Melle en Gentbrugge, kan ik het volgende meedelen.

Door de Vlaamse Milieumaatschappij werd in het voorjaar van 1992 een onderzoek verricht naar de aanwezigheid van microverontreiniging (= gevaarlijke stoffen) in de waterbodem op 64 meetpunten. Hierbij werden 6 meetpunten weerhouden op de Schelde, nl. in Doel, Hoboken, Dendermonde, Gent, Gavere en Warcoing (grens **Waals/Vlaams** gewest). Wat de Schelde tussen Melle en Gentbrugge betreft, beschikt de Vlaamse Milieumaatschappij echter niet over plaatselijke gegevens. Het dichtstbijgelegen onderzochte meetpunt op de Schelde in voornoemde studie ligt ter hoogte van Gent-Zwijnaarde, zodat door de VMM op dit ogenblik geen uitspraak kan gedaan worden over de kwaliteit van de waterbodem in het gevraagde traject.

Het is mij niet bekend of de bevoegde beheerder van dit gedeelte van de Schelde, nl. de administratie Waterwegen en Zeewezen, eventueel beschikt over dergelijke gegevens. Deze vraag dient te worden gesteld aan mijn collega bevoegd voor openbare werken.

De VMM meet in het kader van haar decretale opdracht inzake de uitbouw en exploitatie van een immissiemeetnet water echter wel de fysica-chemische kwaliteit van het oppervlaktewater op verschillende meetpunten in de Schelde.

Uit de jaargemiddelden van de parameters opgeloste zuurstof, ammonium en totaal fosfaat in de Schelde in Heusden blijkt dat de fysica-chemische waterkwaliteit van de Schelde in Heusden verbeterd is in de afgelopen jaren.

De kwaliteit van de waterbodem is meestal grotendeels het resultaat van historische verontreiniging die zich vasthecht aan het slib. De sanering van een verontreinigde waterbodem - het sluitstuk in de gezondmaking van een waterloop - zal slechts het gewenste resultaat opleveren indien de kwaliteit van het nieuw aangevoerde slib bevredigend is. Een betere kwaliteit van de waterkolom kan daarbij een indicatie vormen.

Aminal, afdeling water, beschikt niet over kwaliteitsgegevens van het grondwater in de door u bedoelde omgeving. Ik kan daarover dus geen uitspraken doen.

In uw tweede vraag, verzoekt u mij aan te geven welke maatregelen ik overweeg om de verontreiniging van de Schelde terug te dringen. Het gedeelte van de Schelde waarover de vragen gesteld worden, is door het drastisch wijzigen van de hydrografie in het Gentse, voornamelijk door het in gebruik nemen van de Ringvaart, verworpen tot een zijarm.

Voor zover mij bekend stroomt er slechts zelden water over de stuw in Gentbrugge (de binnenstad van Gent watert af naar het kanaal Gent-Terneuzen). Het bedoelde traject is slechts onderhevig aan enkele lozingen en staat in voor de afwatering van het omliggend gebied. De belangrijkste zijloop is de Damsloot in Destelbergen. Via een gemaal kan het overtollig oppervlaktewater in de Schelde worden geloosd.

Het toeslibben van het Scheldetraject is echter hoofdzakelijk te wijten aan de slibaanvoer vanuit de Ringvaart-Zeeschelde. Bij ieder hoog tij stroomt Scheldewater de zijarm binnen en wordt een laagje sediment afgezet. (De ebstroom duurt langer dan de vloedstroom waardoor de watersnelheid lager is bij afgaand getij. Hoe lager de watersnelheid, hoe kleiner de partikels die nog in suspensie kunnen worden meegevoerd. Dit mechanisme resulteert in een netto-aanvoer per getijcyclus).

De kwaliteit van het thans aanwezige slib wordt dus voornamelijk bepaald door vroegere en huidige lozingen en diffuse verontreiniging in een groot gedeelte van het Scheldebekken (wellicht van Frankrijk tot misschien wel Dendermonde - de Schelde stroomt er immers omgekeerd bij opkomend tij, althans bij gering eigen debiet).

Het sediment in dit traject zal dus slechts in kwaliteit verbeteren wanneer een groot deel van het Scheldebekken gesaneerd wordt.

In dit verband wil ik u wijzen naar het ambitieuze investeringsprogramma van het Vlaamse Gewest dat uitgevoerd wordt door de NV Aquafin.

De budgettaire inspanning die het Vlaamse Gewest levert is enorm :

- het jaarlijkse investeringsbudget dat gedurende tenminste 10 jaar aan Aquafin wordt gegarandeerd bedraagt 6 miljard + 20 percent aan BTW en algemene kosten ;
- bijkomend wordt daar bovenop met ingang van 1994 gedurende 10 jaar een renovatiebudget van 1 miljard (eveneens te verhogen met BTW en algemene kosten) ter beschikking gesteld voor de aanpassing en/of uitbreiding van de overgenomen VMM-RWZI's.

Wat het Scheldebekken tot Dendermonde betreft (gebied Bekkencomité Bovenschelde) is tot het jaar 2000 in totaal een investeringsprogramma voorzien van 7.569 miljoen, verspreid over 166 projecten.

Tenslotte werd door het Vlaamse Gewest duidelijk de nood erkend om het lokale rioleringsgebied zowel financieel als inhoudelijk te ondersteunen. In 1993 werd de gewestelijke rioleringsbijdrage ingesteld van 500 miljoen (613 miljoen in 1994 en 1995) om zoveel mogelijk bijkomende vuilvracht aan te sluiten op de gewestelijke zuiveringsinfrastructuur. Vanaf dit jaar kunnen ook kleinschalige zuiveringsinitiatieven van de gemeenten gesubsidieerd worden.

De beleidsmaatregelen aangaande de verdere uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur (RWZI's, collectoren, riolen) resulteren voornamelijk in een reductie van de zuurstofvraag en de nutriëntenconcentraties (stikstof, fosfor) in de waterlopen.

Samen met een adequaat heffingen- en vergunningenbeleid (de nieuwe Vlare II wordt binnenkort voor definitieve goedkeuring aan de Vlaamse regering voorgelegd), een scherpe, aanhoudende controle door de milieuspectie van Aminal en andere politiediensten én een terugdringing van diffuse verontreiniging (cf. mestactieplan) moet dit leiden tot een aanvaardbare basiskwaliteit van de Schelde.

De ontwerp-decreten respectievelijk houdende organisatie van het integraal waterbeheer en betreffende de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, die eveneens binnenkort voor definitieve goedkeuring voorgelegd zullen worden aan de Vlaamse regering, beogen een basis te scheppen om een waarachtig integraal waterbeheer in Vlaanderen op te bouwen.

Ook de (gewest)grensoverschrijdende verontreiniging zal verder afnemen. Gunstige perspectieven in dit verband tekenen zich af in het licht van het recent ondertekende waterkwaliteitsverdrag voor het Scheldebekken.

Voor een antwoord op de laatste twee vragen verzoek ik u eveneens u te richten tot mijn collega, minister Kelchtermans, onder wiens bevoegdheid de verantwoordelijke administratie Waterwegen en Zeewezen valt.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van woensdag 22 maart 1995

Vaste verslaggever : de heer M. Verwilghen, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, vice-voorzitter van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de overtredingen van de decreten op reliëf- en vegetatiewijziging op het strand van Lombardsijde

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Naar verluidt zouden op 17 februari 1995 en 21 februari 1995 PV's zijn opgesteld door Aminal en Arohm in verband met reliëf- en vegetatiewijzigingen, met name het storten van afval en het aanbrengen van zonevreemde beplantingen in Mid-delkerke door de gemeente en door een campinguitbater op privé-duinen in Lombardsijde.

Daarnaast blijkt deze uitbater vorig jaar een groot deel van het strand te hebben aangekocht en er borden te hebben aangebracht met het opschrift „Toegang verboden, privé-eigendom”. Bij de lijnrichting, in 1951 uitgevoerd door de land-meters van Bruggen en Wegen en van de eigenaars, werd de strandeigendom herbevestigd.

Zogenaamd om erosie tegen te gaan en de kampeerterrainen te beschermen tegen doorbraak van de zee wordt daar reeds lang zand en puin gestort én door de uitbater van de campings én door de gemeente. Ook een duinenpanne werd reeds opgevuld en geëffend. Het blijkt de bedoeling van de uitbater te zijn in de toekomst op zijn zogenaamde eigendom, het strand, een wandeldijk aan te leggen tot aan het Nieuwpoortse Oosterstaketsel, mede om zijn kampeerterrainen te omkaderen.

Het is duidelijk dat de campinguitbater een herlokalisatie van zijn campings, die voortvloeit uit de structuurplannen, wil vermijden via een BPA, een wandeldijk wil aanleggen en de huidige situatie wil laten regulariseren. Maar precies op deze site wordt aan natuurontwikkeling gedaan door de geleidelijke overgang tussen strand en duinen te herstellen. Indien nodig zullen er zelfs bresjes, slufters worden aangelegd. Een betonnen wandeldijk zou de erosie door de terugslag zelfs versterken en volledig haaks staan op de nieuwe golfbreker die ter hoogte van de vuurtoren vanaf 1996 wordt aangelegd, precies om de aanzanding te bevorderen. Elke ecoverstorende ingreep moet hier worden vermeden.

De huidige situatie is niet alleen strijdig met het Gewestplan, waarop het gebied als N-gebied ingekleurd is maar evenzeer met de bestaande ontwerpen voor de Groene Hoofdstructuur en het Structuurplan Kust. Die laatste voorzien de site als natuurontwikkelingsgebieden en natuurverbindingsgebieden. Wat hier gebeurt, is dus een aanslag op onze duin-politiek.

Ook blijkt deze situatie in strijd te zijn met het internationaal georganiseerd Integraal Kustzonebeheer, waar zowel Vlaanderen als het federale departement van Leefmilieu in participeren en waarbinnen én de bescherming van de Vlaamse Banken als ramsargebied én de uitbreiding van de natuurgebieden aan de rechteroever van de IJzer én het Plan Zeehond van de VZW Natuurreservaten passen. Het is immers duidelijk dat de natuurlijke heropbouw van de voor 1955 aanwezige zeehondenpopulatie die sedert enkele jaren opnieuw doorgaat, totaal zal worden afgebouwd door de geplande wandeldijk. Deze wandeldijk, die nu al de toeristische druk verhoogt, - er wordt zelfs heel vaak te paard en per motorfiets op gereden - zal op termijn verhinderen dat het gebied nog verder als foerageer- en rustplaats wordt gebruikt door de vele soorten vogels van de strandlopersfamilie. In het kader van de natuurontwikkelingsplannen is dit ontoelaatbaar.

Verder kunnen — indien het strand inderdaad privé-terrein zou zijn, wat ik betwijfel — vragen gesteld worden bij de legaliteit van het storten van baggerspecie uit Novus Portus van Nieuwpoort en bij de verantwoordelijkheid voor de destructiekosten van de vorig jaar aangespoelde potvis. Volgens uw antwoord van 21 december 1994 op een mondelinge vraag zou die ten laste vallen van de Vlaamse Gemeenschap en ik citeer : Vermits het Vlaamse Gewest eigenaar is van de stranden, wordt het Vlaamse Gewest als eigenaar van deze voorwerpen aangewezen. In die optiek zal het Vlaamse Gewest dan ook de kosten dragen. ¶ Het is derhalve dringend noodzakelijk deze situatie op te klaren om de structuur- en natuurontwikkelingsplannen niet te doorkruisen.

Graag had ik het volgende vernomen.

1. in hoever de huidige overtredingen strijdig zijn met de opties inzake natuurbeheer en natuurontwikkeling ?

2. Of in het kader van het integraal kustzonebeheer en de bescherming van de achterliggende duinen er niet moet op worden toegezien dat zowel gemeenten als privé-eigenaars het natuurbehoud ter plaatse niet alleen respecteren maar ook herstellen ?

2. Antwoord van de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

In antwoord op de vragen van het lid kan ik het volgende mededelen :

1. Op 17 februari 1995 stelde mijn administratie inderdaad vast dat snoeihout was gestort en ingegraven in de zeereepduinen en een haag bestaande uit exotische struiken was aangeplant in het achterliggend mosduinlandschap van het gebied Sint-Laureinsduinen in Middelkerke. Gezien de Sint-Laureinsduinen op het gewestplan Oostende-Middenkust zijn bestemd als "N: natuurgebied", is hier het besluit van de Vlaamse regering van 4 december 1991 tot instelling van de vergunningsplicht voor de wijziging van de vegetatie en van de lijn- en puntvormig elementen (Belgisch Staatsblad van 24 maart 1992) van kracht. Uit navraag bij de technische dienst van de gemeente bleek de eigenaar van het gebied niet over een vergunning te beschikken. Vooral de aanplant van exotische struiken die zich sterk kunnen gaan uitbreiden vormt een bedreiging voor de zeer waardevolle natuurlijke vegetaties van het gebied. Uit het perspectief van het natuurbehoud dienen omheiningen in duingebieden best uit bedrading te bestaan.

Uit mondeling contact met de landmeter die betrokken was bij de recente aankoop van het gebied door de huidige particuliere eigenaar, vernam mijn administratie dat de eigenaars inderdaad vragende partij zouden zijn om de duinen en hun camping tegen kustafslag te laten beschermen door de aanleg van een stenen dijk.

De betrokken duinen zijn blijkbaar onderhevig aan erosie, doch uit het perspectief van het natuurbehoud verdienen natuurgetrouwe zeeeringstechnieken, zoals vooroeversuppletie de voorkeur op harde infrastructuren die de samenhang tussen strand en duinen zouden verbreken.

2. De bevoegdheid om het herstel van het terrein in zijn oorspronkelijke staat te vorderen kan worden uitgeoefend door het openbaar ministerie op vraag van de administratie, maar de verplichting daartoe opleggen behoort toe aan de rechterlijke macht. De administratie stelt overtredingen vast en kan eventueel aan de eigenaar voorstellen vrijwillig de exotische struiken te verwijderen en te vervangen door een draadomheining.

Inzake de integratie van kustverdediging en natuurbehoud vindt regelmatig overleg plaats tussen de twee bevoegde administraties, namelijk de Administratie Waterwegen en Zeewezen - Afdeling Waterwegen & Kust en de Aministratie Natuur. Bovendien wordt dit onderwerp ook ter sprake gebracht in een Stuurgroep Integraal Kustzonebeheer, waarin het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor Openbare Werken en Ruimtelijke Ordening is vertegenwoordigd. Deze Stuurgroep wordt binnenkort samengeroepen en ik zal vragen het aangehaalde probleem te overleggen teneinde tussen de bevoegde kabinetten en administraties tot een gecoördineerde benadering te komen.